

Au, firfnin, no kam? waj no tehwmahfas — no Tautmihla kundses? tas jautaja, winas bruhnās aztinās skuhpstidams.

No tahs un — no maneem wezakeem.

Tā? — Tee muhs gan stipri rahj?

Ne, mihlais. Wini pawisam pahriwehrtuschees! wini peedod mums wifu. Tehws atsihst, ka zilwekam wala, Deewam wara. Abi fuhtha mums fawu swehtibu. Schē, lafi pats! Tu nopratifi, ka wini muhs mihl. Ari mana mahte ir laba un mihla tapufe. Tai koti patihf mans tituls „profesora kundse.“ Bet starp schihm preezigam sinam atrodas ari weena behdiga. Domajees, mans radeneeks, Linku Antons, ir zaur fawu kahrshu spehli tiktaht paradōs un nelaimē eefstidfis bijis, ka tas par fawu lihdssetaju un glahbeju weenigi nahwi eefkatijis un — noschahwees. Wina muischa no paradneekem apatsch ahmura likta.

Man schehl par wina likteni un maldischanos. Winsch bij mans fkolas beedrs. Efam us weena benka sehdejusch. Lai gan winsch mani fawā muhschā newareja eeredset, tomehr es winam launa nebiju wehlejis, man koti schehl par tahdu behdigu likteni.

Mihlais, nenofkumsti. Bes Deewa sinas nekriht ne mats no galwas. Wina dsihwi un dabu pasihstot wareja domatees, ka winsch tā beigfees. Lai mihlais Deews apschehlojas par wina dwehfeldi, fazija wina pate it fkmji.

Wiswalds bij Sofijas wezaku wehstuli islastijis un it jautrs tapis. Wina silās azis spulgoja kā diwi swaignes ais debeschfiga preeka us fawu mihlo daito Sofiju lukodamās. Sofija faprata scho debes swaigschnu mirdschchanu. Ta flihka fawa dahrgā Bruhna rokās, pee wina kruhtim un firds. Abu kruhtis zilaja laimibas juhsmas. Mehš efam laimigi, fazija abi weenā mutē, Deewam lai ir flawa un gods.

Wahrnas un laime.

(1877.)

I.

Jumprawmuischas kokōs.

§ Gaule jaw rahdija festo pehzpusdeenas stundu, diweem kungeem ar laiwu, ko kahds semneeku sehns aireja, starp Jumprawas- un Schkehpinu-muischu Deelupes tihra uhdeni atspogulejotees. Minetee kungi bija fawus sirgus pee Schkehpinu kroga atstahjusch, sehnu preeksch pahrizelshanas dabujusch, tad no kroga pa schauru taku zaur rahzenu lauku us upmali schurp dewuschees. Jaukais, augstais un kraulainais upes krasimalis, kas it beefi ar wiskoschakeem kokeem noaudsis un no

tableenes jaw par jauku azu eeraugamo parahdas, bij' aizinajis, winu tuwal apluhkot. Un pateesi, zil' smuidri tur pazelas wini kuplee koki un ka lunkani sche noleezas ziti, garam tefoscha uhdeni spoguledamees un kahschu klibredamees ka daschdeen jaunās meitas. No apatschas sneedsas scheem gan beesi krumi gan kupli wihsleku augi preti. Bet gruhiti nahkas masajeem leelajos fashneegt: krasis ir wisai augstis, krauls weetam ta pahrfahrees, ka apatsch ta brangs pajumts atrodams, ja nahktos behgt no kahda negaisa. Ar krummeem, salajeem wihsstekeem un aridsan ar fuhnam zenschas baltas klints-seenas un kraulis segt it kaunigi sawus plikumus un sawas spraugas, kas ne alasch ishdodas. Pa labo roku reds kraula wirsi pils drupas ar puslihsf usturejuschos torni, kas ka wezu laiku mahns is kuplajeem kokeem preti mahjai, pa kreiso roku eerauga wirs augsta krasa ehku, tur zitreis klosteris bijis. Nule aprakstitas krasimalas pascha widu lauschas wistihm pawasaros zaur pleeneem un atmineem upite, augsto klints seenu no augschas lihds apatschjai zauri scheldama, nobod ta sawu uhdena masuminu Deelupei. Scheit augsti pahr grawu sneedsas tilts pahri. Grawu flehpj flehpdami beesokni. — Pee upites grihwas aptureja semneeku sehns sawu laiwu. Abi fungi iskahpa.

Gaidi sche us mums, pawehleja weens no fungeem sehnam. Tad — kamehr sehns laiwa palika eesuhzofchos uhdeni ahra smeldams — gahja abi turpmat un nosehdas us sehdefka, kas no upites grihwas pa labo roku atradas apatsch pahrfahruschdas kraula pee apakas klints seenas stuhra, no kureenes sehdetajam paleek pa labo roku leela upe un pa kreiso roku masa upite. Iskats no schejeenes atveras wisjaukaki eekrustis pa Deelupi pahri us kokos flehpejos Schlehpinna muischu. Abi fungi sehdeja lomiku, ne wahda nerunadami. Wisapfahrt pilnigs klujums. Tik dsird lainu uhdeni drusku schkaukstam, tur sehns darbojas. De atskan leela rihbeschana un karscheschana un — fungi azis us augschu pazeldami eerauga leelu wahrnu baru pahr sawam galwam pa gaisem us preedem aiskrejam, otrapus Schlehpinnmuischas.

At tu fashoditas wahrnas! isfauzas pusbikti Atweiks — ta weenam no abeem fungeem wahrds. — Tahs mani tagad tapat istrauz, ka tas preeksch gadeem man reis Deepaja notifa.

Ra tad? waizaja otris, kam Strautgals wahrda.

Nu, tas bij tapat seena mehnesi, ka tagad, bet tikai no rihta agri — eesahka Atweiks stahstait ar speeki semi urbuledams un figuras sirmedams, kamehr ta draugs platmali nonehmees, sweedrus no peeres flauzidams, klausijas. — Biju gahjis us pilfatas Alksneeni rihta musiku klausitees. Wasas man bij, jo deenu preeksch tam biju pabeidsis sawu abiturienta eskami. Bet schodeen tik wareju dabut par winas sekmi dsirdet. Lai gan apinos, ka wiss bija labi gahjis, tomehr jutos tahds nedroschs. Sinam tak, ka, jo tuwaki kalna galam, jo wairak baidamees ka atpakal neatwefamees; esam ari redsejuschi, ka jumenta kahpejs no tshufura malas wisdrihsak semē kriht. Musika bija sen beiguses. Klausitaji iskliduschi un aiskahjuschi. Nets kahds tik staigaja wehl pa Alksneena tumschajam gatvem, us lastigalas gan sehram gan jautram skanam klausidamees.

Starp ſcheem aridsan es atrobos. Biju ſtaigajot aisfneedſis Alſfneena ahreenes malu, kur eekalninsch pazetas. Wisapfahrt klufums. Gimu kalnup, te eebtaujas negehligi dikti wahrnas wirs galwas. It ſarahwos. Un azumirkli waizajos, waj tas man par labu waj par launu ſihmi? Domaju tad it nemeerigs tapdams, deefin, deefin, kà rezoluzija ſkanes, waj buhſchu zauri nahzis waj ne?

Kahds mahntizigs tu eſt! eefauzàs otrais mahnedams. Waj tas tew peeklahjas.

Kà mahntizigs? atteiza pirmais. Es tew zaur ſcho ſtahſtinu tik gribeju uſtizigi rahdit, kahdi daudſfahrt ir zilweka ſirds un domas, ka winus war daſchreif wismasakais neezinsch un atgadijums ſchaubigus un nemeerigus padarit. Un tas noteek wiswairak tad, kad patlaban ſagaibam kahdu ſwarigu liktena jeb dſihwes pahrwehrſchanos. Tad tew naw aridsan ja-aiſmirſt, ka ari Schillers leek Ibiſum, deewu draugam — dſeefmineekam us dſehrwem ſajit:

Juhs ſweizinu es, mihtee bari,
Pa juhru wadijat man ari;
Par labu ſihmi jemu juhs,
Mums liktenis gan weenads buhs.

Tu no ſawas puſes atkal neaiſmirſti, ka ta ir dſeja, teiza otrais. Jebſchu ta dſeja, ſajija pirmais, tad tak ir ta zetas no pateefibas, kà puſe no ſemes isaug.

Kur tad paleek fantaſija un juhſmas? waizaja otrais.

Te, ſinams teef', tàpat wajadſigi, atteiza pirmais, kà pee ſemes gais, ſaule un leetus, ja puſei buhs dihtgt un augt.

Tai nu manis pehz ari tà buhtu, atbildeja otrais no ſehdeſka uſzeldamees un us eefſchanu taiſidamees. Bet tu wari ſchodeen pilnigi buht droſchs — runaja tas ſmihnedams tahlak, — ka ſchini beefokni tew nekahdi ſleptawi neusbruks, kà tur Schillera dſeefmâ deewu draugam, Ibiſum. Tak, ka ſchê waram ar kahdam ſleptawam, maſakais guhſtitajam, ſirſchu guhſtitajam — ſaſtapt, par to es negalwoju, iſſajija tas pehbejo teikumumu pakluſt, pirmajam neſaprotami.

Nu, eebilba pirmais, ari no ſehdeſka pazeldamees un tàpat jofot eefahkdams, ka tu man tà par ſleptaweem eegalwo, tad ej tu pa preeſchu. Ja kahdi tomehr preti nahks, tad wini tewi grahbs pirmo rokâ. Es wareſchu aisbehgt.

Kahds ſaku paſtala tu tad buhtu! iſſauzas ſmeedamees otrais un uſſkrehja tuhlin pa kahpeeneem augſchup, eekams pirmais buhtu dabujis tam ko atbildet.

Kad ari Atweiks bija pa pleenu kahpeeneem, kas ſehdeſka tuwumâ kalnup weba, augſcham uſtahpis, tad tas it pahrſteigts eeraudſija, ka wina draugs ar diwi jaunam dahmam pee kahda ſehdeſka apatſch leela kupa koka runaja. Sche bij jauks klajuminsch. Us wiſam puſem koki, zaur fureem zeki tahlak wed. Tik weenâ puſe atweras ta pate iſredſe, kas eeraugama no wina ſehdeſka apatſch kraula. Bet ſchê augſtaks un tà tad

ar' jaunaks stahwoolis un patihkamaka isredse. Turwodamees tas pazehla pret dahmam godpratigi farwu zepuri.

Mehs jaw pasihstamees, fazija weena no dahmam, schim roku sneegdama. Bet atwehlat, ka juhs preekschâ stahdu — studenta kungs Attweiks — Lejjemes kundsene. Ka Lejjemes kundsene Attweiku eeraudsidama drufku nofarka un tai firds stiprak eepufstejas, to neweens nepamanija. Bija jaw ari zehlons katram zitam nesinams.

Lai nu ejam tur pilsdrupas apluhkot, teiza Strautgals pehz brihtina, wispahrigo klufuzeeschanu beigdams. Bee tam schis jehma pirmo kundseni, kura kâ pasihstama bij Attweiku usrunajuse, pee rokas un gahja pa preekschu, ar kundseni jawâ starpâ draudfigi runadmas. Attweiks ar Lejjemes kundseni gahja nopafak.

Jums gan schè, kundsene, wisas weetas pasihstamas? usfahka Attweiks, kahbus fokus ar kundseni blatus pa gaitu klufu zeesdams gahjis.

Pawisam gan nè, atteiza ta ar jauku, mihligi skanofchu balst. Ir titai kahdas deenas atpafak, eekams scheit esmu pirmo reis atnahkufe.

Juhs tad gan scheitan pat nedsihwojat, bilda Attweiks.

Ne, atbildeja ta. Esmu atbraukufe pee farwas draudsenes fehrst. Kur Spahgu kundsenes mahjas, to juhs taf finat?

Tahs ir schè turumâ, teiza Attweiks.

Nu ja, runaja kundsene tahlak, no tureen esam atnahkufchas schini koschajâ weetâ pastaigatees.

Tâ runadami wini bija pahrgahjuschi pahr augsto tiltu, un jaw lihds wezajam pils-tornim nonahkufchi. Schè nu tihri romantiška weeta. Koschs fokus beesoknis wisapfahrt; klaja isredse us Leelupi, kura tek apafsch augstâ kraula it lehni garam. Pilsdrupâs atrod gaitas, kas dsiki eet apafsch femes.

Us kureen schihs gaitas warbuht gan wedufchas? jautaja domigi Attweiks.

Top stahstits, bilda Spahgu kundsene, ka weena gaita esot gahjufe pa upes apafschu us Schkehpinu muischu un otra us Bauskas pili.

Rast kahda treschâ turp, kur zitreis klosteris bijis, teiza Strautgals.

Laudis sin ari schè kahdu spoku stahstu stahstait, fazija Spahgu kundsene. Schè pee pilsdrupam staigajot ap puznakti gar upmali, kas pufè pehz zilweka, pufè pehz funa isfatotees. Droschineeki gribedami reis par scho pahrleezinatees, esot gan kaut ko melnu redsejuschi, bet no bailem aischbegufchi.

Waj jums Spahgu kundsene naw no schejeenes kahda teika pasihstama, wajzaja Attweiks.

Ne, neka nesinu, atbildeja ta. Ari nesinu, ar kahdu wezu notikumum schis spoku stahstis sakarâ stahw.

Schkehpinu muischa, wina Schkehpinu muischa, runaja Attweiks, — tahs wahrds buhs rasi no tam zehlees, ka tur bruneneeku laikos warbuht kluma waj schkehpi taišiti, waj usglabati, jeb ta wisnotahl bij eerotfchu noleekama weeta.

Kas sin, atteiza Spahgu kundsene.

Torni atrada dauds zelotaju wahrds eefihmetus. Atridsan Atweiks jehmas fawu eegreest. Leffemes kundsene luhdsa fcho, lai ari winas eegreeschot.

Labpraht, kundsene, — bet man jaw naw wiss juhsu wahrds sinams. Winsch eefahkas ar B., fazija kundsene drufzin apdomajufes.

Raksti drofchi Zibiltina, teiza Strautgals, fawu un Spahgu kundsenes wahrdu greesdams.

Es ar' apgalwoju, smehjas Spahgu kundsene.

Bet man fchfeet, runaja Atweiks, ka Leffemes kundsene pilnigi negalwo par fawu wahrdu.

Nu ja, mani ta fawz, atteiza kundsene, bet tas ir nejauks wahrds.

Zibiltina — Zibiltina, fazija Atweiks puslehni, es domaju, tas ir it patihkams wahrds. Zif atminos, tad kahda Latweefchu pasaka teef fchis wahrds minets.

Kad juhs buhtu tif laipnigi, fazija kundsene, par manu wahrda beedreni kaut ko pastahst. Pasafat man luhdsami to pasaku.

Esmu fawds behrna gadds to dsirdejis, fazija Atweiks, un ta tad winu gandrihj pawisam aismirfis.

Tagad wini gahja no pilsdrupam projam pa koschu zaur fokeem tumschu gatumi.

Tif dauds wehl atminu, runaja Atweiks ar Leffemes kundseni, atkal bruhdes pahrim, jo lai sakam it drofchi — Strautgals jaw bij ar Spahgu kundseni faderinajees, nopakat eedams, tif dauds wehl atminu, ka Zibiltina un winas mihtakais tani pasaka pirmas, swarigas lomas is-pilda. Ubi jaw no behruu deenam mihtas, te eegadas ta, ka Zibiltinas mihtakajam ja-aiseet smeschuma; fchfirotees, solas tas fawu Zibiltinu ne muhscham neaismirft, bet pehz dauds gadeem tas ir Zibiltinu tomehr aismirfis, un jaw kahdas zitas bruhgtans. Zibiltina dsihwo kahda leela mescha mala, jauka namina. Winas mihtakais tani pascha mescha medidams ir apmalbijees un isnahf wehla wafara us Zibiltinas naminu ahra. Tas nu reds Zibiltinu; ta ir koti daita, bet winsch nepasihst wairs to. Zibiltina gan winu pasihst. Tak ko tas palihds, winsch jaw isturas pret fcho ta smeschineeks. Drihs pehz tam tas tura fawas kahsas un eeluhds us tahm ari Zibiltinu. Weest wif sehch pee pirmas maltites, ehd un tehrse. Bruhtgans goda fawu daito kaimineeni, Zibiltinu, lai ehd. Zibiltinas papugailis, pee fawas kundsenes flahst buhdams, atfaka: Ko Zibiltina ehdihs, mihtakais to aismirfis! Pehz lomina goda atkal laipnais bruhgtans Zibiltinu, lai ehd. Ko Zibiltina ehdihs, mihtakais to aismirfis! eefauzas atkal papugailis. Ta gahja tas ari trescho reisu. Te tad mihtakais winu atkal pasina. Tas nu zaur mihtlu usdewa faweem weeseem spreest, ko tas lai bara: Winam esot bijuse atflehga pasudufe. Tas lizis few jaunuu patahst. Bet nu esot winsch wezo atradis. Kuru nu lai tas paturot. Weest atteiza, ta, ka weza atflehga eerasta, un ta turflahst allasch labaki flehdsot, tad jaw bes kahdas leelas apdomajchanas esot weza atflehga paturama. Zibiltinu pee rokas jemdams tas tad teiza: Es esmu fawu pirmo lihgwiniu atradis un, ka juhs wif spreedufchi, ta ar es gribu fcho

par sawu paturet. — Dtru bruhti bij jajem tahs tehnam atpakaf. Rahsas fahfas no jauna, Zibiltina kluwa laimiga.

Un par sawedeju bija Zibiltinas papugailis bijis, fazija kundsene. Zif jauki.

Ja, schim wina nu wareja gan ar it weeglu firbi schelastibas maiji dot, jokoja Atweiks.

Tumschais zefsch bija winus lihfs kahdeem kapeem aiswebis. Pafalnina, ne wifai tahlu no grawas un upites beeseem kofeem apstahki, atradas tee — ta paslehpta, klusa weeta. Wirfu gulojchee atmeni rahda ar eezirsteem, feltiteem burteem, kas schē dus. Traid Zumprawas muischas ihpafschneeku gimene.

Zif jauki! zif koschi! preezajās abas kundsenes grasnās pukes, wistihm farfanbaltās roses us kahda kapa apluhkodamas!

Es labprahst ar' jaw dufetu kapa, nopuhtas Dejsemes kundsene. Ja ween finatu, ka ari man kahds tif jaukas pukes us kapa dehstitu.

Kas ta melfsches, mahneja scho draudsene.

Tu jaw wari mirdama list sawu puhru pahrdot, soboja Strautgals, tahs tuws radineeks, un tad no tahs naudas kahdu dahrsneeku nonomot, kas tew allaschin pukes us kapa laista un audse.

Waj juhs, kundsene, domajat, ka tad weeglaka dufeschana, ja koschas pukes wirs kapa seed? waizaja Atweiks, atkal ar scho diwati no kapeem pa tumschu zeku lejup wineem pirmajeem pakaf ejot un tad, kadehl juhs tif jauna jaw domajat pee mirschanas?

Kundsene atbildeja tam ar skateenu, no kura winjch finaja, ka tas debeschfigs — luhdsejs; bet tas neusmeta sawas azis. Wijnjch jaw tureja pret seeweetem naidu.

Starp wifu schini pasaulē es nahwi wismasaf mihlu, runaja Atweiks tahlaf, tomehr, ja es mirtu, tad es wehletos, ka no mana kapa waretu fazit, tur neseed puke it neweena.

Rapeh3 juhs tad gribetu pakafpalizeju mihlestibas darbu smahdet? jautaja it ka behdigi kundsene.

Zaur to jaw winus no weltiga puhlina atjwabinatu, fazija Atweiks, un man tas ari ta patihf.

Kahdi zeeti juhs esat, teiza kundsene.

Lejup eedami wini bija nu jauka masa leja eetapuschi, zaur kuru jaw reisam mineta upite welkas, pawasards ar uhdeni it bagata, bet zita gadsahrtā ar to it nabaga buhdama. Gan masajās pafalnēs, gan masajā leja aug beesi kofi, starp kureem kalnup lejup eet zelini; pahr upiti weetu weetam no nemisoteem jauneem behrseem taifiti tiltini. Tur ta leja, kur tee, ko mehš schē gara pawadam, nonahza, ir klaja no kofeem, tif koschu smarschigu sahli un grasnas pukes audsedama.

Tahs widu us masas falinas, kuru istaifa zaur grawu tekoscha upite, ceraugama masa weza basnizina. Schi rasi no teem laikeem schē zehlfes, kad tur us wina kraula klosteris tizis eetaifits. Ta tad laikam bijuse muhkenem — jo tahdas gan buhs schini klosteri dsihwojuschas, no kam tad zita buhtu schis wahrds Zumprawas muischa zehlees — preefch Deewa kalposchanas. Basnizinas eefcha tagad tuffcha un ispostita. Tif

ee-ejot atradās pa labo roku masa nodalīna, kas wehl ir jauki ustureta. Šchē pahrleezinamees, kà jaw no klostera warejam noskahrst, ka ta ir katolu basnīza. Nis masa altarišča Mahras bilde un ari zitas šwehtas bildes, ar wišadeem kronteem un puķem appuščkotas. — Kamehr Strautgals ar šawu lihgaru bij jaw pašchà basnīzà eegahjis un tos dashadus zelotaju wahrbus un pantinus lasija, kas us ņenam šaraktiti, tamehr apluhkoja Lejsemes kundšene ar Atweiku šcho šwehtai kalpoščanai wehl usturejuščos nodalīnu. Preešč altarišča us trelineem atšpeduščes un us Mahru luhkodamàs, pabija kundšene it ilgi tà. Atweiks stahweja eesahnis. Pa mehrenà lodšina ruhtitem atšpihdeja dashi wakara šaules šposchi stari taišni šwehtàs Mahras gihmi, tad no tureenes kundšenes waigà. Zif jauks bija šchihs waigs! zif daila; zif šwehta ta isškatijàs! Waj wina Deemu luhdša? Un, par ko ta luhdša Deemu? Ar preeku apluhkoja Atweiks wīnu tà brihtīnu. Wīnšč šahka gandrihs jaw noschegot, ka tas ar šawu goda wahrdu apjehmees, allasch pret ņeewetem turet auščtu prahtu, tahm ne muhščam nepeemihlinatees. — Kundšene tagad pazehlas no šawa kashču deembijigà stahwoķka. Atweikam šchita, it kà buhtu mirdsosčas ašaras winas ažiš šlehpjamees pamanijis. Ta isgahja it klusì ahrà. Wīnšč nepaspehja tai tuhdat pašat eet. Man te škadri tàpat jadomà no šchihs kundšenes, kà Latinu wehsturneeks Tajitus šawà Germanijà leet Germaneem no šawam ņeewetem domat, šazidams: „Inesse quin etiam sanetum aliquid et providum putant“ (wini tiz, ka tajàs pat aridsan atrodas kaut kas šwehts un paredšigs). Basnīzinās diščahajà, tuffchajà dakà eegahjis, to apluhkojis un ari šchē šawu ar kundšenes wahrdu blakus kaut kur eeshmejis, isgahja tas ahrà pee teem ziteem, kas tur bija us grasnàs šahlu grihdas nometuščees.

Ko juhs, Spahgu kundšene, warat par šcho Mahras basnīzinu pašahstīt? jautaja Atweiks aridsan šahlē nomešdamees.

Wairak neka, kà atkal par špoķeem, atšazija ta ņmihnedama. Šaudis teiz, ka ari šchē špoķojotees. Rahds raudšijis reis basnīzà pa nakti paškt, bet deemschehl tam usgahjuščas tahdas bailes, ka aisbehdšis projam.

Waj ta naw šahda šechlabàs nomiruščha puišča dwehščelite, no meitam, jeb labaki no wina bijuščhà klostera muhšenem wainadšindšs darinata un šwehtai Mahrai par jauku rotu atnešta, kas tur tagad špoķojàs? jokoja Atweiks.

Es ar tà domaju, teiza it jautri Strautgals.

Kà tas, Atweiku kungs, šaprotams? jautaja Lejsemes kundšene it šinkahrigi.

Nu, waj jums, kundšene, buhtu weena no muhšu tautas dšeesmu wišškaitakam pehřlem — šchi tautas dšeesma nepasihštama, kurà top šchchlabàs nomiris puišis apdšeedats? waižaja Atweiks.

Ar apkaunibu man jaleezina, ka šchahda tautas dšeesma man naw wiš pašihštama, teiza Lejsemes kundšene. Dashas zitas tautas dšeesmas gan šinu, proti tahs, ko šawà apgabalà ešmu dširdejuše un, kas man žitadi bijuščas pee-ejamas.

Pilnigi faprotams, atteiza Atweifs. Weenâ apgabalâ naw jaw wiſas dſirdamas. Wiſas naw ari pat wehl ſchodeen — kaut mums jaw gan dauds kraħjumu ir — nedſ ſakrahtas, nedſ kur isdotas. Schi pate tautas dſeeſma, par furu nule runajam, iraid, kâ no wiſa redſams, tiſ ſakapats gabals no kaħdas leelakas ſtaħſtu-dſeeſmas.

Waj juħs newarat it laipni man winas ſaturu paſtaħſtiit? luhďſa miħli kundſene. Zums tâ weizas ſtaħſtiit.

Tas ſkanetu tâ, eeſaħka Atweifs. Tauteets lihgojâs laiwâ us uh-bena, us araja jeb bajara meitam braukďams. Schim ir trihs ſkaistas meitas, kas tamdeħt jaw puiſim — laikam ſwejneekam — pa prahtam, ka taħs ſehgeliſchu audejinas. Turklaht naw aiſmirſtams, ka weena auda, otrâ weħrpa, treſchâ rakſta ſihďautinu. Wiſtiħm pee ſchis treſchâs, — laikam jaunakâs — ſihďautinu rakſtitajas un tâ rakſi ari ſkolotakâs — ir wina firďs un jaukâs domas. Tas mahminu luhďſ luhďdam, lai tam no Deewa puſes dod par lihgaminu to, „kura rakſta ſihďautin.“ Maħte warbuht tam tâpat atbild, kâ zitreiſ Labans ſawam ſnotam Jehkabam: pee wineem ne-eſot eeradums, ka jaunako agrat iſprez kâ wezako, un zer to laikam ari pee iſglichtotaka tehwa deħla laiſt. Schi puiſcha wiſjaukako zeribu iſpoſiſchana kerahs tam pahrlaektu pee jaunâs firďs. Iſſamiſďams tas ſaka, „ja nedoſt taħs meitinas,“ bes furas ne buht newaru dſihwot, tad — „ſcheħlabâs nomiriſchu!“ Un — pateek! tas tâ ari noteek. Tas gul us mirſtamâs gultas un zihnas jaw ar nahwi. Miħtee un draugi apſtaħjuſchi beħdigi ap wina gultu, gribedami ta peħdejas weħleſchanâs dſirdet un ir ari ſcho waizajuſchi, fur tas grib buht glabajams. Sawâs leelâs ſaħpês tas domâ, ka buhtu pahrlauſiſjees draugu jautajumu, tamdeħt tas atjautâ: Kur juħs mani glabajati, ſcheħlabâs nomiruſchu? Us teikuma beigam „ſcheħlabâs nomiruſchu“ ir tamdeħt liħts ſpars, lai apdomâ, ka ſchê ir ihpats un rets notifikums — kaħds ſcheħlabâs mirejſ. Waram jaw ari droſchi ſazit „nomiris,“ jo tas jaw, nebuħďams warejis aibildet, fur lai glabâ, iſlaiſch garu. Draugi, kaħſchu gribetu tam weeglaħu ſcho ſtundinu radarit jeb maſakais nu jaw miruſchâ mahnu eepreezet, ſaka wiſt weenojuſchees, ka wini ſcho glabas ſkaistâ roſchu dahrſinâ; ka nu paſcham naw ar miħleſtibu laimejees, tad lai jel wina atleekas dus miħleſtibu apſiħmetajâs roſês. Pret nomiruſcho ir ari wahrďs turets. Seħrâs behres it kluſt pawaditas. Puiſcha ſchihſ paſaules atleekas dus roſchu dahrſâ. Roſes uſſeed gadu peħz gada, aistek laiħmets peħz laiħmeta. Dauds ir pahrweħrtees. Jaw aiſmirſtâ puiſcha kapa weetâ ir usaugufe kupla leepa ar dewineem ſchubireem. Schê nahl iħ ſweħtdeenas meitas un pin kuplâs leepas eħnâ ſehďedamas un par miħleſtibu teħrſedamas no roſem, koſ puiſcha kapa malâ aug, graſnus wainadſinus un nes toſ tad Mahras baſnižâ. Schi ſweħtâ praſa raudadama, fur meitas taħdus koſchus wainadſinus jehmuſchas. Taħs negribedamas taiſnibu teikt, rauga iſrumas, bet Mahra it ſtrupi atteiz, ko juħs, meitas, melojat, ta ir puiſcha dweħſelite un proti miħleſtibas ſcheħlabâs nomiruſcha.

Un taħlak? waizaja Leſſemes kundſene Atweikam ſtaħſtiit nobeiguſcham.

Un taħlak? — meitas bija tiſ liħďſeectigas deesgan, tâ ka ſaħka

ſwehtai Mahrai lihds raubat par tahdu ſehru puiſcha likteni, ſazija Strautgals, runadams ſtarpâ jauſdamees.

ſchê, kundſene, ir dſeeſmas beigas, atbildeja Atweiks.

Waj tad par tahs ſihdautinu rakſtitajas naw neweena wahrdina wairak minets? jautaja joprojam kundſene.

Warbuht, ka wina bij ari ſtarp tahm wainadſinu daritajam, ko Mahra it pareiſi rahj, bilba Strautgals.

Tas taf newar buht, atbildeja Spahgu kundſene. Tur jaw gan wajadſeja wairak kâ zilweka muhſchu, teefams leelâ kuplâ leepa usauga.

Nu, waj tu domâ, ka wina tant kloſteri buhs gahjuſe, kas tur reiſ bijis? praſija jokodams Strautgals.

Rapeh3 ari ne, ja tahds tikai windſ laikſs buhtu bijis, atteiza tâpat Spahgu kundſene.

Waj juhs, Atweiku kungs, neka wairs neſafat? usrumaja ſcho Leſſemes kuâdſene.

Atweiks bija luhſtojees us ſemſariſchu oſoleem, kas tur lejinâ auga. — Tur winus ſemſariſchu oſolus eeraudſidams, teiza tas, atgahdinos to tautas dſeeſmu, turâ par ſcheem kluhſt dſeedats. —

Juhs taf, kundſene ſcho dſeeſmu paſihſtat? —

Ja, itin labi, apgalwoja kundſene.

Un tad es eedomajos, runaja Atweiks tahlaſ, waj newaretu buht, ka ſchi dſeeſma ir no winas turpinums. Tas pats ritums, kas ari zitam muhſu tautas dſeeſmam, runâ it ſkaidri preekſch tam, ka ſchihs ir tik leela epos jeb ſtahſtu dſeeſmas episods, gabali, kas mums ſawas tautas rakſturi un dſihwi ar ſchihs daſchadam puſem un krahſam preekſchâ ſtahda. Ja tas tâ buhtu, tad buhtu manas jaw iſfazitâs domas pareiſas, proti, ka wina dſeeſma tik ir ſakapats gabals no kahdas leelas ſtahſtu dſeeſmas. Wiſmaſafais weena doma ir abejâs dſeeſmâs ta pate, rebſ ta metamorfoſe (pahrwehrtriba). Puiſcha dwehſele pahrgahjuſe tur roſes un meitas — puiſcha lihgaminas — dwehſele ſchê pahrwehrtoſes laſtigalâ. Dſeeſmâ taf ir teikſs, ka us ſemſariſcha oſola atkrehja laſtigala ſeltiteem ſpahrnineem. Ne, dſeeſmineeks labi pahrlerzinas un ſin tad it ſkaidri: Ta nebija laſtigala, ta bija puiſcha lihgawina. Un nu, kundſene, tâ ka jums ſchi dſeeſma paſihſtama, tad juhs tagad warat it pilnigi wiſu nopraſt. Man ſchkeet, ka ſchê it ſkaidri ſihdautinu rakſtitajas liktenis apdſeedats.

Ne, ne! iſſauzas it brihnidamâs kundſene, zik dſikas un jaukas domas tahdâ wiſſê ſchê atveras! Ja, teefa, teefa!

Ras grib dſeeſmu garu ſapraſt,
Tam buhs dſejas walſti atraſt!

No ſchihm dſeeſmam, ſazija Atweiks, waram aridſan noſfahrſt, ka ir muhſu ſeneji metempſchhofes — dwehſetu ſiroſchanas — tizejuſchi.

Waj tu, Weiklâ, mums neſini kahdus kloſtera ſtahſtus paſtahſtit? waijaja Strautgals ſawu lihgawu, wiſeem ziteem kluſu zeeſchot.

Ja, Spahgu kundſene, luhdſu, luhdſu, ſtahſtat kaut ko par ſcho bijuſcho

klosteri, bilba Atweiks. Ta jaw ar' ir weeta, fur daschi intrefanti atgadjuni meklejami.

Deemschehl, nesinu sçhè pat ne par spokeem fo pateitt, atbilbeja Spahgu kundfene.

Sinams teef', runaja Strautgals, waj te nebuhtu deesgan bildinat par famihleschanos, uhdeni lekichanu, flintis lihshchanu, behgshchanu un — at waj! — ari par noferschanu.

Rà tu nelahgt stahsti! rahjas abas kundfenes.

Bet strupi un ihst, tas smehjas.

Nefas eewehrojams sçhè wairs naw redsams? waizaja Atweiks Spahgu kundfeni.

Ne, atteiza ta Tur, fur reis reisu reisam minetais klosteris bijis, juhs redsat tagad tik ikdeenischkigu ehfu, bes kahda ihpafcha eewehrojama.

Waj mums nebuhs laiks tagad sçhkirtees? jautaja Atweiks faru draugu.

Es ar' domaju, atteiza tas.

Juhs jaw gribat tik ahtri projam dotees? waizaja Spahgu kundfene.

Ja, mehs esam apsolijufchees ap pulksten astoneem Bauksa pee N. N. buht, fazija tahs mihtlais.

Waj jums, Atweika kungs, Bauksas pilfatinsch jaw pasihstams? prafija Lejjemes kundfene.

Ne, kundfen, atbilbeja tas. Rà jaw Lejturfemneekam man nefad naw lihds schim attizees turp notapt.

Es gan esmu kahdas reisas tur bijuse, bilba kundfene.

Waj drihktu waizat, fur juhs dsihwojat? teiza Atweiks.

Silawâ, atteiza kundfene.

Us kuru pufi sçhi muishcha atrodas, to it labi finu, fazija Atweiks, bet zif juhdses ta no sçhejeenes atstatu, to ihsti newaru pateitt.

To ir es nemahtu teitt, atfazija kundfene.

No sehdeschanas uszehluschees staigaja wini kalnup.

Man tà ir, kundfene, usfahka atkal Atweiks, it kà es juhs kahdus gadus atpakat fur buhtu redsejis; bet newaru ihsti atminetees, fur tas bijis un nesinu ari, waj man newilas.

It ne buht ne, ismeta kundfene sçhos wahrdu. Es to it skaidri finu. Tas bija Leepaja un proti, kahda tureenes Amatneeku beedribas deiju wakara, kas toreif kuma Leepajas jautaja pawikonâ noturets. Mehs deijam frankfesè wehl vis-à-vis (preti).

Tas jaw war buht, galwoja Atweiks. Preesch kahdeem gadeem — stahstija tas tab — reis Leepaja laizint usturejos. Aridsan atminos, ka tureenes pawikonâ reis deiju. Wirskolotajs Waldmans mani toreif wehl minetaja saweefiba eeweda.

Mehs esam ari daschreis us eelas fatikuschees, bilba kundfene.

Tad juhs gan Leepaja usturejatees, atbilbeja Atweiks.

Es apmekleju tureenes meiteeschu skolu, teiza kundfene.

Re, kas to buhtu domajis, ka mehs tà puslihds pasihstami fasto-pamees, ismeta Atweiks sçhos wahrdu.

Tagad wini bija wif aissneeguschi to paschu weetu, fur tee pirit fatikas. Strautgals jaw sehdeja ar sawu mihtako us sehdeka apatsch leelâ kofa, no kura galotnes atkal daschas wahrnas it negehligi blaudamas us Schkehpinâ muischu aislaidas. Atkal usmudinaja Atweiks sawu draugu, schkirtees, fursch to ari tuhda! darija.

Suhs buhsat tik laipni, Atweiku kungs, fazija schkiretees Lejsfemes kundsene, sawâ schihs wasaras zekofchanâ ari Silawai garam negreestees. Mans tehms toti preezajas, muhsu tautas studentus pee sewis redsedams.

Pateizos, fazija Atweiks paleegdamees.

Tab us redsechanos! sawa abi pa pleenu kappeeneem lesup steigdamees.

Us redsechanos! atskaneja no kundsenem wirs augstâ klints kraula toku sakumâ. —

Ubi sehdeja jaw laiwâ. Semneeku sehns aireja — laiwa lihgojas us uhdena. Ubi dseedaja:

„Tur jaunelle jo skaisa
Seshs augschâ brihnischki,
Un siboschâ seltâ skaisa
Sew matus seltainus schi,
Un fukâ ar seltainu kemmi,
Un usdseed dseesminu,
Kas mihligi skan us semi
Ar warenu meldiju.“

„Kas mihligi skan us semi ar warenu meldiju,“ atskan beigas kâ debeschfiga atbals ar kundsenu engelu balsitem. Ubi dseed pehdejo pantimu:

„Tas laiwneekam laiwinâ eetschâ
Ar sefram sirdi speesch
Winsch neredi fur klintis preefschâ,
Tas azis us augschu ween greech:
Tur laiwneeks laiwinâ schaura
Us beigam boja wehl ees,
Un dseedadama to Laurâ
Buhs darijse patees.“

„Un dseedadama Laurâ buhs darijse patees,“ atskan atkal tik ko wehl sadfirdami skaidrâs engelu balsites, Laurâs dseesmu nobeigdamas. Laiwa jaw atduras pee upes otras malas. Ubi draugi kappj ahrâ. Niretajam bagatigu ahtawu pasneeguschi, grib tee projam dotees. Strautgals atskatas wehl pehz sawas lihgawinas. Abas kundsenes wehsina ar saweem balteem lakateem. Schis sawu nehssdogu no kabatas israhwis wehsina preti.

Dari tu jel tâpat! ussawz tas draugam, kas neka neliskdamees finat, grib projam eet. Paskatees, ka ari Zibiltina atwadas wehsina.

Ta nu wajaga, tab manis pehz, atbild weenalbsfigi Atweiks. Lakatu no kabatas iswilzis, wehsinaja ari tas nu ar Deewu. Waj winsch buhtu us tam usmudinams? Zibiltina tam jaw it brangi patika — waram fazit, gan wairak kâ wajadseja —, bet, ak likten! — Atweiks ir sen pret feeweetem swehrejis naidu.

Kundsenes pafuhd ar fawam gaischajam drehbem ais kotu sakuma —
 abi zetotaji schaujas pa rahzenu tatu us froga puft.

2. Mafa nodala bes wirsrafsta.

Atlaidifim tagad tos jaunkungus. Lai wini droschi eet frogâ, isdfert
 kahdas buteles alus. Slahpes teem taf buhs. Zo deena ir wineem
 bijuse katrâ sinâ it karsta. Warbuht, ka wini usdschrs ari kahdas we-
 selibas. Un tas taf allasch atlaujams. Lai wini brauz tad kahdu gabalu
 weeni paschi. Kur tad schee aisskrees. Gan jaw tos panahksim. Bet
 mehs — wistihm ziti jaunee tautas dehli — dofimees ar gulbja spahrneem
 pahr upi atpakat, flepni paglunet, ko tahs diwi tautas seltenites weenas
 palikdamas dara. Grava ar faweem beeseem kokeem muhs paslehpj it
 jauki, ta ka mehs waram ne-eeraudfiti redset, ka abas kundsenes faheruschas
 eet pa tumfcho zetu atpakat us to weetu, kur tahs basnizinas turumâ
 koschâ dflâ jahle ar tauteescheem tehrsedamas sehdejuschas. Winas wehl
 reis noschjchas tur pat, par nule jauki pawaditeem brihscheem pahrrunadamas;
 aisgahjuschos pehz seeweefchu wihses smalki apspreesdamas. Kad gala
 spreedums par wineem no abam skaneja koti labi, it patihkami — it
 patihkami un atkal koti labi, tad newikus mums schaujas prahtâ, waj tif
 schè spreedejas naw parteijistas. No Weiflâs jaw skaidri sinam, ka ta
 Strautgali mihl, wini jaw saderinati. — Bet Zibiltina? Nu, waj tu
 aismirft, ka ta Atweifu eeraudfidama nosarka un, ka wina teiza, ka labpraht
 mirtu? Kad jaunâs meitas par fawu mirschanu, kâ ari par tâ fauzamam
 pafaules schpem runâ, tad winu jaunâ firfnina mihl un gaida tif, lai
 winu firfchu luteffis tahm fawu mihlestibu atlahj. Un, ja tu, laipno
 lastitaj, wari noslehpumu paglabat, tad mehs tew no Zibiltinas weenu
 pastahstifim, ko wina ne muhscham neweenam pascham zilwekam neteiz.
 Tas ir gan winas jaunibas treekis, bet atteezas aridsan us Atweifu.
 Tur tanî deiu wakarâ, Leepajas pawiltonâ, bija Atweiks Zibiltinai kâ
 kahds meteors parahdijees, kas ar fawu sibeschanu winas wehribu no
 wifam zitam zeribas swaignem nowehrfa un few ween peefawinaja.
 Zif koti tas bija Zibiltinai patizis! Franksefè preti deijot tas bija
 winai tif schbi usfmaidijis un — kâ ta schkita, winas roku druszin speedis.
 Wina bija scho ar' us eelas kahdreif paredsejuse. Tad ari no wina fap-
 nojuse, ka tas eet gar Mksneeni domâs nogrimis eefalnâ, jauks rihts,
 fila debefs, daschas wahrnas skrej pa gaissem, schi pate Mksneenè pa-
 paslehpufes. — Sinat dabudama, ka winsch no Leepajas drihf projam
 aisees, ta bija tuhdat fawâ deenas grahmatinâ ar' eerastijuse:

Atweifu fungam:

Tew' mihl bes gala — schi ferds to sin,
 Raut pafaul' ir par to fmeetu;
 Tew' mihleschu, muhscham un alaschin,
 Raut wifs ari bojâ etu.

dahmas wehstuli, kurâ ta man apleezina şawu mihlestibu. Par nelaimi to taf newar turet, ka Leepajâ kahda seeweete atrodas, kas mani labpraht jemtû. Es warbuht ari wînu jemtû, jaw par tahdu labu eedomu ween, ka ta mani mihl; ja tif finatu, kas ta, un, kahda ta, waj melna jeb balta. Posts man tif zaur wahrnam waretu zeltees, ja gribetu prezetees. Bet ir tad man atleef alternative, iswehle starp diwam leetam, waj nu list zaur awisem isfludinat, lai ta man peeteizâs, no furas esmu mineto mihlestibas diplomu dabujis, lai wînu waru prezet, waj gaidit us şawas wezâs usaudfinatajas nahwi un tihkot tad pehz tahs, kuru firbs wehlas. Es tewi nemaş nesaprotu, bilda draugs, ko tu stahsti par şawas wezâs usaudfinatajas nahwes nogaidişchanu?

Saproti tad tagadin, atbildeja Atweiks. Es şawai wezai usaudfinatajai, ko tu arişan efi reis redsejis, esmu apşolijees, teekams ta dşihwa, neweenai seeweetei pirmâis şawu mihlestibu neisşajit. Ja es şcho şawu apşolijumu neturu, tad es pahrfahpu pret wînu şawu goda wahrdu un nedabonu no wînas brangâs mantas ne neeka. Ja kahda gadas, — ko wîna ne muhşham netiz —, kas man pirmâ şawu mihlestibu isşafa, tad tai neka naw pretim.

Us to tu nu gan wolti gaiditu, şajija draugs. Tif dauds lepnuma un şewzeenibas buhs ik katrai seeweetei, ka ta ne muhşham pirmâ şawu roku un firbi nepeedahwas. Bet, kâ tad tas notika, ka tu us tahdu apşolijumu elaiidees, kas tew war par apgreuhtibu kluht?

Tas notika zaur to paşchu lepnumu, ko tu nule mineji, runaja Atweiks. Manai wezai usaudfinatajai ir radneeze, jauna meitşcha. Wezâ par şcho un şchahş labeem tikumeem man reisu reisam stahstidama, nekad neatismirşa arişan ar finamu şparu un şwaru bildinat, ka tahş radneezei esot ari loti dauds meitşchu lepnums. No wişa şcha un zita es deesgan nogidu, ka wezâ man par waru grib şawu radneezi eekaulet par lihgarwu. Şcho radneezi ari paşinu. Lai nu tahş şpodros tikumus ari redseju, tomehr man wîna nepatika. Un lai pret mani wezâs usaudfinatajas reikas par şawas radneezes tikumu un meitşchas lepnumu reis beigtos, tad şajiju reis şkaidri un şaprotami tai pehz kahdeem atkal loti gareem şlawas pahtareem par tahş radneezi, ka man naw masaks jaunekta lepnums, ka es ne muhşham negribu tiktahk paşemotees, kahbai seeweetei pirmâis şajit, ka es to mihlu. „Tu noscheshlofi!“ isşauzâs wezâ, „bet es jemu tewi pee wahrda. Tâ lai paleef, kâ tu pats teizis. Bet es şinu droşchi, ka tu tâ kâ tâ to wehlaş noscheshlofi. Es gribu, ka tu tif lihds manai nahwei pee nupat isşajitâ paleez. Pehz tam tu wari darit, kâ tew tihk.“ Tâ tad notika muhşu nolihgums. Pehzat es domaju, ka man taf warbuht kaulini kritihs. Man bija tahda jauşma, ka raş es reis to paşchu seeweeti useeşchu un, ja patihk, noprezeşchu, kas man tur Leepajâ wînu mihlestibas wehstuli peeşuhtija. Bet tagad, taişnibu şafot, es wînu apjehmumu noscheshloju. Leşşemes kundşene man loti patika. Şchi un neweena zita, atşkan manâ firbi. Teeşham noscheshlojamaks esmu tagad, kur esmu zaur tahdu kibeligu apşolijumu şaiştits. Domaju tadehk, ka prah-

tigi dariſchu un nelaimi un poſtam iſbehgſchu, ja nemaſ us Silawu tew lihbſ nebrauſſchu.

Ej, neeki! atteiza draugs. Tu drihſ nahſtſi ſtarp zitam dailakam dahmam, kur tu tuhlin winu Zibiltinu, kaſ tew tur klufajõs Jumprawas muiſſchas fokõs tik wiſai patika, aismirſt aismirſiſi.“

Nu, ja, ja! raudſija apmeerinates Atweiks, es aſurat neſatu, ka jaw buhtu Zibiltinu eemihlejis. Bet es juhtos, ka tahdas debefſchigas meitenes turumã gan waretu tã kaſ no eemihleſchandõs raſtees. Un taſ buhtu man nepatiſhkami un par ſibeli, katram zitam gan otradi — par laini un laimibu.

Palaidiſimees us wahrnam kã labu ſihmi. Tã jokodams beidſa Strautgals ſarunaſchanos. Jo wini bij jaw ſawu zela mehri aiſſneegufſchi. Taſ bija Bauſſas turumã. Te kluwa kaſda dſimumdeena it leeliſki ſwineta, us ko abi draugi bij eeluhgti. Schẽ bija wiſi jautri un lihggſmot lihggſmojãs. Starp weefeem atradãs deesgan jaunu kungu un dahmu. Tika tamdeht gan danzots, gan ſpehlites ſpehletas. Atweiks bija prezigs un lihggſms pahleeku. Taſ treeza un jokoja ar dahmam — ſkuteem neſchegli; danzoja iſchalli un ſpehleja ari ſpehlites lihbſ. Jebſchu taſ labõs danzotajs un dantſchu pratejs, tomehr tam kluhdãs reiſam frankſeſẽ. Waj te bija dſila treekſchana ar dailo dahmu, ar kuru winſch ſcho frankſeſi danzoja, wainiga jeb, waj tam eefchahwas Zibiltina prahtã, ka winſch ar to reiſ Seepajã danzõjis, to negribam ſchẽ iſmeklet. Tik peeminam, ka treſchajã tuhrẽ taſ it domigs un ſajuzis dema ſawai pretidanzotajai labõs rokãs weetã kreifo un, kur nahza zetortã tuhre, tur taſ gribeja peekto eefahkt. Bet no ſawa drauga kã preti danzotaja pehẽ tam apakſch iſchetram azim iſbahrts un iſſobots, taſ ſajehmas un ſargajas. Tomehr miſejãs tam ari pee ſpehlitem, kur atkal bija redſams, ka taſ ſajuzis — tam domas zitur kur. Starp daſchadam ſpehlitem tapa ari ta wahrdu pahmainiſchana ſpehleta, kur kungi dabon dahmu un dahmas kungu wahrdu. Atweiks ſauzãs par Zibiltinu. Par to nu neſas nebuhtu. Wahrda ihſtã ihpaſchneeze ſchẽ nebija paſiſtama, bet kur Atweikam wajadſeja kaſdu zitu wahrdu ſaukt, tur ſchis ſawã domu iſklaidibã ſauza Zibiltinu! Atſkaneja jautra ſmeefchandõs no wiſam puſem. Winſch ſmehjas lihbſ, lai tam ar' druſku nepatiſhkami un it nepatiſhkami, kur taſ jaw oturu reiſ noteek. Dahmas ſmehjas, ka winſch laikam preekſch kaſdas Zibiltinas pa daubſ juhſmo; draugs joko winu atkal, ka pee tam buhſ ta dailã kundſene wainiga, ar kuru danzõjot winam jaw pirmit frankſeſẽ juſta. Ar ſcho winſch ari bija wairak walodãs eelaiidees. Bet waj nebija pee wiſa wainiga ta, kuras turwoſchanos tur Jumprawas muiſſchas fokõs bija „ſaſoditãs wahrnas“ zaur ſawu negehligo ſahrſteſchanu paſinojuſchas? waj ta nebija teeſcham Zibiltina, kã jaw gudram, iſmanigam dahmam ſchẽita? Zibiltina!

3. Silawà.

Gabalimu wed no leelzeta ar pihlegeem, apsem un ofcheem katra puse foschi beesi nostahdits zelsch us kahdu muischu. Schi weentahschiga buhdama stahw eefalnâ un spihd ar sawam baltam seenam un skursteneem pa leelzetu garam zetotajam preti zaur dahrsa weetam reteem kofeem. Kamehr tahs weena gala spodree logi pahr dahrsa semeem jasmina krumu pudureem us leelzetu un muischas trefneem laukeem luhkojas, tamehr rahda otra gala logi pahr foschu fakru dahrsu un netahli leja redsamu bruhsi us filu un augstu mescheenu. Muischas weena puse greesta pret mineto dahrsu ar wisadeem augku kofeem un manami pulku lapam, otra puse eeraugams iszils sahku aploks jeb rondels, furâ us muischas pusi atrodas grasnas puku dokes, kamehr otra puse aug kofi un daschadi krumi, zaur fureem paspihd mehrena dihka uhdenis, fur allasch sofs un pihles peld un plun-tshojas. Muischas brangi usturetâs ehtas; leelais bars lopu, ar peenainam gowim un raigaineem trefneem wehrscheem, kas ganas taukâ ahbolina laukâ, tapat kâ muischas paschas eefschas glihtums un spodrums, ar pulks us jaunako un patihkamako eerehbitam un isrihkotam istabam stahsta par bagatibu un turibu un flawè nama mahtes tshaklumu, tiklibu, un weiklibu. Apgabals, furâ schi muischa atrodas, ir jauks: kalnains un lejains, meschairs un klajumains.

Itin kreetns un tiks zilweks leefas schis Atweiku kungs buht, runaja palehni Lejsemes kungs, ar sawu radineeku Strautgala us lewenem sehdedams, kamehr minetais Atweiku kungs ar Lejsemes kundsi gar puku dobem staigaja, fur schi winam sawas pukes rahdija.

Ja, katra sinâ kreetns zilweks, atbildeja Strautgals. Par ta tikumu ari nefa neatleek ko wehletees.

Pat manai patei, fazija Lejsemes kungs, furai reti kahds ihsti pa prahdam, winsch koti patihk. Rau fur wina no sawam mihlam pukem tam daschas pee kruhts peesprausch.

Ari pukes winsch pasihst un prot par tahm it jauki runat, atfazija Strautgals. Winsch ir tahds, ko sawz par wispufigu. Us wisam pusem tas parahda gan dsihwè gan sinatnè padomu un sapratibu.

Ja, ja! teiza Lejsemes kungs, pat par semkopibu winsch sin it sapratigi runat. Es dsirdeju no wina daschus prahtigus spreedumus ari schini arodâ, sarundamees ar to par lauku eedalibu un apkopibu. — Zit ilgi schim gan wehl jastude?

Winsch buhs lihds ar mani pehz pusgada laika gataws, atteiza Strautgals.

Tâ, tâ, tad winsch jaw stahfees driht weetâ ar wisjaunakam zeribam un buhs sawas kahrtas, sawas tautas rota un grasnums. —

Apluhkojat, Atweiku kungs, scho atraitnischu dobi, fazija Lejsemes kundse wehl arween ar Atweiku pee pukem buhdama. Redsat, kâ tahs us weenu un otu pusi sawas galwinas noleekuschas, kahschu winas sawâ starpâ tehrsetu un sprestu. Ar sawam leelam, gan gaischam un tumscham, gan filganam un farfanam seedu lapinam, kâ ar leelam zepurem, ispusch-

fojuščās, tašs iščkatas it kà wežas ņeewetes, kas kašijas, jeb tã ņaužamã aprunu- un tehrņibas-ņaweeņbã ņaraduščās, weenai draudņenei it naiģi ņahņta un no otras klawņas.

Loti peederiga ņalihdņiba, ņmehjas Atweiks. Pateņi tã ņchaujas prahtã, ņchihs puķites apluħtoģot. Un tã ka roses un zekulini ņe pat tuwumã eebklus aug un ņeed, tad Ķaw mehlneņigam atraitnitem netruħņti aridsan aprunu. Ķan Ķaw weena buhs pamanijuņe, ka wina ņarfanã rose pa ilgi paņkatijuņes tur Ķauķajam zekulinam azis un otrai buhs deesgan ko ņeħkendet, ka ņchis nebeħdnis ņarfanãs roses ņmoņņchanu un ilgoņchanos ne buht ne-eewehrodams baltai roņei ween uņņmaida, tai peemiħlinas. Bet no pateņibas ņe rafi it maņ. Ķra tiķai apruna un walodãs liņņhana. Waj zekuliniņĶ par tam wainiģs, ka tas ņtarp diwam roņem ņahħbits? Un waj war pret wiņam weenadi laipns buht? Ķan wajaga tã, bet waj to war allasĶ?

Ķa, ha! ņmehjãs Leņņemes kundsē. Nu pate dņirdu, Ķiņ patihķami juhs maħķat ņahņtiit, wiņã Ķauķas domas eelikt. Miana meita Ķibiltina, man Ķaw ar daudņ juħņmam ņahņtiĶa no ņawas draudņenes maħjãs paħbrauķuņe, ka Atweiku kungs, ar kuru tai biģis Ķods Ķumprawas muiņņas Ķauķajõs koķõs eepaņiħtees, eŶot loti patihķams ņahņtiitajs. Ķa preezajās ari, ka winai nu ņawas wahrds patihķot, no ta laika, kur dņirdejuņe no Ķums to paŶaku par Ķibiltinu un taħs papugaili.

Atweiks paņmehjas par ņchihm Ķlaimam, bet tapa azumirķli domiģs. Bet aħtri apħerdamees tas teiģa: miħķã Leņņemes kundse, ka deħķ juhs man winas Ķraņnãs puķu dobes nemaŶ nerahķat, kas tur aploķa widu?

Ķar taħm man naw neķahķas daķas, atteiģa kundse. Ķahs ir Ķibiltinas dobes. Ķai ta Ķums winas pate rahķa.

Nu, Deews ņin, waj wina to darihs, ņmigneģa Atweiks.

Nu, nu! no pateģibas par paŶakas paņahņtiņchanu, Ķaur ko tai ņawas wahrds miħķĶ paliģis, wina Ķan to darihs, Ķoķoģa Leņņemes kundse. Bet briħnumš, kur taħs abas ar Weiklu paleek. Puķņtenis buhs driħĶ Ķaw aņtoni. Ķaħm nu wajadņetu maħjãs buht. Winas aisbrauģa ņchoriħt us piŶaku, kaħdus maŶumus eepirķt. — Ķagad, luhķņami, naħķat man liħdņ. Ķs Ķums rahķiņĶu daņņas puķes, kas man iņtabã. Ķur juhs redņefat Ķauķo puķi, Ķuņtiģiģu ar Wenus rateem, Ķpu wiģolites un Ķitas.

Kã juhs, Atweiku kungs, atrodat muħģu puķu koŶņchauu? waģzaja ņe Leņņemes kungs, kaħ tas ar wina pati paħr leewenem eelņĶã naħģa.

Ķt brangi, it labi, neatleek wairak ko weħletees, atbiħdeģa Atweiks.

To juhs tiķ tã patihķami ņaķat, ņmehjas Leņņemes kungs. Man Ķaw daudņreiŶ ņawai patei ar wiŶu taħs meitu, Ķibiltinu, deesgan Ķarahģas, ka winas ņawas puķes abas diwas deesgan neapkoģj, neleek rawet, nelaiŶta.

Ķa laiķam buhs Ķan nepareģiŶa baħriņhana no juħģu puķes, ņaģiģa tãpat Atweiks. Ķur tad ņchihm puķem buħtu taħds koŶĶums un Ķraņnumš, Ķa taħs netaptu peekħħiģi apkoģtas, laiŶtitas?

Neklaufat wis, Atweiku funks, fo mans wihrs runà, bilba Lejsmes kundse. Wiasch jaw trauz muhs ar meitu weenmehr melnatas notaisit nekà esam. Nahkat, luhdsami, un pahrllezinatees paschi. Ta eegahja ar Atweiku eefschâ. —

Kur gan tahs diwi pilhata brauzejas tik ilgi paleet, fazija kà gugodamees Strautgals.

Waj tew nu tik wisai gruhti nahkas gaidit, teiza Lejsmes funks. Gan jaw tahs rasees. Za tik winàm kahda kluhda nenoteet. Kuwa schorihht tahm abi melnee eejuhgti. Tee ir maitas, pee jawa knaschuma un ftreechanas ari loti schaudigi un bikli. Kutscheris ari tahds paweeegls, newar ihsti noturet.

At Deews! eesauzas Strautgals no sehdeschanas uslehtdams, tad jaw wajadsetu tahm pretim eet.

Paleez tik fehsham, teiza Lejsmes funks it rahms. Gan jaw tahs pahrbrauks. Zibiltinai netruhst firdibas un tawa Weiklà lai eeron droshumu. Bet tè jaw ari dsird ratus rihbam. Rau, kur tahs jaw brauz pa gatuwi.

Us ratu rihbeschanu isnahja nu ari Lejsmes kundse ar Atweiku ahrâ. Kundsenes peebrauja pee leevenem. Strautgals iszehla jawu dahrgo Weiklu no rateem un gribeja ari Zibiltinai lihdsit no rateem ahrâ tapt. Te falez sirgi stahmus, tad kà plintes schahweens us preefschu un — kà weefuls ftreeen tee pa zeku ap aploku. At breefmas! tur pee wina wahrteu staba trafee sirgi fitisees fahnis un tad isputes rati un ees bojà, kas winds eefschâ! Mi, wai! eesauzas wist fkatitaji. Bet ar pahris lehzeenu ir Atweiks pee minetâ staba un ar faweem swahrkeem eephehtees fagaida tas ftrehjejus sirgus. Gods Deewam! tee kà no jauna isbijuschees nostahj azumirklî un Atweiks nofer schos pee galwam. Nu faskrej ari wist ziti klahht un israuj nobijuschos Zibiltinu no rateem, — Lejsmes funks rahjas kutscherim, kas ari nabags it nobijeas.

Zehra dwehsele tu est un nekahds kreetns kutscheris. Kas tew par glehweem nageem, ka tu newari sirgus, kas tà labi nojuhgti, noturet? tu zaur tam winus eeradini par nerru. Wini tewi wehl paschu tà schrauididami nositihis un padaris zitus nelaimigus.

Za, funks teiza kutscheris. Es ne-esmu ihsti wainigs. Traidas wini jaw tahdi eefrehjuschees bija. Pee Drubasam — tahm mahjam —, kur Zibiltinas kundsene tam nabagam, kas tur bes kahjam zekmalê ubago, kahdu dahwanu eemeta, wini iraidas no ubaga rahposchanas ar' isbijas un ftrehja; bet pa taifnu un lihdsenu zeku drahsdami ftreeet, tee wehlat pehz pahris wersiju aulekoshanas iraidas paschi no sewis nostahjas.

Nu pasfat! schfeteja wehl Lejsmes funks, nu tu winus jaw est eeamsijis. Man tihri posts ar tewi!

Ko es, iraid, waru darit, nurdeja kutscheris. Tahdi trefni sirgi, kas tos lai notura.

Nu nesafi man ne wahrda! usfauza Lejsmes funks. Stahwi kluft, ej un gahda, ka tas tew zitâ reisê nenoteet.

Atweiku it apkerdama, nespehja Lejjemes kundse tam deesgan patenzinat, ka winas mihto meitinu no nelaimes — nahwes isglahbis.

Zif pateizibu es jums, Atweiku funks, esmu parada, fazija Zibiltina ar wiseem ziteem lihds lewenem aisgahjuse un no isbailem attapuses. Ak, kad juhs finatu, ka man tani azumirkli ka nasis firdi eeduhras, eeraugot, ka juhs tik traki-skrehjeem firgeem preefcha stahjatees. Ak, juhs jaw warejat us dihjeles gala nodurtees! Man notrihz wifas meefas, to eedomajotees. Ka jums tahda nepeeredseta drofchiba bija?

Mihla kundsen, juhsu dsihwiba taf bija breefmäs, fazija Atweiks. Tad taf bija katra zita apdomiba pee malas stumjama.

Kundsene speeda labi ilgi wina roku un lihds afaram aisgrahbta fazija: Ak, kas mana neeziga dsihwiba ir pret juhsu dsihwibu, to juhs buhtu usupurejufchi!

Nelaimes brihdis allasch jaw drihsaf zilweku firdis tuwina, ta, ka azumirkli atkriht wifas aufitäs formas nost, zilwezibai wirsroku atstahjot. Ta tad ar' Atweiks buhtu labprahst atbildejis: Mana dsihwiba naw nekas bes tawas faldäs dsihwibas, dahrga Zibiltina, — bet tam bija klufi zeeft un ar dsejneeku nopuhstees:

Dai klufi zeefchu, nerunaju,
 Jo klufi zeeft mans peenahkums.
 Ra fawu firdi neatklahju,
 Tas fuhräs listas nolehnumms.

Mums wiseem jums, Atweiku funks, no firds japateizas, teiza nule peenahkdams Lejjemes funks, tam roku snegdams, ka juhs fawu dsihwibu netaupidami mums leelu nelaimi nowehrsat.

Ja, frefnigi pateizamees, flaneja no wiseem.

No manis ne masak paldees! teiza atnahkdams Lapschus, Lejjemes funga dehls, un pret Atweiku ehrmigi paleegdamees. Paldees, ka mana mahfina, Zibiltina, isglahbta.

Schis, par Zibiltinu daschus gadus jaunats, apmekleja kahdu gimnastiju. Bija it leels nerahtnis, bet zitadi labs un fajehdfigs. Sawam tehnam tas daudj ruhpes darija ar faweem nebehadneeku stikeem un nifeem. Tagad pat it wif melleja pehz eemefla, kas sirgus isbeedejis, neba Lapschus teiza, ka winsch tur muischas gala kahdu putnu beedeikli zeladams sirgus isbaidijis. Ko lai ar' us sehnu dusmojas, ka tas mehli tura peefectu. Bija taf puifis ari to netihfchi padarijis, un katram jaw fawa ahda jafargä. Ra tehws to dabutu sinat, kas sin, waj nebuhtu pehreens ka leetus. Schim warbuht fchoreis Lapschus ta jaw neisbehgs. Schoodeen us pihlu medibam ejot — waj nu tihfchi, waj netihfchi, kas atkal sin, Lapschus tiz, ka netihfchi winam tas nahzis — fchodeen us pihlu medibu ejot winam fcha ta paktuhdejees, ka kaiminu faimneekam soft noschahwis. Ar klufizeefchanu fche newar islahpитеes zauri. Saimneeks nahks, fuhdses tehnam, pagehres maksu. Tomehr, kas nu ir, lai ir. Paldees, ka mana mahfina, Zibina, isglahbta. Zitadi buhtu fchodeen pa daudj putnu boja gahjufchi. Peeteek ar lai-

mina jofi. Tà pa datai schis nebehndneeks fatwâ lehtdabibâ un aplamibâ domaja, kad tas ehrmigi noleegdamees teiza: Baldees, ka mana mahfina, Zibina, isglahtta.

Wifî gahja eefschâ, nofehds jahle. Zibiltina stahjas pee kla-weerem, spehleja un dseedaja ar fkanu un kuhstoschu balfi kahdu dseefmu, ko ta schinis deenâs it schigli bija eemahzijufes. Zeru, ka neweens schè wehl newaizas, kas ta par dseefmu bija; jo waj wehl kahda zita waretu buht, kâ „Lihgo laiwâ us uhdena,“ kuras faturu Atweiks bija tai Jumprawas muischas romantiskajôs kokôs stahstijis? — Kâ pee weetas peeaudsis klausas Atweiks. Tas it labi sin, ko schahda usmaniba nosihmé; bet, waj winsch war par to preezatees? Schis wifî schheet winam par behdigu nosihmi ween buht. Rast, ka ari par winu wares reis tà dseedat:

„Ta ir puischa dwehselite,
Schehiabâs nomiruscha.“

At Deews! waj nebuhtu labaki bijis, ka nemas nebuhtu schurp brauzis. Deews to sin.

Nu, Atweiku kungs, fazija Zibiltina dseefmu nobeigufe, schim preefschâ nostahjufes un ar fawam dsiku fapnu azim tam azis flatidamâs, nu, Atweiku kungs, waj es deesgan tschakli mahjos? waj juhs mani jemtu par fawu fkoleni?

Ne, atteiza tas strupi un us semi kuhkodamees.

Ram labad ne? waizaja ta ar mihligu un mihkstu balfi.

Es domaju, teiza tas fajemdamees un fmeetees raudsidams, es domaju, ka tahds fkolens fawu fkolotaju drihs pahrweiktu. Es to nepanestu.

No manis tas jums nebuhtu jabaidas, fmaidija kundsene. Es tahds neezinsch pret jums.

Wifeem atwadotees un pee meera fawâs gulamistabâs aisejot, palika wehl Lejjemes kungs ar Atweiku patreekdamees. — Tee ustapa no sirgu schaudischanâs runat.

Lopu ahrsti tam wifai pretojas, runaja Atweiks, ka pee eemaukteem leef azu klapites klahst taifit. Zaur tam sirgi ne ween wehl wairaf schaudotees, bet ari winu azis topot famaitatas. Scheem azis tà raditas, ka fahnis jaskatas. Zaur schihm klapitem lops ir speests taifni us preefschu ween flatitees, zaur ko azu ahrpustaktu dsihflas kuhst pa daudj fastingtas un fshahdetas.

Teefa, teefa, teiza Lejjemes kungs. Us to mani ar' jaw muhsu lopu ahrstis Gaisminsich usmanigu darijis. Ziti eejuhgi man jaw ir ari bes tahm klapitem. Schodeen schim eejuhgam, es domaju, gan bija.

Tas ar', kâ man schheet, bilda Atweiks, nebuhtu atkaujams, ka sirgam mauz brihscham eemauktus ar klapitem un brihscham bes klapitem galwâ, zaur tam tikai lopu eenerro. Pat lopam top eeradums par otu dabu.

Tam ari pilnigi peekrihtams, atbildeja Lejsmes kungs. Bet kà juhs spreeschat par eemauktu dselscheem?

To ihsti nesinu, fazija Atweiks, waj isdotos spehzigus sirgus tà usaudsinat, noradinat un eebraukt, ka tee buhtu bez eemaukteem fa-waldami un fawalajami, bet tas ir skaidri peerahbits, ka dselschi sirgam mutè it ihpafchi seemas laikà toti newefeligi un leelas fahpes dara. Schihs fahpes jaw mums ari pasihstamas no behrmu deenam, kur mehš drofchi it katrs zensdamees Rigu redset, mehli likufchi pee fafalufcha zirwja jeb durwju klinka un Rigas weetà fawas paschu afinis un atrauto mehles ahdu eeraudsijuschi.

Ha, ha! smehjas Lejsmes kungs. Tà ir pateesi. — Atweiks pafattijas us pulstieni. — Bet nu ir mums jaet gulet, fazija Lejsmes kungs. Pulstenis rahda, ka jaw it febu. —

Gultà eelizees, pahrdomaja Atweiks wehl par fewi un Zibiltinu un par tahš wezakeem, kas winam toti patifa, labi un mihli zilweki buhdami. Weidjot tad tas eemiga. —

Ari Zibiltina tuhdat neaismiga. Schihs deenas notikumus apzeredama, wina wehl reis fatrihzeja, atgahdinadamàs, ka Atweiks bija par fawu dsihwibu ne neeka nebehdadams wimu glahbis. Schi mihl wimu, bet, ah! Atweiks bija tahds strups bijis pret to ar wahrdeem. Cemiguse ta fapnoja, ka wahrnas ar kahdu grahmatu tai laimi atnesa. —

Atweiks fabija tà wairaf deenu jaukajà Silawà. Tam bija daudskahrt isdemigs laiks gribot negribot eewehrot, ka Zibiltina zaurum zauri kreetna tikla meitene. Wifst muischas laudis to nesinaja kà flawet un usteikt. Wifsem bija ta par engeli. Pat mahju lopi to mihloja un pasina. Ganiklai tuwojotees, Luschin un Peetschin fauzot, nahza tai tuhlin pee wahrda fauktàs luteklites preti, kur wina tad it mihli fcho fmauliti noglaudija un wimu ragainiti us preeksch-plezi paplifschinaja. Sirgu baram us lauka tuwojotees, apstahja to wifst leeli, masi un steepa tai fawas galwas preti. Gaischajàs drehbès ar fawu iszilo, flaike weidu ta bija fcho starpà eeraugama kà kahds debeschfigs radijums. Sirgi bij eeradufchi no kundsenes maisi ehst.

Silawai atrodotees toti apdsihwotà apgabala, kur apkahrt daudj muischu un bagatibas un kahds pilfatinsch tuwu, jaw ari deesgan fiveschi un weest nahza un ghja. Lejsmes kungs fagahjas ar apkahrtejeem literateem un tika ari zeenits no kaiminu muischneekem kà kreetns semkopis, pee ka daschu labu padomu atrada. Preeksch ispreezafchanàs kluwa deesgan gahdats. Spehleja gan kroketi, gan karatawu lodi meta; brauza pa dihki ar laiwu un dseedaja daschu labu tautas dseefmu. Bet fche ari notifa kahds jozigs atgadijums. Lapschus ar fawu kusini, Spahga kundseni, jokodamees, eegahjas no laiwas dsikà uhdeni. It ar mokam Strautgals to israhwa ahra. Tas ehrmigi nopurinadamees fazija: Te tà buhtu iraidas leels sofu tehwinisch noslibzis! — Tehws rahj fcho par ta trakumu un aufschibu. Lai tas ar' ir nerahtns, mahte fcho toti mihl un pahrstahj.

Rà jaw minets, jo preeksch pajautrinafchanas un ispreezinafchanas kluwa deesgan gahdats. Gahja ari staigat un apmeklet Silawas apfahrtnes jankas koschàs weetas, ar kam Silawa ir it bagata. Daudsfahrt fapulzejas ari wifè pee kahdas jankas grahmatas lastfchanas. Attweiks kluwa no wifèem iswehlets par preekschlastaju, jo tam bija laba skana bals un wedas last. Schè nu attal zilwekus apspreeschot, par kuru likteneem, darbofchanos un kaislibam preekschlastà grahmata bija runats, wareja Attweiks eewehrot, zif jauki prata Zibiltina raksturus apspreeft, pareiso useet, jauku dailes fapratibu un dsitas dsejas fajuhribu parahdidama. — Atfkatotees us wifèem fcheem preekeem, lihgsribam un baudijumeem ja nu prafam Attweikam, kà winsch scho wifu fajehma un fajuta, tad mehsh dabonam dsirdet, kà wina stahwoiks bijis jauks un nejauks weenà reisà kopà. Kursch to lai neisprastu? Schè jaw skaidri redsams, kà scho draud mihslestiba un winsch kibeligais apsolijums un nolihkums ar fawu wezo usaudsinataju tihri us diwam pufem plehst pufchu. Waj tà newar gals pee-eet, newar isfamist!? Pehz kahda leela firdsara, kò tas fawà kambari bija wifu zauru nakti ar fewi karojis, tas bija tik tahl ar fewim tad gataws tizis, kà otrà deenà tam projam jadodas. Zaur to tas wehl rafi fawam mokam isbehgs. Tas gribeja tik wehl aiseet us „Zibiltinas dufu“, kahdu patihkamu weetu Silawas tuwumà, tur wehl reis fawas fehri-faldàs Silawà pawaditàs deenas apzeret, tad — tad schirtees, no Zibiltinas rafi muhschigi schirtees.

Zibiltina no fawas mahtes tik tani paschà rihtà, kur Attweiks bij' isgahjis weens pats pastaigatees — kà tas bij' us „Zibiltinas dufu“ gahjis, to neweens jaw nesinaja — Zibiltina no fawas mahtes sinat dabudama, kà Attweiks grib tuhdat eet projam, steidsàs dahrsà. Wina gribeja weena buht. Sirds tai gribeja stipri pufstedama no kruhtim tihri ahrà lekt. Pa garo leepu gaitu gar faweem roschu kruhmeem ejot, gribeja tihri tai kahjas luhst. Wina nespehja tahlat eet. Us kahda fehdekta ta fashlika.

Attweiks grib eet projam! eesauzas ta tad pehz brihtina. Nis atturetam fahpem draudeja tahs firds tihri noslahpt. Ta zihnijas, gaisu ee-elpot. Sawu waigu rokàs un lakatà glabadama raudaja ta gauschi. Ko lihdsaja tai wehl kuplo koku satums un grasno puku seedefchana? Attweiks grib eet projam! — Aptumschojees, faule! nowihstat, roses! Naudi lihds, tu strautin, un drebat ar winu, juhs apschu lapas! — Attweiks grib eet projam. Sedj winu, migla, lai neredj tahs raudu azis! Apstahjatees, juhs wehja mahloni un apklustat, juhs putninu dseefmas un fehrojat tai lihds, juhs dabas gawilneeki, — Attweiks grib eet projam! Luhsti, firds un apklusti, kò palihds wehl ilgat tawa pufstefchana — Attweiks grib eet projam.

„Zibiltinas dufa“ atradas kahdà werstes atstatumà no Silawas. Zeksch weda gar lauku turp, kur tas beigàs koschi beeseem lapu kòkeem, gar dsitu grawu kalnup gahja. Nis dsitàs grawas pazehlas jauks weenà pufè it apatsch kalns. Schè auga trihsstuhri trihs preedes, it

kà tahs tà buhtu stahditas. Nis fchihm preedem fahkas leelats mescheens ar eglem un ziteem kokeem. Daschi fehdekti fchè bij eetaifiti, us fureem fehshot preefchâ attwehras it patihkama isredse. Dikti apafchâ bij ar kokeem beesi noaugufe grawa eeraugama. Tahlat pahredseja Silawas muischu ar tahs prahweem kalnaineem laukeem un lejainam plawam. Nis pehdejam pazehlas atkal eekalns ar mescha gabalu, ais kura faredejeja daschas muischas un mahjas un weenu basnizu. Tas bija pa labo roku no „Zibiltinas dufas“ luhkojot. Pa kreifo roku un taifni preti bij ais Silawas lankam atkal mescha gabali un to malâs pee Silawas peederofchas mahjas. „Zibiltinas dufas“ trihs preedes usluhkojot, fchahwas newikus prahtâ tautas dseefma

Trihs preedites filâ auga,
Wif's trihs weenu garumimu.

Ra fchi weeta pehz Lejsemes kundsenes wahrda tà nosaukta, nebuhs gan wajadfigs peeminet.

Rihts bija miglains, zitadi jauks un faule. Atweiks gabja domigs us semi fkatidamees gar mineto grawu kalnup us Zibiltinas dufu. Pa pufê kalnâ usgahjis, tas isdfird rihbeschanu — kahrfstefchanu un azis us augfchu pazeldams, reds tas wahrnu baru no triju preeschu schubureem projam pahr grawu aiskrejam; grawâ tad paskatidamees, eerauga tas winas malâ, netahli no fchaurâ taka pee lagsdu krukma ko sahlê fpihdam. Winfch eet turp un eerauga jauku masu grahmatinu ar filu un feltitu wahku. To uszehlis tas lasa selta burtôs: „Lejsemes Zibiltinas deenas grahmata.“

Om! kahds jauks atradums, teiz tas domigs. Leels grehts taf nebuhs, ka drufzin eefschâ eefstafichos, zaur to buhs man weens eefkateens Zibiltinas raksturâ un dabâ wairak.

Starp trijam preedem nofehdees, tas fita tâpat atrasto grahmatinu, kà mehds jaungada wakarâ dseefnu grahmatâ pantinus usfist un likteni tahdâ wihsê waizat preefch nahkamâ jaunâ gada.

Papreefchu lapas pufê pa labo roku:

8-tajâ juniâ 1877.

Weena no wisjaukafajam deenam manâ muhschâ bij' ari ta, kur Jumprawas muischas kofôs pehz wairak ar ilgofchanos un flepenu fehrofchanu pawaditeem gadeem atkal Atweiku redseju, to runaju un — ak, es laimigâ! — redseju aridsan, ka tas manu wahrdu blatus fawam „Mahras basnizâ“ eerafstijis. Ak, zit es fajuhtu, kahda leela pateestiba tam pantinam: Mihlestiba ne muhscham nemitejas.

Jauns usfiteens. Lapas pufê pa kreifo roku:

8-tajâ juliâ 1877.

Ak, kà es apflauschu winu Zibiltinu pafakâ! Tai taf bija papugailis, kas preefch tahs runaja. Kas lai teiz preefch manim Atweikam, ka es winu mihlu, koti mihlu. Ak luhdsama, Laimes-mahte, nahz tu manim palihgâ!

Wifas labas leetas efot trihs, teiza tas joprojam usfisdams.—

Atkal jauns usfītums. Lapas pufē pa labo rofu:

12-tajā junijā 1873.

Atweiku kungam: —

Ā! tas isfauz. Waj manas azis pareisi rahda? waj tas waretu buht! es ņapnoju. Bet ne! tā ir:

12-tajā junijā 1873.

Atweiku kungam:

Tew mihlu bez gala, ņhi ņirds to ņin,
Kaut paņaul' ir par to ņmeetu;
Tew mihleņchu muhņham un allaschin,
Kaut wiņs ari bojā etu. —

ņchē nu ir uslehtufe mana zeribas ņwaigsne! tas isfauza pehz brihņcha grahmatinu noņkuhpsitijis un tad kruhņchu kabatā eelizis tuwi pee preezigi pufstofchās ņirds, ņchē nu ir uslehtufe mana zeribas ņwaigsne, ņas apgaņmo manu tumņcho liktena nakti, to par deenu padara! — At Laines-mahte, nelaupi, man tahdu leelu laimes dahwanu peefņkirdama, manu ņaprafchanu! Kā lai ņajemu til daudņ laimes weenā reiņā? — Zibiltina man pirmā ņawu mihlestibu isņfazijufe! Kas man par datu gar tewi beeņā migla, ka tu trauz wiņu aplaht? Sposchās ņaules ņtari man tomehr atņpihd, laime man tomehr glaimo: — Zibiltina man pirmā ņawu mihlestibu isņfazijufe! puht ahtrak tu, wehņņch, un nes mani us ņaweem ņpahrneem projam! Steidsat man lihds, juhs gaischee mahloni, un ņpihdi manā zekā, tu laipnā ņaule! Wian jasteidsas pee Zibiltinas: — Zibiltina man pirmā ņawu milestibu isņfazijufe!

No „Zibiltinas duņas“ atkalnu ņkreedams tas ņwilpa, gawileja un dņeedaja:

Juhs ņweizinu es, mihlās wahrnas!
Jums nowehlu daudņ lopu ņahrnas;
Man atneņt laimi bija jums —
Tahds Laines-mahtes nolehmuums.

Tas aisgahja.

Koņchajā Silawā ir ņchodeen masi, bet koti jautri gentes ņwehtki. Tas ņklaidri us wiņeem waigeem laņams. Ir tak it wiņeem muishas laudim ņinams, ka Zibiltina, winu luteklitis, ar ņtalto, mihligo Atweiku kungu ņaderinata. Pat Luņchina un Beetņchina, kā leekās, to ņin. Nihhta pufes migla paņudufe; ņaules goņi tahs gul lauku laidarā un gremo ņawu puņdeenas maltiti. Sirgi kahņchu ais preekeem nolikuschees dņilajā ahbolinā it kā tee apzeretu ņawas mihlās Zibiltinas laimi, galwas noduhruņchi. — Zibiltina ir laimiga un preeziga, Atweiks ir ari dabujis wehstuli no ņawas wezās usaudņinatajas un no winas radineezes deribas kahrti. Tahs bruhtgans ir kahds Atweika wezs ņkolas beedrs. Lejsmes kungs ar ņawu pati ir pilnā meerā ar ņawas mihlās meitas likteni. Wiņi ir it preezigi. Til Lapņchum, lai gan tam Atweiks koti mihlņch, naw ihsti ņchihņ deribas pa prahtam. Zibiltina winu luhgufe un wiņi peekodinajuņchi, lai tas wairs wahrnas neņchauj. Kaut gan tas pa jokeem bija, tomehr

winfch domà, ka newares wairs tà meerigi un ar drofchibu fawu plintes gaili us laimi atnefejama wahnam nospeest tà agrat. Ja nu Lapfchus domas bija pareifas, tad waram drofchi tizet, ka kofchaja Silawà wairojas wahrnas un lihds ar tahm daudj laimes.

Labibas mehnefcha widu, kad pihlegu ogas farkanas metas, brauza kahdi jauki rati, ar trihs tumfcheem firgeem preefchà no Silawas ahra pa ehnaino gatuwi projam. Diwi kungi fehd eefchà. Rutfcheris brauz. Abi kungi atfkatas allafch atpatat ar roku ar Deewu! pamefdami. Atpatat palikufchee, wistihm trihs feeweetes, wehfina fawus baltos lakatus. Brauzeji jaw mefchmalè winà kalnà usbraukufchi. Wehl paredj winu platmatu wizinafchanu un lakatu wehfinafchanu, tad pasuhd tee ais kalna mefchà. Misbrauzeji ir abi draugi, Atweiks un Strautgals. Winu zefch eet us uniwersiteti. Ka peeminetàs trihs dahmas naw nekahdas zitas tà Lejjemes kundse, Zibiltina un fchih mahtes mahfas meita Spahgu kundsene, tas jaw faprotams. Lejjemes kungs atfehdees us leewenem un domà, ka buhs jaw wagarim jaleef, lai eet rudjus feht. — Laiks aistet neaturami. Gar jauki jati usfehlfufcham fehjas lankam eet daita feeweete, kuras rosainos waigus rudens wehfais wehfifch wehl rosainafus un flaitatus padara, us „Zibiltinas dufu“, tur fcarp trijam preedem wizjaukafas zeribas zeret un apzeret. Lai peepildas wifas winas felta zeribas! Lai Deews tai peefchfir wifu labu! Ta feeweete jaw ir muhfu mihta daita Zibiltina. Kalnà usejot ffraida ap to wahrnas. It dseftri puhfch wehlà rudena wehfifch, ziladams kundsenes fchalli un mehteli. Tak nebuht to wina ne-eewehro. Laimè un mihleftiba filda to un faldàs mihleftibas peeminas leef tai buht weenaldfigai pret dabas mahtes piftumu.

Kad atrod mihleftibu firds,
Tad atwehrtas tai debefis,
Kur laimiba par fwaigfni mirds.

Basudufchais Katrines dahlderis.

Us p r a f c h a n a s p e h z. — Schih domas par pasudufcho dahlderis, Jusdrihfstejos tif no ta laika usfihmet, kur mani kahda teizama tautas feltene uf tam pafkubinaja. Ja laipnajeem lafitajeem nebuhtu tahs pa prahtam, tad luhdsu, aishildinat. No katra foda efmu tà jaw fwabads; jo par mineto dahlderis rakftu, tà jaw teizu, us kahdas teizamas tautas feltenes pafkubinafchanu. Ja fchi nouvelle laipnajeem lafitajeem nepatiftu, tad lai wini par teizamo felteni fuhdsas. Tak zeru, ka wini godprahtigi buhdami to nedaris, un es mafgaju fawas rofas allafch newainibà. Bet ja wina laipnajeem lafitajeem patiftu, tad efmu tif nowehligs, luhgdams, nolift laipno pateizibu weenigi teizamai tautas feltenei pee kahjam.

Tà pret lafitaja bargo fodu, it tà pret uguni apdrofchinajees un to, kas man us firds it tà fmags afmins guleja, nowehlis, waru ar weeglu firde par sudufcho Katrines dahlderis eefahft treeft.

Geweedeens.

Juhs preezajatees, kundse, mani atkal reij redsedami? bet, kà man schheet, druffu nofkumstat jeb brihnatees, ka esmu tà pahrwehrtrees? Saprotama leeta. Juhs efat laimigi — ko jums no wifas firds wehlu — un wehlatees tà tad if katru zitu ari laimigu redset. Juhs atrodad mani loti nopeetnu un ar skarbam firschu fkanam? — Kà lai ne-esmu nopeetnis un, kà lai naw manas firschu fkanas skarbas, ka fen jaw, kamehr fawu jautribu saudejis; ka fen jaw, kamehr manas firds mihli fkanigàs stihgas faraustitas! — Juhs brihnatees, kà es newaru laimigs buht? kur waretu til zeeta firds rastees, kas mani nepaklaufitu, bet gribetu mani til mokàs ween redset? — Kundse, ja tas buhtu! bet ne! — gan ir firds, kas mani paklaufa, gan ir firds, kas negrib mani mokàs redset, bet — ta stahw tàpat kà Baura us augstas zeetas klints, ne swabada, bet peekehbeta, ar dselsa un tehrauda kehdem peekehbeta. Es atrodos uhdens wilnòs masà schaurà laiwinà. Juhra krahz ais wehtras, bangas zetas augsti gaifòs; mans airis faluhsis. Es luhkojos bes zeribas us daike tur augstajà klinti; es redsu winas raudas un ilgofchanos pehz glahbeja; man schheet it kà winas karstàs afaras us maneem waigeem piletu: winas laipnais skateens nemas no manis nenowirshas, bet — man jaeet bojà! Juhras wisdsitakajà dsitumà es dsirdefschu wehl winas waidas. Wikai buhs allasch mans kaps preeksch azim: wisklusakà weeta nedos man meeru, es esmu jaw to redsejis, ar kuru esmu gan laimè, gan nelaimè garigi un muhschigi faweenots, bet — meefigi un laizigi schkirts. Schkirts! — Waj juhs fajuhtat, kundse, schi wahrda breefmigo fajehgumu? No firds wehlos, ka juhs ne muhscham ar wiru neepashtos. — Pateizos jums kundse, ka juhs tahs juhtas, kas schà stahstot un klaufotees katra fajuhtiga zilweka firdi fogas, ka juhs tahs til sinigi protat zeenit, proti, neka zita un ar neko zitu neatbiledami, kà weenigi zaur musikas fkanam. Zaur tam juhs jaw jauki jo jauki isfazijat to, preeksch kam zilwekam wahrdu truhkst. Ka juhs laipni wehlatees, lai jums nu fawu stahstu tahlak stahstu, tad isluhbsjos wispirms no jums, it laipni klufu zeest, wifu laitü, kamehr es stahstischu. Es jaw sinu, ka schis luhgums jums pa prahtam. Tadeht — —

I. Pee Krusttehwa.

Kahdà jaukà pawafara deenà esmu kahda Kursemes pilfata Ratrines basnijà eefwehtits.

Wehl atskaneja man allasch aufis un firdi tee bibeles pantini, ko zeenigais basnijungs mani fwehtidams bija fazijis, kad kahdà loti nejaukà pawafara deenà pee fawa krusttehwa ferst brauzu. Es nebrauzu toreij wis weens. Lihds ar mani atradas ratòs diwi leeli tukfschi kihpas-maisf. Schos bija mana krusttehwa schehlastibai pildit.

Man ja-atgahdina, ka ſchi ſtahta eefaktums ſtahta no teem laikeem, fur wehl manam tehwa pawafarôs lopu ehdamajs peetrubka, fur wehl laudim bija dſihwâ atminâ muifchu reefſchas plaufchana un riju, kâ ari zitu, kulfchana.

Par ſawu zeemoſchanos pee kruſttehwa newaru daudj neka paſtahtit.

Tit peeminu, ka ar dakſchinam, jeb — „ſeini“ runajot — ar „gafelem“ pee wina wehl ne-ehda.

Tur bija wehl Deewa dotas peeſchuburainâs dakſchinas, to par pirſteem ſauz, zeenâ un godâ.

Sawa kruſttehwa ſemneeku konſerwativismam par godu nedrihtſtu atſtaht nebildejis, ka pee wina wehl tagad ar Deewa dotam dakſchinam ehd.

Ka mans kruſttehws buhtu kahds praſts nemahjits ſemneeks, to newar teikt. Winſch ir wiſpirms leels bibelneeks, un tad ne maſats awiſchneeks. Gan top no ziteem ta awiſe, to winſch weenigi no ſirbds jeb no nejauſchi mihtlo, par „peena Lawiſiti“ ſaufata, bet mans kruſttehws negreeſch us tam ne auſt.

Scho „Lawiſiti“ kopdams, mans kruſttehws jaw ſkaidri peerahda, zit winſch isglichtots zilweks, jo winſch prot peeklahjigi ſeeweefchu ſchirû kâ wahjato rihtu zeenit un godat.

Es buhtu pa daudj indiſkrets jeb — pa latwiſki — plahpa, gribedams wehl paſazit, ka manam kruſttehwam ſkolas un ſkolofchanâs ihſti nepatika. Raut gan winam bija brangi pilns mazinſch naudas, tomehr winſch arween, no ſkolâ ſuhtifchanas runajot, iſſauzas, „kur to naudu jems!“ Tas bija pirſta rahdijums us mana tehwa tufſcho mafu un manu ſkolâ eefchana.

Taf, nu man jaſteidsas no mihtâ kruſttehwa projam. Ko lai wehl pee wina wairaf ſadaru? Ubas tufſchâs kihpas ir ar pelawam peebahſtas un Sarkanais ar Baltferi preekſch rateem aiſjuhgti.

Eſmu jaw kruſttehwam roku nobutſchojis un gribu jaw to paſchu godprahtibu wina ſeewai, ſawai tehwmahſai, parahdit, te iſdſirdu ſawu kruſttehwa us ſawu ſeewu ſakam: „Ge-ej klehti, isnes“ — paſlepen ar pirſtu us mani rahdidams — „winam rubuli.“

Mana tehwmahſa neleekas to ſew otreiſ teiktees. Ta eetop ar pahris lehzeeneem pahr augſto fleegfni klehti un ir jaw otrâ azumirlli atpakat, man ſudraba rubuli ſaujâ ſpeesdama.

Es winai nu nobutſchoju diwreiſ roku.

„Par ſcho rubuli tu nopehrz ſewim bibeli,“ mans kruſttehws ſajija, kad wina roku otu lahgu pee mutes zehlu.

Sirgi ſahka eet.

Kruſttehwa mahjam biju jaw muguru atgreeſis. Loti nejaukâ pawafara deena bij jaw eefakhuſt ſawâ iſſkatâ labotees. Sauli, ko ta bij aiſ mahkoneem kâ ſwezi apakſch puhra pabahſufe, ta nu iſwilla ahrâ no beefâs mahkonu ſegas un lahwa tai nu wiſeem laudim, gan pilſatôs, gan us laukeem atſpihdet.

Mugsti gaisds us peebahstajam kihpam fehbedams, ar kahjam daudsfahrt it negribedams gar kihpu wehdereem keparadamees, usschahwu ar garo pahtagu Sarkanajam ar Baltseri, kas tad skrehja, zil spehja.

II. Pee skrihwera.

Bija wafara.

Saules jelta ripa spihbeja sposchi pee debefs, ar faweem ugu-nigeem stareem it nepazeeschami manu muguru fldidama, man kahdu deenu ap paschu pusdeenas laiku kahda brasla zaur jauko Albawu breenot. Reisu reisam atskatijos atpaka, kur otrpus upes stalts teefas namis pakalne lepojas, un tad dewos, ko nagi nes, us preekschu.

Aj, taiva karstuma! Bet toreis nebuhtu warejis pateikt, kas man wiswairak scho karstumu dewa, waj ta faules jelta ripa, waj tahs diwi kahrtas drehbju, kas man bija mugura, waj beidsot behgta bailes.

Ta, ka es biju aprinkskola gahjis un rakstit eemahzijeis, tad mani tehws bija tur wina staltaja teefas nama pee skrihwera aisdewis, lai par skrihweri ismahzitos. Bet tam nebija notiktees.

Schis skrihweris bij ehrmigs wezmodes wihrs. Allasch winsch mani israhja un weenmehr iskafja un pahrrakstija, kur es biju „mit mir“ wina „mit mich“ weetâ rakstijis. Neko nelihdseja, man atbildot, ka ta efmu skolâ mahzijeis. It reis winsch man usblahwa: „Mahzatees tagad no manis!“

Zebsehu man gruhti nahzas ar to „mit mich“ aprast, tad tomehr to ar' buhtu zeetis, tolai ihsti nesinadams, kam tad sche ihsti taisniba, waj manam fenakajam waj tagadejam skolotajam. Bet ar scho launumu ween nepetifa.

Teesai bija, ka jaw wafar, mas rakstama darba, bet teefas skrihwerim, manam zeenijamam rakstu-mahzitajam, bija daudf atmenu papuwes lauka.

„Gjat, Lihn, man papuwes lauka atmenus nolast! Schodeen naw ko rakstit.“ — Ta bija reis ihst preeksch deenwidus mana maifes tehwa schehliga pawehle.

Wina bija man til bahrga waiga un balsi fazita, ka tuhlin sinaju — sche jaw pretruna welta.

Schoreis buhtu it labpraht fimtreis „mit mich“ un ari „mit dich“ rakstijis, ja til ween nebuhtu pee atmenu lastschanas likts. Bet, ko nu darit? Likts bija likts.

It ka nasis man firbi eeduhras, scho buhschanu apzerot.

Ta gribeju atmenus last, waj tad to newareju mahjas pee tehwa darit? Waj tad tehvam wajadseja mani sche schurp fuhtit un manu pahrtiku wehl aismakfat, ja es par to neko zitu nemahzijos, ka „mit mich“, „mit dich“ rakstit un atmenus no lauka last?

It afaras man speedas azis.

Atmenus jaw biju pee fawa tehwa zuhtas ganidams lafjijis un pehz tam tad fkolâ mazijees, „mit mir“ rakstīt. Un, kas nu ar mani notikas! — Tagad wehl atmenus lafīt un „mit mich“ rakstīt? Kas pa dauds, tas pa dauds!

Pehz tahda loma apkehrees, sinaju, ko darit.

Es steidsos pee fawa fchirstina, isjehmu fawas fwehtdeenās drehbes un tahs wirs fawam itdeenischkam wirfū usgehrbis un mihto Katrines dahlderī kabatā eebahjis, dewos naigi zelā un proti ne wis us atmenu lauku, bet taifni us tehwa mahjam.

Abawai zauri isbrīdis un koſcho paſalni fafneedsis, kas teefas namam preti gaisōs pazelas, nofehōs apafsch kahda kupla lagsda kruhma.

Zit jauki wareja no fchejeenes wifu grasno Abawas leju pahreddset!

Pilskalns un elkuskalns weens par otru nopeetnaki un kara-liskaki luhkojas lejā.

Daudis stahsta, ka tur esot pils ar dauds dahrgam mantam no-grimuse. Tur fehshot us fchirsta leels melns funs, kam blakus daita, balta feeweete stahwot. Ap deenas widu fchi feeweete daudsfahrt rahdotees. Wina esot koti laipna, peepildot katru wehleſchanos. Zit labpraht es tagad ar winu buhtu fastapees un tad wehlejees, ka tee atmeni, ko man tur us lauka bija lafīt, selta gabali buhtu un, ka mans rakstu-mahzitajs tur teefas namā „mit mir“ rakstītu; jo tad man nebuhtu bijis tagad fcho koti koſcho widuzi atstahst. Bet tagad:

At, jaw gulu, gulu, gulu

Sem salaja lagsda kruhma!

Atnahk manis ihstais tehwis:

Rahz, dehlini, fehtinā!

Scho tautas dseefminu nodseedajis un wehl reis us jauko widuzi fawas azis usmetis, aīsgahju tehwa mahjās

Cefahkumā tehws paplehta azis. Bet lihds winam biju pasazijis, kas man atgadījees, tad winsch isfauzas:

„Waj tad tamdehl es tewi fkolâ fuhtiju lai tu tad wehlat atmenus lafītu? Ne, to ne! Bet faki, ko tu nu gribi darit?“

Gribu wehl eet fkolâ, tur tos „mit mir“ un „mit mich“ studet. It ihpaschi labpraht gimnastijā eetu. Tur ir dauds fkolotaju. No teem wareschu flaidri dabut sinat, waj tas „mit mir“ ir pateefi isfakams, kà to muhsu ffrīhweris dara.“

„Kur lai jem, dehls, to naudu?“

„Man jaw, teht, ir fudraba Katrines dahlderis.

III. Gimnastija.

Apmelleju gimnastiju.

Ja aprinkstolā no eesahkuma flintš biju, ar plosteem pa straujo Ventu wairat aptahrt brauktaju nekā mahzijos un tik wehlat fajehmos, tšhalks kluhdams, tad gimnastija es biju no pašča eesahkuma to teef' fšiglatš.

Biju jaw augstakās klasas fafneebšis.

Es mahzijos ar wairat tšhakkumu, nekā mans tehws wareja wehletees.

Pilfatā atradas mana mašā darba istabina ar semu logu fehtas pušē.

Watarōš bija fšhi loga flehgi no ahreenes peetaifiti.

Pee fšhi loga mahzijos deenam un naktim, pa pušnakti gandrihš if reis pahri — ja bija Wahzu isstrahdajums otrajā deenā janodod — lihšj pulksten tšhetrem no rihta.

Tā man reis pehž pušnaktš, kur wišē ziti jaw faldā meegā dufeja, atweras loga flehgi, un kahbs waigs parahdas.

Loti pahrbijees uslehžu augščā nō krehfla, istabinas widū no-stahdamees.

Waj ta ir pilskalna baltā feeweete, no turas biju daschreis fap-nojis? — fšahwās man kā uguns zaur wišam meesam un wišem kauleem.

„Kas tur ir?“ it nejaufšhi eesauzos ais bailēm.

„Duhšhu fajehmis fšatos tuwat un pašihstu tuhlin fawa tehwa laipno, fmaidofšo waigu.

Wina mahjas ir peežas juhšes no fšhi pilfata atstatu.

It pahrnebekas winšč man wed fšurp pahrtiku: fšahbu putru, maiši un fweestu.

„Waj tad tu, dehls, wehl tik wehlu kahjās?“

„Kā tad, teht, tāpat kā juhš.“

Tā ruhpejās un puhlejšās mans tehws, tā rahwos un zentos es pats.

Sawu Katrines dahlderis weenumehr pee fewis nefaju, kad bija pawafar' dšeguses pirmā kufošana jaklaufas. Man jaw bija sihlets, ka man tad nekad naudas netruhššhot. Šhis Katrines dahlderis bija mans pestelis, mans talismans. Un drihš ween fajutu wina burwigo fpehtu.

Katrines fšaištais waigs man loti patika. Somu lomeem, lahgu lahgam to luhkot apluhkoju. Tas man brihšcheem fškita it dšihws topam.

Jautās majestetiflās azis atdšihwinajās, ar fšehlastibu us mani luhkodamās, lepnās luhpas kustejšās, it kā kad kahdus fšehlastibas wahrduš man teiktu.

Naktim daudšahrt no winas fapnoju.

Wina man parahbijās kā wina baltā daitā feeweete pilskalnā. Ar' redšēju leelo naudas fškirstu ar melno funi wiršū.

Lai pni fmaididama wina man teiza, lai es wimu aiskustinot, tad man tas schkirsts ar melno funi peedereschot.

Lihds gribeju sawas rotas pehz daitas feeweetes sneegt, te tatrau reij atmodos.

Rahdu nakti bija mana masa lodsina flehgi watam palikufchi, mans dahlberis us galda aismirfees. Pats biju apgulees un guleju nemeeriga meega, fapnodams jaukus, faldus fapnus. Man schkita, ka pats Deews mani pa maso lodsinu usluhkoja; ka redsetu Deewa-dehluš un Saules-meitas mehnesfniza lihgfmojamees. Mehnes kaisija fudrabinu pa manu lodsinu eefcha — attejeja Laimas-mahmulina. Jo brihnischfigi atspihdeja fudrabota mehnesfniza us sposcho Katrines-dahlberi. Dahlberis eekustejas un no wina izzehlas feeweete fkaista, debeschfiga weida. Ne-issakama jaukuma ta mani usluhkoja, ar wisfirfnigato laipnibu man tuwojas, uslikdama man mihligi sawu koscho rozinu us karsto, fapnu pilno peeri. Ta runaja apmahnigam fmaidam un glaimam us mani brihnischfigus, firfnigus wahrds. Lihds gribeju par teem pateidamees winas mihlo rozinu nostuhpstit, te tuhdat atmodos.

Mehnes wehl spihdeja it brihnischfigi jauki pa maso lodsinu eefcha us daito waigu wirs mana dahlbera.

It karsti nostuhpstiju schihš augstas azis.

Gaismina ausa, aufellis fpulgoja, rosaini farkana rihra blahfma rahdijas sinodama, ka Saule us selta kosles spehledama drihs ar saweem dseltaneem kumeleem atbrauks.

Gulet wairs negahju.

Schdos atkal pee sawa rakstama galbina un mahzijos.

Skola man bija gahjis waren labi un jauki. Skolotajeem biju mihsch un loti pa prahtam, skolas beedri mani wisai mihleja un zeenija.

Det tas reij beidsas.

Lai gan sawu skolotaju labprahhibu nekad nepasaudeju tad tomehr, ktuwu no saweem skolas beedreem drihs eenihstis.

Tas ta notikas.

Zetortaja klasa mahzijamees Greeku bestahrtigos werbus — laikwahrds. Skolotajs bij ahrsemneeks, refns un no widuweja auguma, gudrs wihrs, pehz sawa mahzibas pakahpeena doktors.

Nesin, ka nahzas, ustapa us Latweefchu walodu runat. Skolotajs ismeta tos wahrds: „Kas Latweefchu waloda? Ta jaw tik fastahw no Wahzu walodas jukam. Latweefchi faka pr. p. fmuks. Tas jaw tihri esot Wahzu „schmud“.

Es biju no sola uszehlees un atbildeju: „Ja, „fmuks“ ar' buhtu Wahzu wahrds, tad tomehr juhs, doktora funks, newarat fazit, ka Latweefchu waloda fastahw no Wahzu jukam. Mums Latweefcheem to „fmuks“ nemas newajaga. Mums ir leels bars apsihmejumu, ko tai weeta list, pr. p. mums ir: jauks, daitsch, fkaists, koschs, grasns, krahfchns.“

Skolotajam nu bija leels brihnums, pirmkahrt par to, ka es jaw ņhini zeturtajā klasā ar tahdu sinu un apsinu pratis par walodu runat un otrkahrt par to, ka Latweefchu waloda til bagata.

Winfch bija ziteem ņkoleneem reis, kur es nebiju klast, teizis: „No Lihna war kas isnahkt.“

Tas nu il reis ar mani par Latweefchu walodu ņarunajas, gri-bedams no ņchihš ko isdsirdet. Bet maneem ņkolas beedreem tas jaw nebija lahga pa prahtam. Es wehl peeminu, ka mehš ņhini klasā pa leelakai dakai bijam it wezigi ņehni, kas jaw ņahk pahr dascham leetam pahrdomat.

Rahds pušgads bija pagahjis.

Es atrados jaw gimnasijas treschajā klasē. Mums bija patlaban wehstures stunda pee kahda jauna, masa kalfna wihrina, bet kreetna ņkolotaja, kas ar' bija pehz ņawas mahzibas pakahpeena doktors. Winfch runaja azumirkli par mitologiju un ar' peemineja muhsu mitologiju, ņazidams, ka Latweefcheem mitologijas ne-efot.

Atkal es biju no ņola uszehlees un ņaziju: „Latweefcheem ir gan mitologija un proti tahda, kas daschadā ņinā til ar Greeku mitologiju ņalihdsinama.“

„Ja, to Jaun-Latweefchi stahsta.“

„Ne, to stahsta jaw preeksch kahdeem trim gadņimteneem Jahns Lasitņhtis, dsimis Polu muishneeks u. z., to stahsta preeksch kahdeem ņints gadeem wezais Stenders, kas ir no dsimuma Wahzeetis; to ar' stahsta wezās Latweefchu tautas dseefmas un teikas un pasakas.“

Skolotajs paplehsta azis.

Es biju weens no wina mihtakajeem ņkoleneem.

Pee ņaweem ņkolas beedreem biju tā runadams leelu nepatitņchanu ņazehlis. „Rā es wareju stahstit, ka teem „baureem“, ko wini il deenas soboja un mehbiya un ņeemu ar ņneegu mehstaja, ja tee garam gahja, us tirgu brauza, ir jauka mitologija. Es biju pats „bauris!“ — Wehl ņhini paschā deenā tee ņaplehņa manu jauko ņagņchu (pledu), ko man mahte bija noauduse, brihwstundā, kur es nebiju klast, zits zitu eekschā ņchuhpodami, raudami, plehfdami.

„Rā drihņsteja „bauru behrns“ neņt jaukaku plebi, nekā „kungu behrni!“

Nu ihsti ņahkās soboņchana un naidiba. Ar rokam mani neweens nedrihņsteja aistikt. Man bija par laimi dauds meefas ņpehku. Lai gan es ņeiris biju, tad tomehr, ja kahdam ņpehru, tad tas til wareja pakeparatees. Tak man bij ar' wehl draugi, jebņchu tee man bija draugi til preekschā un tadeht it ihpaschi, ka teem wajadseja no manis Greeku un Latinu tulkojumus norakstit.

Gadi un pušgadi steidsas un beidsas.

Esmu jaw gimnasijas otrajā klasā.

Kreetnee ņkolotaji — doktori — ņen jaw zitur aisgahjuschi. Scho kreetno ahrņemneeku weetā ziti stahjuschees. To starpā atrodās kahds leels Wahzu patriots un Pseudo-Balteets, Leeks-Balteets, kam jaw

bija kahdu gimnasiju bijis ja-atstahi, tamdeht, ka newihšchoja krona likumus ispildit. Skoleni winam bija palamu Lochum eedewuſchi. Tas bij ar ſaliktuſchu augumu, ais ſchkihbas brilles gluhneja ſchauras, druhmigi ſpibdoſchas azis. Schis bija weenigais no wiſeem maneem ſkolotajeem, kas pret mani nebija laipns, mani newareja eeredſet.

Mani ſkolas beedri, kas pee wina bija pratuſchi peelifchetees, tam bija faſtahtijufchi, ka es ſtudejot Latweeſchu walodu un mitologiju un pahrtulktojot Schilleru. Ar to ſchim kreetnajam Reinas fargam, Lochumam, peetika. Winam ta jaw nebija pa prahtam, ka Latweeſchi wiſnotahk paſaulē. Ka nu es wehl gribeju Wahzu ſkolā par Latweeti uſſtahtees, tas bija pa daudſ.

„Wajaga raudſit winam gruhthu muhſchu darit!“ bija Reinas patriota pirmais nodoms.

„Sehni, juhs neweens pats ar to „bauri“ ne-eelaiſchatees!“ bija beidſot nemalbigā pawehle.

Tā tad biju wiſā klaſā no wiſeem atſtahts. Tik diwi Schihdi bija ſchē wehl mani weenigee draugi. Waj tee ar' tik tamdeht man peefitās, ka tee no manis dabuja labi rakſtitu wehſturi, ko tee ſchabās neraſtija pakā? — To newaru domat. Ka wimi preekſch manis tā preekſch drauga ar ſirdibu neuſſtahtjas, tad pee tam bija laikam Schihdu biſklā daba wainiga.

Schini klaſā bij ar mani reiſā wehl diwi Latweeſchi, bet tee bija no pahrwahzota dſinuma un tā tad wiſniſnakee tamdeht, ka tee preekſchā man zauri lihda, bet kur es nebiju klaht, greeſa man ſikſnas no muguras. Par ſcheem man bij janopuhſchās: Deews, paſargi mani no maneem draugeem, ar ſaweem eenaidneekem tiſſchu pats galā. Zebſchu gan tas weens no ſcheem bija palaidnis un flinkis; kaut tas wareja loti labi mahzitees, tad tas tomehr nemahzijas, ſawu laiku pat ſtundās ſchā tā neekodamees pawadidams, bet ar ſihmeſchanu winſch darbot nodarbojas. Schis nu bij, it labs ſihmetajs buhdams, par apſmeeklu preekſch manis peeminas ſtabu uſſihmejis.

Gaiſōs pazehlas izſils ſtabs. Es us ſchi ſtaba ar weenu kahju ſtahwedams ar otru gaiſōs ſperdam, turu atſchkirtu grahmatu rokā. —

Schi bilde nu kluwa no kahda zita ſkolas beedra, tā ſaukta Pepi, brihwſtundā wiſai klaſai rahdita un es bez gala peefmeets un iſfmeets.

Man tagad peetruhka pazetibas.

Es to bildes rahditaju un iſſklaidrotaju, Pepi, kas bija loti gatots un tamdeht to wahrdu Pepi dabujis, tā pirmo nemeera zehleju, isaiſzinaju us diwkaru.

Wahs dſihwojam toreis wehl duhres laikā. Dihſu diwkarām bij eekſch tam paſtahwet, ka abi eenaidneeki brihwſtundā preekſch wiſas klaſas, wihrs pret wihru, duhri pret duhri, karojam. Bet lihds abi eefahkam zihnitees un, lihds tee ziti redſeja, ka manam pretineekam ſlikti klahtos, ja tam weenam ar mani jazihnas, ſabruka tee wiſi man wirſā.

Tahda luht bij manu pretineeku ustiziba; ar tahdeem man bij jazihnas.

Deews sin, kà tas buhtu beidses, ja nebuhtu skolotajs nahzis stundu eefahkt un mums nebuhtu bijis tã tad jaisfchiras.

Tas skolotajs, kas tagad eenahza, bija pasifstamais Keinas fargs.

Mehs bijam wifë atkal rahmi, it kà nebuhtu it nekas notizis.

Bija gramatikas stunda.

Nahza runa us to, no kam esot Wahzu nosihmejums Nase (deguns) zehlees. Jaw bija teikts, kà tas Latinu wahrds nasus, te jautaja mans pretineeks, no kam tad esot Latweefchu „deguns“ zehlees. Skolotajs, Leeks-Balteets, atbildeja ar patifschanu un nirgadams us mani luhtodamees:

„Lai kam gan no degutes.“

Tas bija leels preeks preefch wifas klasas.

Cefahktas besgaliga nirkafchana; nu pahrpulhda wifu sobgalu flufschas. Wifë statijãs us mani kà ar taifnu neewafchana us tahdu nomehdamu.

„Bihn, Latweefchu filolog, ko juhs pee tam domajat?“ prafija mans ffrnigais skolotajs ar medus faldumu us luhpam.

Nu wairs newareju nowalditees. Man fazehlãs schults.

Ar ais dufmam drebofchu, bet diktu, balfe atbildeju:

„Es domaju, skolotaja kungs, kà juhs fawu degunu efat degutë eebahfufchi, tamdeht winfch nu wifur deguti faofch un fchee wifë“ us skoleneem rahdidams — „ir degutes trauki. Es negribu nosfchretees, ar Deewu!“

Skolotajam, kà no pehrkõna us weetas peefpertam, wifai klasai kà us muti fistai klufu efam, pajehmu fawas grahmatas un gahju projam. Man jaw durwis esot, kreetnais skolotajs tik attapãs usblaut: „ahrà!“

Es dewos tuhlin pee direktora, tahda labfirdiga wihra, kas ar zilwezigu mihlestibu nabaga semu laufchu behrnus labpraht peemihloja. Schis bij no nerahzneem skoleneem par „Skroderi“ eefaukts, tamdeht kà tas bija ftrodera dehls. Tas bij ar' tas wihrs, kas man bija bibeli tapinajis, tã kà man newajadseja mihlo Ratrines dahlderu par to isdot. Winam isteizu wifu, kas notizees un faziju ari, kà no fchi azumirkla newaru un negribu wairs fchini gimnasija palikt. Bai nu gan fchis godajamais wihrs folijãs, kà winfch par mani gahdaschot un es warefchot fawu aiseefchanas eefamenu cum laude (ar flawu) taifit, tomehr nebiju peerunajams. Biju lihds nahwei apnizis, starp tahdeem nezilwezigeem dadscheem palikt.

Behdo nakti guleju fawã masaja istabinã.
Ar raudãm biju apgulees. Es biju fweefchneeks bes brahkteem un mahfam. Wezaki man bija wezi un nabagi. Man bija dsihwë par ehrlfchfainu zetu ween jastaiga. Tagad man bija projam jadowas. Us kureeni? Seelã tahleenë. Man bija no fchejeenes ja-aifset. Kam-

deht? Waj es ari biju deeweem uguni sadfis, ka mani — ka Prometeju pee Kaukasus klints — pee fuhra liktena peekshdeja?

Behz ilgas nemeerigas schurpu turpu swalstifchanas eeslihtu beidsot Meega-mahminas mihtstaja klehti.

Zaur manu us noafarota spilwena dufoscho galwu it dsihwi fchaudit fchaudijas daschadi murgi un fapni.

Atkal mehnefnizai jo gaischi pa maso lodsinu pee manis eefschâ fpihdot, kaifija mehnefs fudrabinu un atkal attezeja Laimas-mahmulina.

Debeschfigi dailas feeweetes Katrines weida ta noschdas us manas gultas malu, fawam laipnam debefs azim mani gulofschu apluhkodama. Ar fawam jauki kuplam, dseltenam matu kruhsam ta mihti noschahweja manus noraudatos waigus un apafaroto spilwenu. Un, mani fersnigi glaudidama, ta runaja debeschfiga mihlestita:

„Esi meerigs, tautas dehti,
Tawa Laima neslikto,
Wina jahj it deenas meklet
Tewim labu weetinu;
Wina fawu kumelihu
Wakara tik noseglo.“

Ta noskuyptija manas pawiruschâs azis — un es atmodos. Es jutos it spirgts un ar firdibu apbaliwots. Es sinaju, ka mani Deews pa maso lodsinu usluhkojis.

Saule bij jaw gabalu patezejuse.

Es zehlos augschâ, josos un posos, fehju fawu zeta fomu, apluhkoju tad it labi fawu mihto Katrines dahlderis un daito feeweeti, kas likas ar fawam flaishtam, gudram azim it ka preefsch manis nesinamâ nahfotne raugamees, tad liku dahlderis kabata, apmeerinadamees domadams: kam wehl dahlderis, un wistihm tahds Katrines dahlderis, ka man, tam naw it ne par behdu jabehda, tas war droschi pasaulê staigat.

Es aisgahju tahleenê.

IV. Augstfcolas beedri.

Daschs gads ir pagahjis.

Esmu jaw uniwersitates students un staigaju ka lepnis lihgasfons pa staltas Mehtrainas lepnam eelam. Sawu dahlderis ar daito feeweeti wehl weenmehr mihtu. Tillab dsegufes ka katra zita laika tas allasch glabajas manâ kruhschu kabata it tuwi pee firds. Tas tas nenoteek wis pascha dahldera labad. Tas man ne buht naw tik zeeti pee firds peeaudsis; jo wisi wina behrni un radineeki, gan leeli gan masi, tillab no papihra ka no fudraba, spehj tik ihfu masu laiku manâ kabata usturetees. Teem jastaiga drihs peena bode, drihs weefniza, jagahda drihs alus, drihs zits mahjas. Katrines dahlderis man tik wehl ir mihtsch tahs dailas feeweetes, Katrines, labad.

Un kà man ar' nebija Katrini mihlet!

It ihpafchi tas wahrds „Katrine“ ween jaw ar manu dsihwes gabjumu, ar mani pafchu, ar maneem faldakeem fapneem neatraifami faifit fafaiftijees. Manu mahti fauz Katrini. Manu pirmo lolotaju, bijufchu seltene, kas mani nerahтна puisenu daudsreis pirti nefa, kas man jauki stahstija no glahja pils un pelnrufchkites, — fauza Katrini. Basnizu, kurà kluwu eefwehtits, fauz Katrines basnizu. Dahlberi, ko man krustmahte eedewa, lai bibeli pirktu, fauz Katrines dahlberi.

Ja, ne ween tas.

Pate daità, majestetiskà kundse Katrine fmaida man wirs dahl-dera un dsiki manà firdi. Es winu mihlu, besgaligi mihlu. It ihpafchi no ta laika mihlu, kur winai lihdsigu feeweeti atradu, kas mani mihl, besgaligi mihl.

Un kà lai ar' fcho feeweeti nemihletu! Winu jaw ne ween fauz ar' par Katrini, ne! — wina ir tif pat daita, kà Katrine; un ta man nerahdas ne ween nakti fapnds, bet ari deenu fadsihwè un fa-weefbàs. Un zil ne-apraktami jauki aistef muhsu watas brihschi, ko mihledamees pawadam! Klufas weetas, pawafara faule, pawafara seedi, mehnesniza, rudena nobiruschàs lapas ween ir muhsu mihlestibas klufee leezineeki. Un kà zenschas muhsu firdis weena otrà! Mis ilgofchanàs, fatiktees, tihri mirstam un fatikufchees, nemaf newaram fchfirtees. Zil daudj mums weenam otram stahstams! zil dsiki mums weenam otram azis jastatas, lai muhsu dwehfeles farunatos, abu azis fpoguledamàs un to rahdidamas, ko ar wahrdeem newaram pateikt!

Ra ari fchis faldais rofchu laiks — kà jaw allafch — nebuhs garfch, to mums bija drihs zaur kahdu fihmi jaw preefchlaiikà fajust, ja nenofkarft.

„Sahnits jahja wifu gadu,
Nu atjahja fchowakar.“

Tas laiks bija peenahzis, kur Trimpus ar Lihgu kahsas dser kur Mehtrainà Lihgas dehli gan salam, gan silam u. t. j. pr. zepurem ahra apafsch silàs debefs dsihras fwini ar alu un wifu, kas ween atrod zelu pa muti wehderà.

Mhrpus Mehtrainas atrodas weefniza, tà fauktais „Baltais firgs.“

Pee fchihš eerauga leelu jauku dahrsu, jeb labaki birsi. Schihš birses kuplee, ehnainee toki — wistim wafaru — aizinat ecaizina, winu patihkamà pawehni us koschu mauri nomestees.

Tà tad fche allafsch atrod it ihpafchi studentus, kam jaw nekaf jauks neisbehg, baru bareem nometufchos, gan ar plikam galwam, gan kreldòs, gan us wehdera gulus, gan fehduš ap alus kurwjeem. Glahju un dseefmu flanas atflan flanedamas; tehrsedami un jofodamees pawada jautree laudis fawus watas brihschus.

Kahdu jauku pehzpusdeenu bijam fche kahdi diwi bari nome-tufchees, mehš tauteefchi, un kahds Salo bars.

Tà ka fchee Salee ne muhscham negrib eenahktees, bet weenmeh'r saki paleet un tà ka Latweetis neko saku newar bruhket, tad bijam un esam schkirti laudis. It ihpafchi, kur muhs par Jaun-Latweefcheem dehweja.

Un kas tur bija tee Salee?

Wispirms tur eeraudsiju sawu gimnastijas draugu, ko biju jaw peeminetâ duhres diwlarâ kâ pelumaifu pehris un zitus wina beedrus.

Lai meh's tagad bijam weenas alma mater (uniwersitates) dehli, tomehr ari tagad nesatikam. Tagad man netika ween pahrmests, ka Schilleru pahrtulkoju, bet es tiku ar' it wifur, kur es weens pats biju un mans tihrais — tik ne-isteizu „netihrais“ — draugs sawu beedru pulkâ atradâs, gan us eelas gan zitur par Jaun-Latweeti faukts. No tam war ik katrs nogist, kahdas duhschas waronis bij mans godigais — draugs un uniwersitates beedrs.

Meh's tauteefchi bijam sawâ starpâ firsnigi un jautri.

Es, kam man bija spofchais Katrines dahlderis un debeschfigi daikâs feeweetes mihlestiba, jutos zaur to it kâ diwu fargengetu pafpahrnê, nebehdaju neko, neds par Sakajeem, neds par zitu kahdu behdu, ik reis isfaukdamees:

„Lai behdaja welns par behdu,
Es par behdu nebehdaju!“

Meh's treezam, tshalojam, dsehram, dseedajam. Man firds pilnigi skanet atskaneja schinî dseefmâ:

Jaunekli, sneeds man schurp ragu,
Pilbi ar wihnu man to! —
Wihns dara dsehreju lahgu,
Sirds-prahtu eesalihgsmo.

Saukei un mehnestim koschi
Wihns un rags lihbsigi wif:
Seltâ winsch laistâs it spofchi,
Sudraba lahsumâs schis.

Wihns dsehsh wiswifadas flahpes,
Skumjas ir noslihgina;
Remde pat mihlestib's schapes,
Sirdis kas noskumdina.

Dserat sem smarschigeem sareem,
Brahki, schis wakars ir jauts,
Wehlu pee nakts-swaigshnu stareem
Lai wehl skan dsehreenu trauks!

Bij jaw it wehls wakars. Lihgsmo jauno kauschu galwas filtas. Sahka jaw no abeem bareem daschi tuwotees, kâ jaw studenti, un wahrdu un gara karâ zihnitees. Te nu es ar' ar sawu mineto skolas beedru faduhros. Tas bija no pastahwigas alus-dferfchanas jaw toti refnu wehderu dabujis.

„Es tewi, Pepi, ar tawu leelo refnumu nemas nepafinu,“ faziju winam, kad tas man bija tuwojees.

„Rā tad tu ari ne-est tahdu wehderu nobarojis, kā es?“ tas atmurdeja.

„Sm, ta jaw it fklaidra leeta. Tapeh3, ka tif kahrtigi alu ne-leju dibenā, kā tu,“ bija mana atbilde.

„Tu tad, kā man fchkeet, mihli nekahrtigo,“ tas teiza, nirdadams.

„Ne, tewi ne-efmu wis eemihlejis,“ atteizu.

Nu bij' uguns pee pakulām. Bet wehl us diwkaru isaizinat winfch mani negribeja. Wehl winfch domaja raudsit, mani zaur so-beem wilkt.

„Bet tu taf, Vihn, est reis zuhkas ganijis!“ tas rupji eesauzās.

„Efmu gan; bet tu gan ne-est ganijis?“ tam faziju.

„Rā tā? kā tu domā, ka es ari buhtu zuhkas ganijis?“ tas blahwa.

„Nu, tad tu ar' buhtu wehl fhodeen zuhfgans palizis,“ tam atbildeju. „Jo, fawā laikā zuhkas ganit un fawā laikā studet, to tif meh3 eefpehjam, tā pat kā Dawids, kas fawā laikā ganija awis un fawā laikā bija fehniwfch.“

Mians bijufchais fkolās beedrs jaw fen wairs us mani neklausjās.

„Tu est isaizinats!“ tas beidsot kā pehrkons eeruhzās un ais-fkrehja kā weefuls projam.

Nu biju few deesgan nepatiffchanu fagatawojis. Tagad bes eefchanas ar eerotscheem fpehkfotees jaw newareja notifktees. Tā ka es winu — fawu pretineeku — tā biju isjokojis, tad winfch jaw nu kā falgalwis nedrihkfsteja to leetu tā weegli palaišt. Wwfch bij' ar' it labs sobenu fitejees. Preefch manis tā tad nu bija fesa gatawa.

Tomehr nebehdaju par behdu neko. Man bija lihds fchim allafch labi isdeweēs. Waj tad ar' fhoreis ne-isdofees laimigi? Man jaw ir wehl kabatā faws pestelis, faws fargengelis, Katrines dahlberis.

Kahdas deenas peh3 fchi notifkuma eimu pahr koka-tiltu, kas pahr Mehtras upi wed, nowakarā pastaigatees.

Tā ka bija wairaf deenas stipri leetus lijis, tad bij upe loti uspluhdufe. Us tilta eeraugu leelu kauschu baru fapulzejufchos. Kas tur ir? Tuwat klahf peegahjis, eeraugu upes widnōs laiwu, kurā wairaf studentu feh3 eefchā. Tee wifai jautri no kahdas isbrauzamas weetas, Kwifstentales, wifinās te pa upes ftrauju lejup, preezigas studentu dseefmas dseedadami. Garfch mastis pazelās laiwas widū. Laiwa jaw joneem ween tuwojās tiltam. Spehzigā ftrauja rauj to us preefchu. Laudis reds, ka laiwa jaw breefmās, ka augstais mastis nelaidih3 pa tilta apafchu zauri, ka laiwa tad warbuht kluhs apfweesta us muti; tee kleds un breh3, lai tee tur laiwā kluhtu us breefmām usmanigi, kurās tee atrodās, lai tee raudsitu fawu laiwu atpakaf dsiht. Bet nefa! Studentu laiwā negreesch us kauschu mahneschanu ne auf; laudis top par patezibu ismehditi. Jaw ir ari wifa faulfchana un brehlfchana pa wehlu. Laiwa jaw apfweedufēs. Dafchi no winas

eefkneekem pasjuda tulin uhdeni! daschi zentàs pelbidami malu fa-
fneegt. Weenam tas nahkàs gruhti. Tas jaw fahf grint, pehz pa-
lihga fleegdams. Rà lai palihds, kà lai klahf peetop? Laiwas tumumà
naw. Te brauz ormanis pahf tiltu. No ta pakampju groschu, metu
to flihzejam klahf. Schis winu it laimigi fater. Nu iswelku wihru
ahrà. Ras tas ir? Tas ir mans pretineeks, Pepis.

Kad to biju mahjàs aishwakijis, un tas jaw atschirga no aufstuma
un isbailèm, tad tas man roku speeda kà fawas dshwibas isglahbejam
pateifdamees. Nu islihtam un muhsu naidam bija gals.

Rotikums tur upè bija deesgan behdigs. Lai gan peezi nahwei
isbehga, tomehr diwi palikàs uhdens dselmè eerauti. Pehz pahris meh-
nescheem atrada tikai winu lihkus, no wilneem gabalinu lejup noneftus.

V. Dahldera listenis.

Toreis, kad to puznoslihtufcho beedru no Mehtras iswilku un
us wina mahjam aishwedu, notikàs man pascham leela fahde. Proti,
fawu pesteli, fawu Katrines dahlderi, pasaudeju.

Tas kà notikàs.

Es biju no uhdens iswilktu tuhlin ormani eefehdinajis un — kà
jaw teikts — ar to mahjàs aishbrauzis. Tà ka man bija wairaf
domas gar fahalufcho un uhdeni ismehrzejufchos, tad ormanim ais-
maksadams nemaf ne-apkehros, ka man makà bes kahdeem wara ga-
baleem ari mihtais Katrines dahlderis atradàs. Tà tad eedewu
ahtrumà to lihds ar fawu zitu fihnaudu ormanim, kurfch aulekus
aishbrauzja projam, lihds bija pamanijis, kas tam par kofchu algu rolà
eefklidjufe. Kad man wehlfak bij atfal pee makà ja-eet, tad tik ap-
kehros, kas bija notizees. Tà ka es ormama numuru nebiju pafatti-
jees, tad mans dahlderis bij un palika judis. Tà es peedsihwoju, ka
akla aishguhtniba kait kà errestiba.

Zefchu man gan par winu firds eefahpejàs, — jo tas man
bija krusstehwa dahwana, ar kò lai bibeli pehrku, bija mans pestelis
u. t. pr., — tad tomehr eefahkumà nemaf ne-atfkartu, kas man wifs
zaur winu bija judis.

Zil jauki biju fapnojis, kad man wehl faws dahlderis bija, tik
pat nejauki mani tagad mozija murgi, kuri meegà manas behdas
wairoja, nelaudami man ne pat gulot meeru atraft un behdam un
ruhpem isbehgt. Drihf pehz Katrines dahldera pasaudeshanas beidsas
mans zits naudas krahjums, kò agrak namfkolotajs buhdams biju
fapelnijis. Mans tehws, nabaga wihrs buhdams, jaw fen man ne-
wareja it neka dot. Sawas studijas biju tik kò labi usfahzis. Tahs man
nu bij ar fahpofchu firdi us kahdu laiku ja-atstahj. Pawifam no tahm
atteiktees ne buht nedomaju, un lai man ari wehl defmit reis nahktos
gruhtati, tahs galà west. Es fahpju pehz sinafchanam. Es sinaju,
ka muhsu tautai wajadsigs mahzitu wihru. Es gribeju per aspera
da astra (zaur gruhtibam lihds swaigsnem) zenstees, pat tad, kad

biju fawu dahlberi, fawu talismani (pesteli) pafaudejis — pafaudejis fawu mihtako, fawu firdsmeeru. Wisam tam nebija mani no us-fprauslâ mehrka atturet. Wiſi ſchee ſchkehrſli nedrihkſteja mani pa-wiſam nomahkt, man bija tos pahriwaret. Tâ ka man neweens neradas, kas buhtu man preekſch ſtudijam naudu patapinajis, tad bija man atſtaht mihto mahiti — uniwerſitati, dahrgo mihtako un us kahdu tahlu puſi aiſeet, tur raudſit naudu nopelnit, jaunu Katrines dahl-beri eemantot.

Atminejos kahda gudra wahrduſ. „Kad tu naudu pafaudejis, tad nopelni zitu; kad tu godu pafaudejis, tad aiſej tur, kur temi nepaſiſt; bet kad tu duhſchu pafaudejis, tad tu eſt wiſu pafaudejis.“

Tâ tad ſajehmos duhſchu wiſ neſaudet, bet ar firdibu un zeri-ibu nahkotni uſluhtot. „Strahdâ, gan tad zits wiſ rafees,“ kluwa nu par manu ſakamwahrdu.

Zit mihtſch man ari bija Katrines dahlberis bijis, tad tomehr par to, ka biju winu pafaudejis, nemaſ tiſ wiſai ne-noſkumu, atgah-dinadamees, ka man winu kruſttehws nebij iſſti nowehlejis. It labi atminejos, ka wiſch manai tehwmahſai palehni teiza, kad ta man bija winu eedewuſe: „Tu jaw wareji papihra rubuli jemt, kam tu winam ſudraba eedewi?“ Mana tehwmahſa atbildeja: „Lai nu! winam ſudrabrubulis taſ labaki patiks.“ — Tâ taſ ari bija. Taſ man tâ patika, ka nekad newareju nojemtees, to par bibeli aiſdot projam. It ihpaſchi tad, kad jaw biju ſahzis to Katrini us dahl-bera eemihlet, man nekahda paſaul's wara nebuhtu paſpehjuſe to dahlberi atjemt. Bet ko neweena wara nepaſpehji, to paſpehji liktenis — zaur liktena lehmumu bija man winu paſaudet. Waj eſ winu tam-dehl pafaudeju, ka nebiju wehl ne ſchodeen bibeli nopirzis? kaſ to war iſbibinat. Bes Deewa un bes bibeles jaw nemaſ nebiju. Man jaw bija bibeles, kaut ari patapinata. Skolâ ejot man ta bija iſ ſkolas bibliotekas no ſkolas direktora aiſdota. Tagad to man bija patapinajuſe kahda weza deewbijiga kundſe, pee kuras dſihwoju.

Lai nu gan paſcha dahlbera, t. i. wina wehrtibas dehl drihſ apmeerinajos, eezeredamees, ka man kruſttehws to nebij ar nowehligu ſirdi dahwinajis, tad taſchu taſ jaukais waigs, kaſ us wina bija redſams, buhtu man firdſahpes darijis, ja par laimi nebuhtu wina dſihwo nobildi pee ſawas mihtakâs luhtojis. Bet man bija deem-ſchehl drihſ pahrleezinatees, ka taſ, kaſ fawu pehdigo dahlberi pa-faudejis, it wiſu pafaudejis.

VI. Debeſtrepeſ.

Wezâ kundſe mani mihleja, kâ fawu dehl ta mani mihleja un kopa. Debſchu ta gan ſawâ muhſchâ nebija nekad bijuſe prezejufeſ, tad tomehr winai ne buht taſ wainas nepeemita, ko pee ſchihſ ſchkiras ſeeweetem gandrihſ iſ reiſ atrodam. Râ mahzitaja meita ta bij us-auguſe un warejuſe par daſchadu likteni dſirdet, pee ta dalibu jemt.

Wehlat pehz tehwa nahwes ilgus gadus par guvernanti buhdama, ar behrnu usaudsinafchanu nodarbodamās, ta bija deesgan mahzijufēs zilwefus un winu dabu un zenschanos pasiht; tai nepalika ari winu faiflibas, winu labās un kaunās pufes fweſchas. Tā tad wina ari ſaprata zilwefus, ſaprata winu juſchanas un nenofodija tuhlin winu eegribas.

Drihs pehz tam, kad biju pee ſchis wezās, mihligās kundſes eematajees, eeradās, no Kreewijas nahbdama, winas daitā radineeze, winas brahla meita, ko wezā kà ſawu paſchu meitu mihleja. Tā ka wezā kundſe muhs abus mihleja, un mehs abi jaunee ari winu zeenijam un mihlejam, tad jaw it pehz matematiſka likuma, „ka diwi leetas treſchai lihdfigas tad tahs ari paſchas ſawā ſtarpā lihdfigas“, — tas notikās, ka ari mehs abi jaunee ſahkam weens otru eemihlet.

Katrine, — tā jaw wezās kundſes brahla meitu ſauza, atgahdinaja man ne ween zaur ſawu wahrdu, bet ari zaur ſawu dailo iſklatu no manis jaw ſen eemihleto ſudraba Katrini, ne! ta iſklatijās ari tihri pehz manas mahſas, ta bij ari man paſcham lihdfiga. To man ari drihs pehz tam, kad biju ar Katrini eepaſinees, jaw wezā kundſe reiſ apatſch tſchetram azim ſazija un pate Katrine iſmeta reiſ tos wahrduš, ka eš it pehz winas brahla iſkatotees.

Pehz wiſeem ſcheem eewehrojumeem wehl tiſ drihs nemaſ tahlat netikam. Raſiju no rihteem wiſt kopā nedſehram. Man tas tika manā iſtabā eenests. Tā ka eš tolait it tſchalli ſtrahdaju, tad tiſ pee pusdeenas un wakarindam ar Katrini redſejamees. Bet ilgi tas tā negahja. Drihs biju ſawu ſinamo eſſamenu, uš ko tā tſchalli ſagatawojos, nolizis, koti labi nolizis. Nu biju it preezigs, nu wareju atpuhſtees, nu man bij uš kahdu laiku watas.

Tā ka eš pret ſawu audſchu mahti it neko neſlehpju, tad ta dabuja ari manu grahmatinu redſet, kur bija no profefora eefihmets, ka eš teizam u eſſamenu nolizis. Winas brahli bija to paſchu ſtudejuſchi, ko eš tagad ſtudeju, proti teologiju. Ta bija winuš daſchreiſ pahrklaufchinajuſe, tā tad wina no daſcham leetām ari ko ſinaja un tā tad manim praſija, par kuru weetu eſnu tizis eſſaminets. Eš biju ebreiſko gradualu taiſijis; man bija no pirmās Moſuſ grahmatas kahds gabals no ebreiſkas walodas japahrtulko; man eegadijās akurat ta weeta, kur Zehkabs redſ no ſemes lihds debefim trepes, pa kurām engeki kahpj Deewu ſlawedami.

Tas bij it ſawads atgadijums. Ari mani ſauz Zehkabu. Wezā par to paſmehjās.

Kad wakarā gulet eedami ſchkihramees, tad abas diwas, tehwmahſa un brahlemeita, wehleja man labu nakti, ſazidamas, lai no debefſtrepem ſapnojoj. Ai Deewš, toreij neweens no wiſeem trim neſinajam, ka man jo drihs buhs lihds ar weztehwu Zehkabu ſpeekis jajem un ja-aiſeet tahlumā.

Wezā kundſe bij ari koti labſerdiga.

Wina man daudj laba darija. Un tas notifikas if reis us tahdu jauku wihsj, ka man nemas gruhti nenahzas, to pejemt. Ta wina pr. p. man reis nefa diwi jaukus paraugus, luhgdama, lai es lihdsot winai ischfirt, kurfch tas jaukafais, waj tas farkanais, waj tas silais. Wina gribot fawu brachta meitu, Katrini, pahrfteigt, tai proti fpilwena apwillfchanai weenu no fchihm drahnam, kahdas fche tee paraugi rahdot, nopirkt. Ko es domajot, kurfch paraugs esot tas grasnakais? Es fajiju, ka pehz manam domam tas tas farkanais. Ari winai paschai tas wairaf patifa. Ta folijas ta tad winu pirkt. Un ko es pehz kahdam deenam atrodu? Mans pascha fpilwens, kas man jaw daudj gadu bija kalpojis, kura drahna bija zaura isbursita, parahbijas tani pascha jaukaja rotâ, ko mihtai kundsei biju lihdsjeis ismeklet. Tahda patihkamâ wihsje prata wina man daschu jauku dahwanu peeschfirt. Es winu mihsleju ka fawu mahiti un Katrini ka fawu mahfu. Bet pehdiga mihslestiba iswehrtas drihs par zitu.

Ta ka man pehz noliktâ ekfadena bija wakas, ta Katrine ar fawu tehwmahfu mani luhdja, lai winam ko preefschâ lasot. Taks rokas darbu strahdamas labpraht klaufotees — un es wehl labprahtaf lasiju. Ta tad islasfjam kopâ wifus Pantenius romanus.

Zif patihkami man bija, ka mums ar Katrini bij it reis weenadas domas, kad pahf karaktereem, kas fchinis romanos nahja preefschâ, katrs fawu fpreedumu dewam. Ar wezo kundsi mums bija daudstahrt jastrihdas. Tai nebija daschreis it wifs pa prahtam, ko Pantenius fawos romanos stahsta un apraksta. Bet mehjs abi jaunee to it reis raufsfijam pahfleezinat.

Ta teiza, ka Pantenius Latweefchus pa daudj labus preefschâ zelot, labakus nekâ wini warbuht esot. Katrine tai atbildeja, ka winsch wehl deesgan labi winus neaprakstot wis. Winam esot tif japateizas par to, ka tas ka pirmais no Wahju pufes raugot Latweefchus fawos romanos ka tahdus rahdit, kahdi wini esot. Ta pate ilgaku laiku kurfemê par guvernanti dsihwodama, mahzijufes Latweefchus ka labus, weiklus, raschenus zilwekus pasiht. Es pats Latweetis buhdams newareju deesgan zeenit Katrini un winas pareifas domas un jauko walodu par Latweefcheem. Mana firbs jo deenas jo wairaf schij kreetnai feeweetei wehrtin atwehras. Es winai palihfsedams isfajiju wezai kundsei, ka Pantenius wehl ne buht naw Latweefchus ka tahdus preefschâ zehlis, kahdi wini jaw muhsu deenas ihsti ir, ka pat zeeniga Katrine winus wehl tif smalki nepasihst; jo tad winai wehl desmit reis weeglafi nahktos us to aisrahdit, ka Pantenius Latweefchus tif no sinama laika un lihds sinamam laikam pasihst.

„Kâ Zuhjs to peerahdfifat?“ waizaja weza kahfedama, fawâ wahjumâ fajendamâs man pretotees, kamehr daika Katrine ar fawam debeschfigam azim jo dedfsigi us mani luhkojas.

„To es tuhlin isdarifchu“, es runaju tahlaf. „Pantenius sihmê gan deesgan labi un pareifi Latweefchus fawos romanos. Karakteri ka: Wez-Wagars, stahsta „Das deht,“ Lelijas weztehws, romanâ

„Weens pats un fwabads,“ ir jo jauki un tahdus atrod ari wehl it furâ pagastâ. Bez-Bagars ir kreetns wihrs fawôs darbôs un fawâs domâs, Lelijas weztehws gudrs fawôs padomôs un it ar praweefcha garu. Aridsan it pareifti ir sihmeti tee mahzitaji, ko no Latweefchu dſtimuma fastopam romanôs „Weens un fwabads“ un „Pagatnes lahstôs“ (Im Banne der Vergangenheit). Tee ir goda wihti; tik schehl, ka wini preefsch fawas tautas neko ihsti nedara. Pat tahdi Janſoni, ka tee abi, tehws un dehls, pehdigi peeminetâ romanâ atrodami, wehl schodeen starp Latweefcheem ſtaigâ. Tehws ar ſtingru dabu, koti izmanigs, us naudu isgahjigs; dehls ar mihtu ſirdi, jauns un bes kahdeem peedſihwojumeem. Bet ko Pantenius romanôs welti meklejam, tee ir tee Latweefchi, kas Latweefchu garu modinajufchi, kas Latweefchus wada: kas wineem awises rakſta, literaturu zet, teem daschadus ſwehtkus isrihko, tos apgaismo un ka jaw isglihtotu tautu pafaules preefschâ wed u. t. pr., ar wahrdu, Latweefchu tautas mahzito kahrtu, to kodolu, ko winu pretineeki par Jaunlatweefcheem nofauz. Latweefchu tautas representantus, preefschneekus, Pantenius ka rahdâs nepasihst. Tad winſch ari no teem kahdu aprakſtitu. Winſch jaw daschu kreetnu wihtu to ſtarpâ useetu. Sawâ romanâ „Wilums Wolffſchildts“ winſch jemâs gan tahdus rahdit, ka to Latweeti Pauli un wina un wina tautas draugu Wilumu. Bet tikai fawôs jaunekla gaddôs tee par Latweefcheem isdodâs, turâs; wehlaſ, kur winu wihraspehks buhtu tautai par labu derigs, tur atſtahj Pauls fawu tautibu un Wilums aiseet boja. Tâ tad Pantenius romanôs naw wis wehl Latweefchu tautas wihti atrodami.“

„To ir es gribeju fazit“, teiza Katrine ar wilinatajas daitumu man peekriſdama.

Wezâ kundſe atkal eekahſejas, klufi fawâ preefschâ luhkodamâs. Tad ta domiga fazija, ka winai ne-efot wis wajadſigs ſtrihdetees un teeptees, ka Pantenius gribot Latweefchus labakus rahdit, nekâ wini ihsti efot. Winai ne-efot neweens Latweetis wehl neko launa darijis. Wina atronotees ari tik wehl „Pagatnes lahstôs“ par Latweefcheem tâ domadama, ka runajufe. Tai wajagot tik mani usluhtot un tuhlin wina ſinot, ka Latweefchi efot zilweki ar labu ſirdi, kas Wahzeefcheem nekad launa nedarisſhot, ja tik winus meerâ liſſſhot un neapſpeediſſhot. Wina gan ſinot, ka Wahzeefchi gan efot Latweefcheem dauds launa darijufchi, ka tagad efot laiks, to ar labu atlihdsinat. Tamdehl es warot droſchs buht, ka wina mani allasch mihtu turesſhot. Mihlâ wezâ isflauzija pahri afaru no ſawam azim. Katrine un es tai nobutſchojam roku un bijam tâ tad wiſi trihs atkal islihdsinati un jaukâ weenprahtibâ.

VII. Mihleſtiba.

Mums ar Katrini bija tik weenadas domas, ka bija tihri ko pabrihnitees. Mehs bijam drihs it ka weena meefa un weena diwehſele. Lai gan winas tehwmahſa muhs tâ jaw daudſkahrt weenus atſtahja,

ka warejam deesgan abi netrauzeti isrunatees, tad tomehr gahjam ari daschreis, wezai kundsei nesinot, kopâ pastaigatees, firsniigi isrunatees. Gandrihs weenmehr tâ atgadijas, ka abi us eelas fatikamees un tad ilgi jo ilgi kopâ staigajam, pa klufam, weentuligam weetam. Runas mums nekad nepeetruhka. Ko mehš mahjās tehwmahfas preekščâ bijam runajufchi, par to allasch wehl fawâ starpâ pahrrunajam, arween dšikat weens otru faprasdamees un isprasdamees. Tâ bijam weens otra domās eedsihwojufchees, ka daudšreis pee kahdas leetas apfreeschanas sinaja, ka tahš domas, ko weens isfazija, ari ta otra domas buhs, kas tani brihdi klast nebija. Bijam tâ tad diwi kermeni un weena doma. Pat, kad mums nekas nebija ko runat, tad tak if reis fajutam, žif besgaligi laimigi bijam, kad tif abi kopâ gahjam, kad tif sinajam, ka ešam weens otram blafus. Tahdšs brihschšs tad luhkojas daiķa Katrine man ne-isfakami jauki azis, bet tad drihs fadširdeju pahrleeku dšikas nopuhtas no winas firsšs nahšam, ta palika tad pahrleeku behdiga un klufa. It afaras mirdseja tad winas azis. Tahdi brihschi darija man tif warenu eespaidu, ka ir es apklusu, ne-brihsštedams un negribedams winas fwehto klufumu trauzet.

Binai bija paklufa, palehna daba. Ahtri ta nerunaja, bet prahtigi un apdomigi. Brihscheem parahdija winas gars šposčas, mirdšosčas dširššteles. Ari winas eesšana bija palehna, weenmehrīga. Ka wina dšiki fajuta, to noškartu no winas dšikam nopuhtam, to rahdija man winas košcho waigu isštatas mainišchanās. Daschreis tee nošarka kâ šarkanās roses jeb špihdeja it kâ no šaules apšaroti, kamehr winas azis kâ šklaidrās šilās debefiš špulgoja; daschreis atkal tee bija luhkojami tif lehnâ mihligâ šartumâ. Ka jo deenas jo wairak winas koščhās dwehšfeligās azis nogrimu, to pats jaw it labi nopratu, kâ ari maniju, ka šklaidra paradises laimiba manâ širdi nometas. Šhini laimibâ mani tif trauzeja tahš nopuhtas, kas reisam no winas firsšs pašagas un tahš škunjas, kas tad weenmehr winas košcho šeiju apehnoja. Daschreis jaw biju nošehmees, no winas to eemeslu isdabut, kas wimu tâ neschehligi škumdinaja, bet arweenu palikos tif pee nošehšanās. Ta sinaja mani weenmehr weikli us žitam walodam west — un eemesls palika man aisween apšlehpts. Daschreis bija tâ it kâ kad wina gribetu man kahdu nošlehpmumu pašazit, bet tad ta drihs šarahwas, it kâ deesin no ka baididamās un nošlehpmūs bij un palika nošlehpmūs.

Tâ bija mans študiju laiks aistezejis, aistezejis tas laiks, kur man bija wehl Katrines dahlderis kabatâ, kur man bija wehl tif jauki peedsihwojumi un tif jauki un šaldi šapni. Bet nu biju Katrines dahlderis pašaudejis; nu bij ari wišam pahrwehrštees.

Ka man bija, wehl gatawam netiškšam, no uniwersitates ja-aiseet, tas jaw šinams. Šai gan nu biju Katrines dahlderis pašaudejis, tad tomehr pašu Katrini negribeju pašaudet. To es jaw pahr wišam leetam pašaulē mihšleju. No winas, no wežās kundses us kahdu gadu jeb ilgak šefširdamees, gribeju Katrinei šawu širdi atklast,

tai aridsan ar wahrdeem isfazit, ka to besgaligi mihlu, un labi sinadams, ka wina ari mani mihl, tad nodomaju ar wimu faderinatees, lai weens otram jaw drofschi peederetumees. Preeksch schi noluhka es ussaizinaju Katrini kahdu rihtu preeksch manas aisszelofchanas eet ar mani jauka pilfata kappehtâ pastaigatees. To wina ar mihlu prahtu darija.

Ta bija jauka, bet preeksch mums abeem wifai behdigo deena, ko 9. junijâ 1877. gadâ peedsihwojam. Zif jauki un mihligi spihdeja toriht faule! zif koschi wilnoja katrpus zeta kupli rudsu lauki, mums abeem kluft weenam otram blatus ejot! zif falbi smarškoja sahle un pukes! zif lihgmigi, bet ari zif schaufmigi un jausmigi bija man toreis ap firbi, kad abi kluft un lehni kappehtai un sinamai kapu weetai tuwojamees. Wisapfahrt mahjoja weetuliba un sivehts klufums. Pa koku ehnu gahjam paschi tik kluft kâ diwi ehnas.

Raps, pee kura abi diwi koku ehna nostahjamees, bija kahba Latweescha dufas weeta, kas sche swebeschumâ atrodas. Wihrs, kuru schee falee welani fedsa, bija reis mans skolas beedrs bijis. Tas nonahza reis Tehrpata par lopu ahrti studet un dabuja pee tam zaur dufuli fawu galu. Katrine bija weeniga seeweete, kura daschreis kaisija us wina weentuliga, nekoshâ kapa pukes. Pee schi kapa bijam daschu labu reisu pastaigadamees nonahkuschchi. Sche biju fawai mihlai Katrinei daschu skolenu-treeki, ko bijam skolâ eedami ar nelaihi padarijuschchi, stahstijis. Sche nu ari gribeju winai stahstit, zif ta man mihla, zif gruhti man nahkas no winas schkirtees; sche gribeju wimu luhgt, mani ne-aismirst, bet us mani gaidit, kad atpakat nahkschu, kad wimu reis par fawu dsihwes beedreni pee altara wedischu.

Jaw bijam abi fawu „Tehwsmuhs“ noskaitijuschchi, taf stahwejam wehl arween it kluft, ne wahrdira nerunadami. Abi bijam tã aissgrabhti, ka it trihzejam.

„Juhš jaw sinat, ka mehš sche esam pehdigo reisu kopam“, us-fahku es ar lehnu dreboschu balst runat.

„Deemschehl sinu,“ atbildeja ta it kluft, tik ko fadsirdami un us semi luhkodamãš.

„Bet, waj juhš ari sinat, ka es juhš mihlu, besgaligi mihlu?“ iselpoju tik ko dsirdami un winas roku fakerdams.

Pirmajã azumirski it kã gribedama fawu roku atpakat wilkt, bet tad lehni laisdama, ta wehl weenmehr semê luhkodamãš, beidsot apdomahjufes, ar dsitam nopuhtam atbildeja: „Ari to domaju sinam.“

„Bet, waj juhš ari mani mihlat?“ es waizaju, arween nemeerigals tikdams un winas roku zetat speesdams. — Nu ta man pafstatisas azis. Es eeraudsiju winas koschãš azis afarãš. Tad tahš no manis nolaisdama, ar wisdsikatajam firdsnopuhtam ta ismeta tos wahrduš:

„To deemschehl nedrihksu jums fazit.“

Tad ta eefahka raudat, gauschi raudat.

Gan gribeju to nu pee fawas firds wilft, winas gauſchàs afaras remdinat, to jautat, kamdeht ta raud; bet es fajutu, it kà kad mani kahds neredſams ſpehls atturetu, winai wairat tuwotees. Sajuzis atlaidu winas karsto roku, nefinadams, ko darit. Tad pa lominu attapees waizaju, waj es winu apwainojis, ka ta afaras ritina.

„Né, — juhs ne-efat wainigi; — juhs efat mans draugs. — Es eſmu koti nelaimiga,“ ta ſchnulſtedama atteiza.

„Luhdsami, paſakat man, kas jums kait, es jums gribu lihdsset; juhs jaw ſinat, ka juhs mihlu,“ tai nemeerigs kluhdams fajiju.

„Aj! — juhs man deemschehl newarat lihdsset. Jums mani ja-atſahj manam liktenim,“ ta raudadama atbildeja.

Tagad gahjam abi klufuzeesdami pa ehnainajeem kapſehtas zelineem. Katrine wehl arween flauzija afaras no azim. Nonahzam lihds kahdam kapam, kam wisaplahrt trelini gahja. Saule ſpihdeja tik mihli ſilti. Bija wisaplahrt tik kluf, ka pat neweenu putniru nedſirdeja papihſtam. Zik tahlu ween auſis ſadſirdeja, wiſur mahjoja kapu klufums, nahwes meers. Tik muhſu firdis ween pa kruhtim dauſijas, it dſirdami puſteja.

St newikus abi noſtahjamees.

Katrine peeflehjas pee kahda kapa trelineem, it kà tai atbalſta wajadsetu pret ſmagumu, kas likas winu ſpeescham. Tagad wina bija rimuſe raudat. Tik reta afara wehl mirdſeja winas azis.

Mehs zeetam wehl arween klufu.

Katrine tad eefahka tà runat:

„Jaw ſen gribeju jums, Lihna kungs, kahdu noſlehpumu pa-fajit; bet es deemschehl baidijos.“

„Jaunkundſe! juhs no manis baidijatees!“ es teizu, tai dſiki azis eefſtatidamees.

„Es nebaidijos wis no jums,“ runaja ta lehni, it kà apdomadamàs, ar fawa faules ſarga kahdu ſmilktis urbuledama, „es nebaidijos wis no jums, it kà kad es newaretu jums uſtizetees, — né — es baidijos, ka juhs tad pret mani nebuhtu tik laipni bijuſchi kà tagad; es deemschehl baidijos — man — nahkas gruhti to isrunat.

„Luhdsami, runajat, ſakat man wiſu,“ es luhdsjos.

„Es deemschehl baidijos,“ ta fajendamàs tahlat runaja, „ka juhs tad — mani —“

„Ro? — mani? — Luhdsami, teizat jel,“ es kaulejos, atkal winas roku ſakerdams.

„— ka juhs tad mani nemihletu,“ ta nobeidsa teikumumu, no manis tad lehni ſawu roku atſwabinadama, us ſemi luhkodamàs.

Atkal gribeju winu apfert, bet atkal tà fajutu, it kà mani kas atturetu.

Brihscheem ſemu ſawu galwu noleekufe ſemé luhkodamàs, brihscheem atkal azis pazeldama, tahleene ſſtatidamàs, bet allasch maneeem ugumigeem ſkateeneem isbehgdama, ta nu lehni un apdomigi tahlat runaja.

„Es allasch wehlejos juhsu fabeedribu. Man patika weenmeh, ar jums isrunatees. Juhs bijat arween pret mani tik laipni. Mums bij' aisween weenadas domas. Kas man buhtu pee tehwmahfas bijis, ja juhs nebuhtu mans labs draugs un beedrs bijuschi? Tagad nesinu, ka jums par juhsu laipnibu pateiktees.

„Paleekat muhscham mana, es juhs besgaligi mihlu,“ it eekarhis tai bildeju, gribedams tai wairak tuwotees; bet druzzin atkappufes ta fazija:

„Es jaw deemschehl to newaru; es jaw esmu zitam peelaulata.“ Un atkal pluhda no winas azim afaras aumalam.

„Waj tas bija winas dsiko nopuhtu eemefls? waj tas bija winas noslehpums, ko ta man gribeja pasazit?“ schahwas man ar sibena ahtrumu prahta. Tad stahweju ka apstulbis, ka fafalis us weetas, pats nemas nejusdams un nesinadams, kas ar mani bija. Pehz kahda lomina, ka no meega usmodees, redseju, ka ari es biju pee kapa trelineem peeflihjis un nu dsirdeju, ka Katrine mihligâ balsi ar mani runaja. Sawas rituschas afaras flauzidama un mani meerinat raufidama, ta teiza:

„Es preezajos koti un esmu laimiga, ka juhs mani mihlat; bet tik pat koti es ari noskumstu un esmu nelaimiga. Es jaw esmu deemschehl apprezejufes.“

„Gefsch-Kreewija par guwernanti buhdama, eepafinos ar kahdu Latweeti, ar ko tad drihs kluwu falaulata. Mana tehwmahfa no tam it neka nesin. Tas ir mans noslehpums, ko jaw fen jums gribeju atklat. Gemeflu, kadest to agrak nedariju, juhs jaw noprotat: juhsu draudsiiba un fabeedriba man bij jo dahrga. Deesin, waj to no jums buhtu eeguwufe, kad juhs jaw fen buhtu sinajuschi, ka jaw zitam peederu. Juhs koti luhdsu, man peedot, ka jums weltas zeribas modinajufe. Bet juhs man warat tizet, ka pate leelas mokas zeeschu. Juhs esat man koti mihlich draugs. Wairak nedrihstu jums fazit. Juhs jaw ar' sinafat, ka mana tehwmahfa labpraht redseja, ka es ar jums allasch kopâ biju. Wina juhs koti mihl un zeeni. Labpraht wina buhtu redsejufe, ka no mums pahris isnahktu. To wina man ne-ilgi ka bildeja. Es par to koti preezajos. Mana tehwmahfa bija fenak koti aisspreediga. Kad es preefsch kahdeem gadeem us Gefsch-Kreewiju aisszeloju, tad ta man pee dsihwas nahwes peekodinaja, lai es neweenu zitu neprezot, ka Wahzeeti. Tehws un mahte man jaw bij masai miruschi, schi tehwmahfa man ta tad bija tehws un mahte. Ta mani usaudsinaja, tai man bija klaufit. Raut wina gan Latweefchus pehz Wahzeefcheem wairak zeenija un us wineem ar tahdu nizinafchanu neluhkojas, ka us Igauneem, fazidama, ka Latweefchi esot koti weikli un rascheni (intelligenti) laudis, tad tomehr wina ka mahzitaja meita ne buht nebuhtu warejufe peelaisi, ka es — mahzitaja meita — Latweeti apprezu. Tas buhtu winai pa dauds, ka tee laudis, kas pehz winas domam preefsch kalposchanas ween raditi, ka tee pehz augstata wihna kekara kertos. Bet laiki pahrwehrschas un mehsh libds ar teem. Ta

tad ari mana tehwmahfa tagad pahrivehrtufes. Wina juhs labprahit par fawas audsetnes wihru eerauditu. Tamdeht wina jaw man ratstija un pagehreja, lai es pee winas mahjäs nahku. Tä ka mans wihrs, ar kruhtim wahjisch buhdams, us ahrsemes awoteem aiszeloja weseletoes un dahrguma deht nejhema mani lihds, tad zeloju schurp pee tehwmahfas, zeredama tanti pascha reisa kaut lä to isdarit, ka waru fawai tehwmahfai pastahstitt, to bes winas sinas padarijuse, lai ta mani nosodidama ne-attumtu. Zeeta jaw tiktaht labi isdewufes, ka ar preeku redsu, ka mana tehwmahfa it wehlet wehlas, lai es juhs — Latweeti — prezetu. Wiss tä tad nu buhtu brangi. Rä redsu, nu waretu Latweeti apprezet. Bet warbuht, ka mana tehwmahfa juhsu labad gaujschi nostums un newards man tad manu nosseedfibu peedot. Tä schkendes, ka es ar fawu weeglprahitibu un nerahtnibu to wifu padarijuse, pee kam winai un jums tä jazeesch; jo wina labi sin, ka juhs mani mihlat. At Deews! zif pahrleeku leelas mokas es pate pee tam zeefchu! — Lihna kungs, peedodat man, lihdsat man!“ Te Ratrine nostahja stahstitt, no jauna usfahkdama raudat.

Kamehr wina tä bija runajuse, bija man laits, wifu fawu leelo postu un nelaimi fajust. Es biju tagad tahda zilweka buhschanä, kas patlaban no paradises istumts un ellé eegrubstis. Atkal atfliku pee tapa trelineem. Tit Ratrines mihliga bals ween mani atkal usmodinaja.

„Es sinu“, ta teiza, „juhs esat pilnigs wihrs. Juhs spehjat to panest. Lai Deews til man palihds. Dajschbrihd esmu domajuse, ka to nemas ne-iszeestu. Zilwekam daschreis deemschehl daudj wairat jaiszeesch, nekä winsch doma to waret.“

„Ro mehs wehl sche stahwam un domajam!“ it fashutis isfauzos. „Gefm tagad us mahjam pee fawas mihlās audschu mahtes, isteikfm tai wifu, it wifu flaidri un pateest; ta rast labaki pratihs muhs muhsu nelaimé meerinat un eepreezinat.“

„Bet Lihna kungs, peedodat man un lihdsat man!“ Ratrine mihli lihdsas.

„Ro te peedot?“ es atbildeju. „Juhs jaw pee tam ne-esat neko wainigi. Pee wifa schi notikuma ir aiszpreedumi wainigi. Pee tam ari wainiga zilweku daba, ka ta daschreis kauj firdij un prahitam schkirtees, ka firds to wehlas, to prahts neatkauj.“

„Es juhs ne muhscham ne-aismirfischu,“ ta runaja, „palihdsat man, fakat man, lä lai es seeweete no schihm spostam ahrä teeku? Nihitu warbut jaw atzelos no ahrsemes schurp mans wihrs. Tad jaw wifam wajaga buht flaidribä. Es deemschehl nesinu, to darit, palihdsat man.“

„Palihdsats,“ es faziju, „lä domaju, jums it weegli, bet lä tad ihsti juhsu laulato draugu fauz?“

„Winu fauz Jahni Dihken, tas ir skolotajs,“ ta atbildeja.

„Tä tad juhs,“ es faziju, „nesfauz wis ihsti par jaunkundfi Ratrini Giland, bet par Dihkena kundfi. Ar tahdu Jahni Dihkenu

efmu reisâ skolâ gahjis. Juhfu pats tâ tad buhs mans bijufchais skolâs beedrs."

"Tâ ir," ta teiza. Winsch man daschreis no jums stahstijis. Nu jums buhs ar' isprotams, kamdeht es Latweeschu draudsene, un zaur ko tas nahkas, ka es pa latwiski protu, kâ juhs dsirdat."

"Jums pehz manam domam," es runaju, "weegli lihdsets. Mehš eefim pee juhfu tehwmahfas. Es isluhgfchos no winas juhfu roku. Ja wina man to ar wifu fwehtibu dos, tad es teifschu, ka to ne-efmu preeksch fewis, bet preeksch fawa drauga, ko Katrine jaw fen mihl, isluhdsis. Ja wina gribes pretotees, tad es atfaukschos us tam, ka ta rasi mana pehdigâ luhgfhana un lai wina fawu mihlestibu pret mums diweem ari fchoreis israhda, muhsu wehlefschanos ispididama.

"Es jums pateizos," fazija Katrine dski aisgrahbta, man roku fneegdama un pee tam tif firfnigi azis skatidamâs, ka fawas azis ahtri nowehrfu, it ar dufmam fajusdams, ka winas skateeni bija kâ pehdigâs nahwigâs bultas, kuras manâ apgrehtinatâ firdi fchahwas. "Es juhs ne muhscham ne-aismirfschu," ta wehl toti behdigâ balsi fazija.

It nefa newareju atbildet.

Es greesos ahtri projam.

Mehš nu gahjam lihds mana drauga kapam atpakat. Es biju jauku grasnu puku kufchkiti panehmis lihds. To biju nodomajis Katrinei dahwinat. Bet tagad wairs newareju un ari negribeju to darit. Es lifu wina us fawa drauga kapu, lai winsch tur us kahdu laizinu grasnotu un tad fchini truhbu weetâ nowihsdams ari truhdôs pahrwehrtos. Tam lihds fche gribeju atmetst fawu mihlestibu; jo tai nu jaw bija kâ wahjam seedinam fawihst, kapâ grimt. No kuhlâs sahles, kas us fchi kapa auga, islehja tanti weetâ, kur fawu puku kufchkiti nolitu, leels krupis. Katrine un es it farahwamees. Waj tas bija tas nelabais gars, kas tif neschehligi muhsu jauno mihlestibu ispostija? bija muhsu abu domas, ko it bailigi fastatidamees weena otra azis lasijam.

It fajukufchi un ahtri pehdigo reis kopâ fawu tehwreisu pee fchi kapa nofkaitijufchi, aisgahjam.

Mahjâs pahrgahjufcheem wifs notifas, kâ bijam norunajufchi.

VIII. Jöskaidrojums.

Wezâ kundse it stipri fchoreis eekahfejas un pasteepas tif gara, zil tif winas falihkufchâ mugura atkahwa, kad tai fawu leetu preekschâ zehlam. Ar fawu sobu tukfcho muti laipni pasmeedamâs ta mani usluhkoja un tad it deewbijigu waigu rahdidama, ta taifjas mani jaw apkert, man fawu fwehtibu dot, te ta dabuja finat, ka tam wihram wehl bij' atzetot, ko ta lai fwehtitu. Wina it toti tad nofkuma un wehl lihataka fashluka, nekâ ta bija un Katrine atkal rau-

daja. Pehz tam, kad wijs jaw bija flaidribā, kad Katrine wehl arween raudadama elsoja un es klusu zeetu, jehmas wezā runat.

„Katrine, Katrine,“ ta teiza, „tu pate esi pee wisa wainiga. Waj ņchis postis buhtu, ja tu nebuhtu bez ņawas tehwmahņas ņinas raudņijufe ņawu laimi nodibinat? Mahzees nu, ka weena waina reti weena paleet, ka tai gandrihs il reis zita kaħda peebeedrojas, tāpat kā ņaka, ka weena nelaiime nekad nepaleektot weena.“

Tad ta eekahņejas, us Katrini taħlat runadama. „Labi ņinu, ka tu, mans behrns, pee tam wiņwairat zeeti. Tā jaw ir paņaulē. It katram paņcham par ņewi jazeesh. Tur winam neweens newar lihbet. Ispildi taiņni ņawu peenahkumu! Weenigi zaur to tu wari ņawu apmeerinaņchanoņ panahkt.“

„Un tu, mans dehls,“ ņazija ta us mani, nenohkumsti wis tit pahrliektu. Sini, ka laiks wiņas bruhzes dseede. Tā ka tew tagad kā zitreis ņehlabam ja-aiņeet ņweņchumā, tad esi droņchs; Deews tewi ne-ahstās; aridsan tew rafees ņawā laikā ņawā Rahele.“

Tā runajufe, wezā laipnā kundse eesahka it stipri kaħset.

Tad kaħdu laizinu klusi un domigi ņawā preekņchā luhkodamās, ta it kā pee ņewis runaja: „Man tagad nahkt prahtā ta Greeku teika, ko man reis mans nelaika tehws ņahstija. No paņcha eesahkuma esot zilweki pa pahreem ween paņaulē bijuņchi, wihreets un ņewete bijuņchi kopā ņa-auguņchi un koti mihligi dņihwojuņchi, paradises laimibu bandijuņchi. Bet tad kaħds daimons — kauns gars —, kas winu laimi apņlaudis, esot tos isņchņihris, ņamaiņjis un isklaidijis. No ta laika taħs isņchņirtās dalas mellejotees atkal kopā ņarastees. ņchi melleņchanās esot ta zenņchanās, ko wihreets un ņeweete ņawā ņaw-ņarpiģā mihleņtibā parahdot. Ja taħs ihstās dadas kopā ņarodotees, tad dņihwojot winas kā wihrs un ņewa ņawā laulibā koti laimigi, it kā paradise; bet ja ņweņchas neņaderigas dadas newikus jeb nejauņchi kopā ņanahkt, tad taħs ilgi neņateektot, taħs ilgojotees pehz ņawas ihņtenās otrās puņes. Waj tas ņche tāpat waretu buht? To Deews ņin.“

Tā beiguņe runat, wezā atkal it stipri kaħņeja, kamehr Katrine ņmagi — ņmagi nopuhtas. „To Deews ņin,“ bija raņt tāpat pee tam winas domas, kā taħs manas bija. Nedrihņtedams winu usluħkot, nogreesos ahtri noņt, ņawā kaħbari ee-eedams. Mana ņirds bija kā ņalausta. Prahts man neņas projam — projam no ņchihņ ne-laimiģās weetās.

Taħs paņchas deenas wakarā es aizzeļoju.

Tagad man bija weenalģa, kurp Ćahju, kur paliku. Tit ņche, kopam ar Katrini buht, tas Ćahja pahr maneem ņpeħkeem.

Preekņch manis nu bija paņaule it wiņur tuņņcha, it wiņur tuņņ-nehņis, tamdeht ka mana ņirds bija tuņņcha, bezģaligi tuņņcha, tuħņtoņch-reis tuņņchata nekā mana kaħata. — Kabatu war atkal peepildit, bet istuņņchotu ņirdi, kas to atkalpee pilditu?! Taħdā wiħņē tad palika mans Katrines daħlderis paņudis, lihds ar to Katrine, lihds ar to mana mihleņtiba paņudufe.

IX. Utminas.

Jaw labi gadi pagahjuschi, kamehr man tas Ratrines dahlderis pasudis, kamehr wisz tas notizees, to stahstijis.

Jaw esmu pa otru lahgu augstskolâ bijis, fawu mahzibu pa-beidsis. Jaw daschu gadu atrodos fawâ no Deewa peeschkirtâ amata; tufschâ kabata atkal pildijuses ar daschu labu dahlder, bet tam trufkst Ratrines jaukâ waiga; ar to nesaweenojas wis wairs jaunibas dsihwee tufschee fapni. Ratrines dahldera laiki bijuschy un isbijuschy.

Sa reis tufschâ firds,

Sa reis tufschâ firds,

Pilna netop wairs.

Mana firds ir arween wehl tufschâ.

Ta gan nekad wairs tâ nepildisees, kâ to fawâ jaunibâ fapnojis. Domaju, ka buhtu jaw sen fcho fawu dsihwes fapni aismirfis, bet neka. It kâ zaur kahdu burwja mahkslu wisz eefsch manis fcho-deen atdsihwinajas.

Tagad teifschu, zaur to tas ihsti nahzas.

Es esmu zekâ. Esapzeloju pa funu deenam Augschkurfemi—Sengali.

Zefsch mani weda gar jauko Rundales pili. Schi pils it lih-dsiga jaukai Kursemes leelungu pilij Jelgawâ. Wina til pulku majaka, nekâ fchi, bet ir tâpat tfschetrstuhrija, ar pagalmu widâ, kâ Jelgawas pils; winas muhri paspihd tâpat ais dahrsa kupleem tokeem, kâ fchihs muhri; winu fedf tâpat koschi sati jumti, kâ fcho.

Gribedams ari fchihs pils eefschu apluhkot, eegreesos pee tu-reenes meschkunga, ar kura dehlu biju reisâ studejis. Schis mani it laipni iswadija pa wisam pils tahscham, istabam un sahlem.

„Tagad rahdichu tew beidsot to wizjaukako,“ teiza mans bijufchais augstskolas beedrs, kad tas man jaw wisu bija rahdijis, kas ween fchini pili zeenigs apluhkot, pee tam man it beedrigi us pleza fisdams. „Tagad rahdichu tew wisu fcho bilschu kroni, kuras tu fche redsejis.“

Tâ runadams winsch bija mani apalsch paduschâ fahchris un kahdâ majakâ sahlé pee kahdas logeem eepretim us kahjam stahwofchas aisklahtas bildes peewedis.

„Tagad, draugs, atwer azis!“ isfauzâs mans wadonis, ar fawu garo rofu kahdu auklu pee aisklahtâs bildes faherdams.

Rihds nu fawas azis labi atdarijis, jehmos us aisklahto bildi fkatitees, te jaw bij it ahtri preefschkaramais atwillts — te man azis it apschilba. Kas ta bija par bildi, to es tagad eeraudsiju? Dâikâ Ratrine stahweja fawa auguma leelumâ manâ preefschâ! — Zif debejchfigi luhkojâs winas silâs majestetigâs azis us mani! Tanis fkatit fkatijos, kamehr man it tumfchs ap azim palikas. Man schahwâs nu prahâ it wisf mani faldee jaunibas fapni — it wisf mani jaunibas preeki un behdas nu ar joni dsihwot atdsihwojas. Drihs jutu, ka it

kà ar besdeligas atlaischanos buhtu mans jaunibas pawafaris atpakal atgreesees, kur ar Sarkano un Baltferi un teem diwi lihpas maifeem pee sawa krusitehwa fehrst brauzu; drihs schahwas man prahta tas sudraba dahlderis ar daitas Katrines waigu, ar wiseem faldeem sapneem; drihs — aj! — sajutu, ka wehl ta Katrine, zaur kuru tik wisai laimigs un tad tik besgaligi nelaimigs tiku, ka wehl ta daila Katrine tik ne-aismirstami manâ atminâ, manâ firdi dsihwo, ka ta tur tilai lihds ar mani paschu reis mirs. Tad beidsot es stipri farahwos. Man schkita it kà kad es buhtu tihri ar azim krupi, ko toreis us sawa drauga neapkopta kapa redseju, to launo garu, to likteni, kas muhs ar Katrini tik neschehligi ischkihra, ari sche it dsihwo eeraudsijs.

„Nu buhs gan tew sapnots,“ fadsirdeju tik tad schos sawa beedra wahrduš, kad tas man ar sawu garo roku it stipri us pleza usfita. Tad mani atkal apaksch paduscha faheris, aisweda tas mani projam.

Bet wehl tagad ne-esmu no sawas sapnoschanas usmodees. Birms nebuchschu sawu pesteli, sawu pasuduscho Katrines dahleri, atkal dabujis, man gan buhs tapat kà tam wihran bes ehnas, kà tam wihran bes deguna aptahrt jallaidas.

Ra katra leeta tik tad wesela, kad wisas winas dalas pareisi kopâ, tas tapat sinams kà tas, ka wifs tas, kas reis kopâ fader, weens no otra schkirts, fergst, ir newefels; ka kopâ faderigas dsihwas dalas weena pehz otras zenschas, weena pehz otras ilgojas. Dsihwe un dsihwiba ir tee, kas daschreis tahs dalas weenu no otras schkir, tapat kà dsihwe un dsihwiba ir ari tee, kas winas schkirtas daschreis weenu ar otu ari saweeno. Bet kad? un kurâ pasaulê tiks tee saweenoti, kuzi, lai gan kopâ fader, tomehr schini pasaulê schkirti? to Deews sin. Katrines dahlderis pasudis, Katrine pasuduse, waj pasuduscho reis atradischu, to Deews sin.

Aj! teefa, teefa teem wahrdeem „Annas raudas“:

„Tad tik, kad ko saudejuschi,
Sinam, zil tas mihksch mums bijis.“

Kaulini par wehrdsihu un brihwestibu.

(1882.)

Tas notikas preeksch seneem laikeem kahda leelkunga galwas-pilsata. Kahds kungs nahza no staltas pils pahr tiltu pa pils-eelu un eegreesas pa labai rokai us tirgusplazi. Sche zaur kauschu pulku, kas tam godbijigi greesa zetu, isgahjis zauri, winsch dewas „Asaru weefnizâ“ eekschâ.

„Traki spehletaji tur fehd weefstaba,“ kahds zits kungs ar go-
dajamu isfkatu nopuhtas, pirmajam us leewenem isnahdams preti;
„tee spehle nolahdams augstu.“

„Gefim eefstha paskatitees! usrunatais atbildeja, pretim isnah-
zejam roku sneegdams un eewilkdams to atpakal weefniza.“

Weefstaba fehdeja dibena ais galda tshetri kungi, ap kureem bija
fapulzejees pulks skatitaju. Ta ka tee tshetri bija tee augstu spehletaji,
tad ari tee diwi eegahjuschee kungi nostahjas skatitaju bara, lai apluh-
totu minetos spehlmanus un winu spehli.

Tee spehleja laimespehli un nauda gahja ar neisfatamu ahtrumu
no weenas rotas otra. Spehletaji bija wif augstmani un bahrgi
kungi. Kahds no teem, pusmuhstha wihrs, kuram no waiga bija jo
gaischi redsams, ka ta firdi mahjoja nelaimiga kaifliba, iswilla nupat
fawu pehdigo dahlderu, kamehr ta pretneeks isdalija kahrtis. Schis
isfpehleja tshetrus kungus pret wina tshetram kundsem. Winsth bija
„gataws“ un uszehlas augstham, it ka gribedams galbu atstah.

„Waj jums jaw maks tusths?“ otrs prastja.

„Dihd pehdejam kapekim.“

„Es jums patapinaschu.“

„Ne,“ pirmais spehlmanis atbildeja it strupi, „wehl waru zitadi
lihdsetees. Wa dsi, Klahw!“

„Ja, zeenigs tehws!“ wezs fulainis atbildeja no kahda istabaskakta.

„Atwed man schurp to feewu ar to sehnu, ko schorihht Jaunad-
muischas kungam nowinneju! Pagaidat, zeenijamee kungi, ar fawu
spehli kahdu azumirkli, es pagahdaschu naudu.“

Wezais fulainis aisgahja un atgreesas driht ar kahdu feewu un
sehnu atpakal. Ta feewa bija waren dalka un til kahdus trihsdesmit
peezus gadus weza. Tas sehns bija winas dehls. Tas dsihwoja lai-
kam til jaw scho fawu tshetrapadsmite wafaru, bet bija jaw it raschens
puika.

Kaifligais spehlmanis atkal pazehlas.

„Sche jums, zeenijamais pretneek, ta feewa ar wifu fawu pui-
scheli; tee ir tahds juhdsampahris, ka labaku newar wehletees. Es
turu tos fimts dahlderu dahrgus, bet atdodu par peezdesmit til. Kas
man tos dod?“

„Waj juhs winus pahrdodat ari pa weenam?“ kahds jautaja.

„Ne-eet, kungs. Schi feewa folijufes nonahwetees, ja tai at-
jemot scho puischeli, un winas pirmais ihpachneeks teiza: „Ta ir
tahda, kas paleek pee wahrda!“ Bet waj tad juhs neredsat, ka schi
feewa ween jaw wairaf wehrta, nekà es prastu par wifu pahri? Kas
nu man dod par to peezdesmit dahlderus?“

Kaifligais spehlmanis gaidija kahdu minuti par welti us atbildi.
Tad winsth fazija:

Man wajaga naudas, ta tad schurp ar kaulineem! Peezus dahl-
derus maksà meteens, peezi kungi war peedalitees. Schurp ar naudu,
— kas papreefschu noleek, met papreefschu!“

Sagehlās leels nemeers! Tee trihs spehlmāni pee galda tuhlin wispirms peedalijās. Tad sahka skaititaji atkust, un dauds speedās pee mešhanas til ahtri klah, ka nelaimigā wehrgu pahra ihpashneeks nemaj nespehja til šhigli jemt to naudu pretim un kaulinu meteju wahrduš usraštīt. Tad karstums drufku pahrgahja. Nu wehrgu kungs jehma pats diwi meteenus, tad wina galdaheedri wehl katrs pa weenam. To pašču darija wehl kahdi ziti.

„Wehl kahdus meteenus, kungi!“

Tee abi kungi, kuras redsejam beidsot weefstābā eenahkam, eestšuksteja weens otram ko aufis, tad pirmāis no teem peestahjās pee galda un uslika kahdus dahlderus.

„Luhgtu, kā juhs sauz?“

„To naw wajašigs sinat. Usrakstat tahs feewas wahrdu.“

„Ko? Šhihs feewas wahrdu?“

„Ja, dodat tai ari mest kahdu kaulinu.“

„Labi! Annlihsēi weenu meteenu. Un nu —

„Tas preekšč ta sehna,“ šazija it rahmi tas otrāis kungs, kas no pirmā bij eewilktis atpakať weefnižā, un noguldija peezpadšmit dahlderus us galda.

„Labi! Brangi!“ wehrgu kungs eesauzās. „Tas ir preekšč Zantšha, un nu ešam gatawi. Kur ir weefneeks?“

„Šhe,“ tas atbildeja no bušetes pušes.

„Waj jums, weefneek, nebuhtu preekšč šchahdam darischanam formulari pee rokas?“

„Ir gan, zeenigais kungs.“

„Ešat til labi, israkstat šheem abeem, Annlihsēi un Zanzim, pehrkamu šihni un atšahjat weetu preekšč winnetaja paraksta! — Zauti! — Sahškim nu, kungi!“

Pa tahm starpam kaulini bij atneši un nu eesahkas mešhana. Katram dalibneekam bija brihw trihs reišas mest.

No pirmājeem metejeem kahds usmeta trihsdesmit feščas kā augstākās azis, tad nahza skaitlis tšhetrdesmit diwi. Pehz tam krita atkal masat azu, kamehr tad kahds usmeta tšhetrdesmit dewinas.

Wišēem firšs sahka it trihzet. Par tšhetrdesmit dewini newareja nekās wairs dauds wairat křist. Wismasakās azis, ko wareja usmest, bija dewinas un wisleelakās peezdesmit tšhetras.

Atkal kaulini nograbeja křisdami, bet no teem, kas tagad meta, neweens nepahršneedsa diwdesmit astonus.

„Annlihsē, nahz šchurp — tew tagad kahřta mest!“

Seewina trihzedama tuwojās. Ta tureja abas rokas pee křuhtim zeeti peespeeduše. — Tikai tirgus trošnis no ahra trauzeja wispahřigo klufumu šhe istabā.

„Waj tas zeenigais, šchelligais kungs, kas aismahšajis manu datu, negribetu par mani mest?“ Annlihsē wajzaja lehnā, miħligā balši.

Lai taws dehls met tawâ weetâ," atbildeja zeenigais kungs, us feewinu laipni paskatidamees, — „warbuht ka winam labata laime nekâ man.“

Janzis stahjâs klast pee galda un fahera kauflu ar kaulineem. Wina mahte fakneeba luhpas un stahweja ar falittam rokam, Deewu luhgdama. Sehns trihzeja kâ apschu lapa — wefela asaru un behdu pilna pafaula bij ustizeta tik kahdeem pahris laimes kaulineem. Tas tureja fawâs rokâs aissisto grahmatu, kura stahweja wina un wina mahtes littenis eerakstits — un zaur kaulineem bija to atwehrt!

Winfch tos kreetni kratija — „tikai dewini!“

Azumirkli tas stahweja kâ fahalis un skatijâs ar stihwam azim us kaulineem. Tad winam iskrita trauks ar kaulineem no rokam un bahls un nobijees tas atkaphâs no galda nost.

„Met wehl, Janzi!“ wehrgu kungs skubinaja.

„Neko jaw nelihdi, zeenigs tehws, es jaw newaru wairs usmest tshetredemit dewinus.“

„Bet tew jaw wehl taws pascha meteens, mans dehls!“ drofchinaja pirmais no teem diwi eenahfufcheem fungeem.

„Kâ tad,“ ta draugs apleezinaja, „tas jaw bija tik preeksch tawâs mahtes. Tagad met pats preeksch fewis par to datu, ko es tew dewu. Sajamees, dehlin, turi drofchu firdi, lai schehligais Deews tew palihdi!“

Schee sche fapulzejuschees kungi nemas nebija tik deewbijigi, bet us teem tik mihli un firsniigi runateem wahrdeem atskaneja no wifam pufem kâ weenâ mutê: „Ja un amen!“

Sehns atkal tuwojâs galdam un fahampa duhschigi kaulinu kauflu. Luhpas fakneebis tas ar waru raudsija fawaldit sawus trih-zofchus lozektus. Wifâ istabâ palika tik kluff, ka dsirdeja katra dwa-fchofchanu, kamehr kaulini ween grabet nohrabeja.

Pirmees kaulini jaw bija kritufchi.

„Peezi peezi fesch istaifa scheschpadfmit, wehrgu kungs skaitija, skaitlus usrakstidams.

Kaulinus fahalsija ahtri traukâ un sehns meta atkal.

„Fesch fesch, un peezi! Labi! ir septinpadfmit.“

Sehns kluwa bahls kâ drahna, kad tas taifjâs mest pehdigos kaulinus. Wina mahte atspeedâs pee durwim, lai wehl waretu us kahjam nostahwet.

Luhk, kaulini krita!

„Trihs fesch astonpadfmit wifâ kopâ peezdefmit un weens! — Janzi, mans dehls, wehlu tew daudj laimes! Nu tu est saws pascha un fawâs mahtes kungs! Luhgtu, weefneek, eerakstat wina wahrdu pehrkamâ sime, es parakstifchu. Schee kungi sche ir lcezineeki.“

Kas nu notika, tas naw aprakstams.

Mri pirmā mihlestība.

Nowelle no Jelgavas izstahdes laika, 1875. gadā.

(1882.)

„Tas bija waren jauks wafars wakar Latweeschu teatri!“ isfauzās daschi jauni jautri kungi no kahda leelaka pulzina widus, kas bija no-metees it patihkamā dahrfinā ap kahdu galdu un alus dserdams lihgfmi tehrseja.

„Ja, tas bija gan waren jauks wafars!“ ziti dikti smeedamees atbildeja.

„Rā nu nē,“ jehmās kahds no nopeetnāfajeem runat, „bet „pascha audsinats“ bija par wifu tas jaukafais.“

„Ē, to „pascha audsinats!“ — tas war eet gulet! — Bet Trihnina bija ta wakara swaigsne! ta pahr wifseem mirdseja, — ja, ta mirdseja un kwehloja, ka ta aisdedsinaja mana drauga firbi, tā ka schi tagad tā kā patulu ehkulis deg un Deews sin, kad noslahps! — Waj naw tā, Smelte?“ Pee tam uslika bedfigais runatajs ar „Smelti“ ušrunatam fawu rofu it smagi us plezu. Bet schim tas it ne buht nelikās patihkam. Gandrihs ar dufmam tas atgreesās nost un aisgabja ahtreem fokeem projam.

„Kas tad tas? — kā tad Smelte tahds ehrmigs tizis?“ daschi no pulka brihnidamees prasija.

„Waj tad juhs wehl nenoprotat, kas ar wimu notizis!“ fajija tas, kas bija fauzis Smelti par fawu draugu un aisdsinis to ar fawu neapdomigo runaschanu projam. „Winsch jaw tai Trihninā, to wakar „Pascha audsinatā“ redseja, tā eestatijees, ka man par wimu jaw gandrihs bail paleek. Wakar mums no teatra mahjās pahr-gahjuscheem, tas no Trihninas ween runaja, pehz winas klauschinat klauschinaja. Es ais wina runam pahr Trihniu, winas jauko spehli, dailo augumu, koscho isflatu u. t. pr. newareju ne dehteēs. Gandrihs lihds leelai deenai tas patureja mani nomodā. Winaam drufku nopeetna ta leeta, finams, ir gan; jo wezā mahte to mahjās iswa-didama us isstahdi tam peekodinajufe, lai no Deewa teefās reis few lihgawu noslatoteēs; jo wina topot jo deenas jo wezaka un newarot wairs fainneeziibu tā apkopt kā wjadsetu. — Un nu mans Smelte eeraudsiis wakar „Pascha audsinatā“ Trihniu — un to lai es jums teizu — tas jaw preeksch winas suhd un mirst! Pee tam winsch no schihs feeweetes, kas wakar israhdija to Trihniu, tāpat it neta negin kā es; netaf jel negin, waj ta jaw naw fadereta, waj ta naw feewa, ja, waj ta jaw naw mahte un pat ari wezmahte!“

„Nu, nu, draugs mihlais, tu to leetu jem drufku pa traku un esi Smeltim pa dauds karstu uguni fakuhris!“ kahds no galda weeseem fajija.

„Bet te jaw nahks pats zeenigais teatra direktors! No ta jaw warēs par Trihniu wifu jo skridri dabut sinat!“ daschi kungi eesauzās kā weenā mutē.

„Sweiti, fungi!“

„Weseli, Baltena fungs!“

„Ro juhs, fungi, gribat no manis dabut finat?“ Baltena fungs waizaja, kad tas bij ar ihstena mahklineeka weiklumu pasihstamu pulka noschdees un lizees few no sulaina atnest kannu putoscha alus.

„Dseedrin, jemees nu stahstitt par sawu draugu!“ daschi fungi ftubinaja to no sawa widus, kas bija Smeltim pirmit lizis roku us plezu un kam Dseedrinsch bija wahrda.

Dseedrinsch nu atjaunoja wifu to, ko jaw finam, proti, ka wina draugs Smelte wafar teatri ta Trihnina eeskatiiees, ka nu no winas ween doma un pee tam nemas wehl nefin, kas ta Trihnina ihsti tahda ir. Smelte gan esot wihrs, kam fewas pawairaf wajadsigs; bet tomehr winam ka labam draugam newarot uskaut, soft maisa pirkt. Ro Baltena fungs par to leetu domajot un, kas ta Trihnina ihsti tahda esot.

„Es domaju, ka te kahdam japrezas,“ Baltena fungs atbilbeja ar to paschu patihkamo seiju un istureschanos, ko eewehrojам pee Wanaga „Preekos un behdas,“ kad tas ar ehmoto melderi fateekas. „Bet kas tad Smelte ihsti par kufaini ir, ka winsch tuhlin eemihle prastu deenasmeitu un pret fainneekmeitu Lihfinu nemas ne-eeksilst?“

„Jums jasin, Dseedrinsch fazija,“ ka Smelte ir kreetns semturis, ka winsch loti pahrtizis, ka winsch sawu rozibu naw wis mantojis, bet zaur tikuschu strahdaschanu pats fakrahjis, ka winam tahda wihse patihk drihsaf gahjeja nekã fainneeka meita, kas mihl eet pa birsi pastaigatees.

Tagad es eeschu skatitees, kur winsch palizis; jo preekch juhju atnahschanas winsch no schejeenes aisgahja projam, rast us weefnizas numuru, ta ka winsch sche newar nosarkdams dsicht seltenes pehdas. Es jums stahdischu wiku preekcha, tad redsefat, kam un kur palihdsams.“

Ar scheem wahrdeem Dseedrinsch aisgahja atwest Smelti.

Tagad eenahza dahrsina kahds musikantu bars, tee bija wif Latweeschi no Talsu apgabala. Ap galdu sapulzejuschees fungi, kas ar' it wif bija Latweeschi, lika tuhlin saweem tautas brahkeem usspehlet un nu atskaneja sehri saldi no Schanzberga saskanotas dseemas schee wahrdi: „Schkirtees, af schkirtees, af schkirtees ir grucht!“

Kamehr wis tas notikas, bija Smelte usgahjis pa trepem augscha us sawu nojemto istabu un it domigs atsehdees krehsla. Ka jaw wina draugs fazija, tad winam pateeki ta leeta bija drusku — drusku? ne it stipri — nopeetna. Jaw ilgus gadus ar sawu wezo mahiti dsihwodams, bija tas jaw tikdausf eekrahjis, ka wareja nopirkt sawas mahjas par dsintam un wehl atlikt brangu grafi pee malas. Tas bij ari wifa sawa pagasta jo godats wihrs un jaw ari wairaf gadus par pagasta wezako fabijis; daschu it swarigu politisku darbu lihdschjis sekmet sawai tautai par labu. Winsch loti preezajas, ka kahda tautas leeta labi isdewas, tapat ka winsch noskuma, kad kas ta nenotika, ka wajadscha. Ta ais wifseem

darbeem un zihneem tas bij arweenu weens palizis, newaredams ap-
 fkatitees pehz kahdas freetnas dšihwes beedrenes. Tai gan lihds šchim
 winsch bij istizis us to wislabako ar šawu strahdigo un kopigo mahti, tad
 tomehr nu ta lecta šahka pahrwehrstees, labà mahmulina šahka palikt ne-
 spēhjneeze, newareja wairs preeščhà un pakalà buht un eet. Un ja tas
 nu pateest tã bija, tad šaimneezibai wajadseja eet atpakal. To bija pate
 mahte paredsejuse un tã tad ta bija dehlam nu jo zeeti peekodinajuse, nu
 reis feewu nofkatitees. Tas wijs nu bij gan pilnigi pareisi. To winsch
 patš ari jo labi šaprata; bet winsch finaja ari, ka šche bija weeglaki pa-
 domu dot, nekã to isdarit. Winam, Smeltim, jaw nebija gandrihs it ne-
 kahdas pasihstamas feeweetes, jo wezã mahte gandrihs ar it nekahdau ne-
 šagahjãs un ja kahdas ari bija, tad tahs taš winam nedereja — tahs waj
 nu nebija strahdigas jeb waj ne pawisam mahzitas. Un šchihš abas ih-
 pašhibas winam islikãs pawisam buht nepezeesčasmas. Slinku zilweku
 winsch pawisam newareja eeredset un labi mahzitari bija wina patij us
 wisadu wihs buht, jo winau pašcham bij it laba škola. Kur tã nu feewu
 dabut? Tagad winsch bij us isstahdi atbrauzis, to isfkatitees un pehz
 mahtes wehleščhanãs tam bij ari lihgaminu noluhkot. Rã to lai dara?
 kã to lai eesahk? Daudš ir isstahdits preeščh apluhkoščhanas un eeguhščhanas,
 bet tik feeweetes ween nẽ. Tak weenu winsch bija wakar redsejis, kas
 wina širdi špedãs. Ta bija ta feeweete, kas „Pašcha audfinatã,“ šchini
 no N. Mumana labakajam lugam, israhdija to kalponi Trihninu. Zik
 raschena ta bija! Zik glihta strahdneeze ta isfkatijs! — Bet ta jaw bija
 spēhle; wina spēhlẽ gan labi, bet waj wina ari labi strahdã, kas to man
 pateiks?“ Nu, waj tad tahda spēhle ari naw strahdaschana? Waj bes
 lomas labas istrahdaschanas waretu labi spēhlet? Spēhlet? — pee šchi
 wahrda man tik atdurãs, Smelte domaja. Nu, kã leetu usfkata! Us
 teatra fkatuwes jaw zet preeščhã pašauli; pašaulẽ jaw ir leela mišiga
 fkatuwe, kur ik katrs zilweks, lai augšts lai šems, lai nabags lai bagats,
 lai jauns lai wezs, lai wihrs lai feewa, lai šlims lai wefels, spēhlẽ šawu
 lomu, pee kam pate daba ir winu šufleeris un wiša šwaigschnu debešs
 publika. Trihninu es jemtũ gan — ta man wišai patihk. Bet, ja wina
 buhtu jaw apprezeta? ja wina buhtu weza? jo us fkatuwes warot it
 wezas feewas par jaunam iswenstees, — ko tad? — Nu tad ar Deewu,
 šaldo šapni!

Kad Smelte šawã šambari bija tik tahlu šawãš domãš nonahzis,
 tad us reis atškaneja ta jaw peeminetã dšeesma ar teem wahrdeem:
 „Šchirtees, ak šchirtees, ak šchirtees ir gruht!“

„Nj! ja, ja — šchirtees, ak šchirtees, ak šchirtees ir gruht!“
 winsch šmagi nopuhtãs. Tad winsch zehlãš no krešla, kur tã bija šap-
 nojis un pahrdomajis, augšcham un gahja logu atwert, lai musikas škanas
 weeglaki tiftu pee wina eesščhã.

Semẽ, draugu un pašihstamu pulkã winam netikãš šcho azumirkli
 eet. Tur kopã buhdami daschi Latweeschu studenti, daschi šemturi —
 wina šaimini, to štarpã wina labakais draugs Dšeedrinščh, kas bija wina
 pagasta škrihveris, ar ko winsch šchini istabã, šche Medliha weesnižã bija

fopâ nometees, — tee wiſt tagad tif weegli treeza un jokoſjâs tur maſaja Redliſha weefnizas dahrfinâ, Driſſes tilta galâ, kamehr Talfeneeku muſika arween ſtiptak un brangak atſtaneja: „ſchirtees, af ſchirtees, af ſchirtees ir gruht!“

Tawu brihnumu! Smeltim jaw zitadi arween bija patizis draugu pulkâ iſtreektees un iſſmeetees, bet tagad wiſch no tam it kâ baidijas, no draugu pulka it kâ behga.

„Nu Smelte, waj tu wehl eſt us mani duſmigs, ka es tewi pee wairigâs weetas tif zeeti ſagrahbu?“ Dſeedrinſch jautaja draugu it kâ pa durwim eenahzis.

„Ej, ko neekus! Es ſche jaw tif tamdeht usnahzu augſchâ, ka man jaunais ſahbaks ſpeeda,“ Smelte manigi atbildeja. „Tagad wiſs atkal labi.“

„Nahz apatſchâ, es tewi eepaſihſtinatſchu ar Baltena fungu. No ta tu tad wareſt ko par Trihnumu dabut ſinat.“ Dſeedrinſch ſazija.

„Bet es tew luhdſos, ka tu aplam wairs neſokotu,“ Smelte teiza it kâ luhgſchus.

„Taws prahts lai noteek!“ Dſeedrinſch iſmeta wahrduſ, draugu pee rokas ahtri us leju raudams.

Kad pagasta wezakajs un ſkrihweris rokâs ſatehruſchees dahrfinâ nahza eekſchâ, tad Talfeneeki patlaban ſpehleja:

Tu jaw eſt trats, mans behrns,
Brauz us ſelgawu;
Tur ſtarp trakeem buhſt ehrs,
Turp ir ſteidſees tu!

Jautree weefi ap galbu bija nu wehl jautrafi kluwuſchi, tâ ka daſchi eefahka it padikti jautrai muſikai dſeedat lihds. Tâ ka wiſt tagad greeſa ſawu wehribu wairak us muſiku, tad Smelte wareja gandrihſ it nepamanits Baltena fungam tift ſtahdits preekſchâ. Schis weiklais kungs patika Smeltim tuhlin un winam blakus noſehdees, tas eefahka ar winu, lihds tas bija patlaban beidſis, ar kahdu ſtudentu ſarunatees, — runâs eelaiſtees. Pahr Latweeſchu teatra buhſchanu, par ko Smelte labpraht klaufjâs, jo wiſch bija nodamajis ari ſawâ pagastâ tahdu nodibinat, — pahr Latweeſchu teatera buhſchanu pilſatôs un us laukeem ſcho to pahrrunajuſchi, Smelte nu ari dabuja ſinat, ka Trihnuma ſchodeen eekſch willa Medem ſateekama. Tas nu kluwa it nemeerigs un pehz ſemneeka taiſnâs dabas wiſch ari tuhlin Baltena fungam wiſu iſſazija, kâ winu wezâ mahte us iſſtahdi dſinufe un tam peekodinajuſe, lai neſaderinajees tas nemas mahjâs nebrauzot un, ka wiſch tai Trihnumâ wakarejâ iſrahdiſchanâ eekſatijeess u. t. j. pr.

„Râ jaw teizu, te iſnahſ luga, kas rahda, ka kahdam japrezâs,“ runaja Baltena kungs, tagad ar Smelti alus kannas fopâ ſaſkandinadams. „Un

mani juhs gribat pee schihs lugas israhbischanas par direktoru. Labi, es to peejemu; bet nu jums man ar' ja-atkauj, ka es tos status saku eegrosit, ka wajadsigs. Zit ir pulstienis? — drihs peezi. Ja, ta ir ta stunda, ap kuru Trihnina gribeja buht eefsch willa Medem, tur kasiju dsert un musikai klausitees — tur jaw scho pehzpusdeenu dod konzertu. Nu tad projam us willa Medem; bet nedomajat, Smeltes funks, ka ta leeta jaw tik weegli un gludeni ween ees. Ne-aismirstat ari, ka mehsh tagad israhdam statulugu „Rahdam japrezas“ un, ka pee laudim us laukeem sakams wahrds: Lihds kamehr weens pahris appezas, tamehr welns noplehsch septinus pahrus sakbaku. Statuluga tas aridsan eewehrots: Mihletajam allasch dauds schkehrflu un kawektu japahrwar, lihds kamehr tas war saukt mihfoto par sawu.“

„Jums tiht, funks, jokotees,“ Smelte rahmi atbildeja.

„Sinams, jokuluga jaw newar buht bes jokeem,“ Baltena funks ahtri uszeldamees atfazija.

„Oh, ko? — Joki saklu nelausihs!“ Dseedrinsch eesauzas, kas bija tik pehdigos wahrds noklausitees.

„Sinams, bet nu jabrauz us willa Medem,“ Baltena funks skubinaja.

Smelte un Dseedrinsch ar' jaw bij uszehluschees no sehdekeem, Baltena fungam peebedrojäs pahris mundru studentu un nu dewäs wift pa dahrsa wahrtimeem ahra, sehds ormands un eelas brugis rihbet norihbeja un — projam gahja aulekeem us willa Medem. No pakatas wehl atskaneja Talseneeku jautra musika:

Tu est traks, mans behrs,
Brauz us Jelgawu;
Tur starp trakeem buht ehms,
Turp ir steidsees tu!

Willa Medem ir weens no jaukakeem dahrseem wisa Jelgawa. Wiswezakee un wisiszilakee foki dod tur karstas wasaras deenas wispatihkamako ehnu; gar kanalu staigadams un wina tumsha rahma uhdenti luhkodamees katrs juhtas sem augsteem fokeem un starp beeseem krummeem it ka swehta mescha klufuma. Sche eet krustim schkehrsam gludeni taki un lihzhos cetaititi galbi ar sehdekeem, kur war noguris nomestees un atpuhstees. Dahrsa weena pusē ais kupleem fokeem eeraugama weefniza ar leelam garam lewenem, kur atkal galbi un krehli preeksch weeseem salitti, lewenu preekscha leels plazis pilns sehdeku, eefahnis musikas pagalms. No schi atskaneja patlaban jautra patihkama musika un zaur mihligu palau-naga gaisu lidodama ta nonahza ari lihds diwi kundsem, kas drusku attahlu bija noschduschas kahdu foku klusa ehna, kanala tuwuma, kur koscha sahle un grasnas pukes, pa weetam trefni augdamas, smarshot smarshoja. Weena no tahm wareja buht starp peezesmit un schchdesmit gadu weza. Ta bija no mehrena, labi refna auguma, ar farkanu ustuhkuschu waigu,

kursch, kaut gan scho pehzpusdeenu nekahbs karstis ihsti nebija, tomehr ween-
mehr swihda, tà ka tas aisween bija jaslauka. Otra bija no iszilaka au-
guma, ar brangi flaiku widu un eebahlu, patihfamu waigu. Behz redse-
schanas ta peedfihwoja laikam scho sawu dimbesmitpeekto wasaru. Ka wina
jaw schini sawâ muhschâ daschu gruhtu deeniku redsejuse, to wareja lemt
no nopectnuma, kas pa starpam winas feijâ grafijâs. Behz jaunuma un
wezuma un pehz pa dakai weenada waiga wehrojot, abas kundses wareja
droschi buht mahte un meita. Tâ ari pateest bija. Wezâ kundse nebija
ne buht sawâs jaunâs deenâs tik nepatihkama isstatijusês kâ tagad; afurat
otradi, wina bija jo daita bijuse, ja pat ne daitaka kâ tagad winas meita.
Wezâ wareja pateiktees par to tik sawam daikumam un weiklumam ka tai
kâ prastai semneeku meitai, kas atnahkuse pilkata deenet, bija laimejes,
kahdu it augstu eerehdni peedabut, lai winu apprez. Behz gruhteem kalpibas
gabeem winai tà tad bija reis jauka brihwibas un laimibas faulite usleh-
kuse, kas tai bija tad ari scho mihlo meitu atnesuse. Bet tad pehz ne-ilga
laika bija winas dsihwes debes atfal apmahzijuses: tahs mihlais wihrs
nomira un ne-astahja tai it neko zitu, kâ tik scho weenigo mihlestibas fihmi,
winas meitu Mariju. Nu bija Trihninas kundsei — scho wahrdu wina
bija no sawa nelaika peeprezejuse — jarauga schâ tà, ar schahdeem tahdeem
roku darbeem wilkt sawu paschas un sawa behrna dsihwibu. Kaut gan
winas meitina dabuja brihwu skolu, tad tomehr mahtei bija gahdat tai
apgehrbu un pahrtiku. Semneeku behrnus, kas pluhda schurp pilkata
skolâs, sawâ ruhmê un apkopi bâ jemdama, Trihnina speedâs tà
tad zaur dsihwes wisleelakam wajadsibam zauri. Tikai tagad tai bija
weeglafi, kur meita jaw bij usauguse un ispildija nu kahdâ Latweeschu
grahmatu bodê naudas fajehmejas weetu, tà ka tai neween paschai bij
istift, bet wareja ari apgahdat sawu mahti. Bet nu Trihninas Marijai
bij ari peenahzis tas laiks, kur seeweetes par wisleelako pateestbu cestata
tos bibeles wahrbus, kas sata: „Nawa labi, ka zilweks weens pats ir.“
Tas ir tas laiks, kad seeweetes karsti ween wehlâs, pee wihra iseet. Ja
us to pawairaf ilgi jagaida, tad tahs sahk skumt un sehrotees, tad pee
winam pa starpam pamanam to sehro nopeetnibu, kura jaw drusku ari
Marijas waigâ ehnojâs. Ja nu dsihwesaplainotajs lihds kahdam trihs-
desmitam gadam nerodâs, tad pee daudsam sahk rimt un mirt pehdigâ
jautriba un dsihwiba, kura tik atfal dauds wehla kôs gaddês atschirgst. Kaut
gan pee Marijas wihs tas wehl ne buht nebija paredsams, tad tomehr ta
labpraht buhtu gahjuse pee wihra. Wina bija gan eepasinusês ar daschu
labu wihreeti, kas jaw wareja prežetees; sawus watas brihschus ta it jauki
pawabija, pee Latweeschu teatra israhdem peedalidamâs, kur ar daschu
labu kundsinu fatikâs; bet kaut kahdu schwinguli wina negribeja jemt;
preeksch tam wina bija dauds pa labu un pa prahtigu. Zystenais wehl
nebija nahzis.

Mahte un meita sehbeja abas klustinam, katra sawu adekliti, ihsto
seeweeschu swehtdeenâs darbu, rokâs turedama un adidama, kamehr pawakara
lehnâs wehsminas nesa mihligas musikas skanas schurp. Tagad kahbs
leelaks gabals it kâ nobeidjâs un nu eestahjâs kahda leelaka starpa.

„Marija, mana meitin, waj nedserfim kafiju,“ wezà peeri un waigus flauzidama fajija tahdà smalkà aissmatufchà balsi, kahda tif no refnateem dširdama.

„Manis pehz, mahte,“ Marija atfajija, kas lufhojàs nule domigi us kanala pufi jaukòs kòkòs. Pee tam fkaneca winas balsi lehni, mihligi, bet tà ka noprata, ka wina wareja zitam reifam jo fpehzigi fkanet, — un katreis fkaneca fchini balsi winas firds lihdi.

„Bet tas fulainis fche nebuhs fajauzams,“ wezà bilbeja, us weefnizas pufi pagreesdamàs un fkatidamàs.

„Es eefchu pate pastellet,“ Marija atbilbeja. „Gribu ari pafkatitees, waj Tibufcha naw dahrsà nonahfufe. Tu, mahte, fche druufku pagaidifi.

„Ej, mans behrns, bet pafkubini to fulaini,“ wezà peefodinaja.

Kamehr Marija filàs weeglàs drehbès un ar tif weeglam kahjam kà zeelawa aissstaigaja us leewenu pufi, tamehr wezà Trihnina palika weena fehdam un usluhfojam staigatajus, kas isklhda pa tam, kamehr musika apklufa, pa dahrsà fchaureem un plateem, ehnaineem un ne-ehnaineem tazineem un zelineem. Tad wezà grofija nemeerigi galwu us weefnizas leewenu pufi, fkatidamàs, waj jaw kafija nenahf un pee tam reifam peeri un waigus flauzidama, kaut tur neka nebija, kò flauzit. Warbuht ka wina zaur tam gribeja tif laifu pawadit, lai tahdà wihfè tif wifai kahroto kafiju fagaiditu. Winas nemeers pilnigi faprotams, ja apdomà, ka wina tagad tanis feewectes gaddòs atradàs, fur laba laimes data meflejama kafijas kruhfinà un omuligà paplahpaschanà.

Musika jahka atkal fpehlet, kad tee fungi, kò no Redlicha iswadijam, pee wilkas dahrsà peebrauza. Paschulait fpehleja jautro musikas gabalu „Fatiniza,“ kad minetee fungi nahza dahrsà eefschà. Studenti palehni dšeedaja pehz musikas:

Steidsees ar zeribu,
Mihlestiba fauz;
Rad tu gribi jautribu,
Zelgawà tad brauz.

Baltena kungs jaw no tahleenes bija pamanijis, ka wezà Trihnina weena pate fehdeja un tuhlin fchahwàs winam prahtà, fche maldibas kumedinus israhdit. Wiifi apstahkli winam bija palihgà, jawu nodomu iswest: wezai kundsei, kuras meita bija israhdiufje wakar Trihninu „Pascha au-dfinatà,“ bij ar jawu meitu afurat tas pats wahrdòs, proti winas wihru jaw jauza Trihninu. Pee tam par laimi nebija winas meita tagad klaht, un wareja wifu tà greest, it kà fchi, wezà Trihnina, buhtu ta, kas wakar teatri fpehleufje un, kurà Smelte bij eefkatijeess. Scho jawu nodomu Baltena kungs eefschufsteja tuhlin Dšeedrinam aufigis, lai jel buhtu kahds, kas pee wifa ta notifikuma fmeetos. Lai godigais, taifnais faimneeks Smelte pawifam neklufhtu apfauminats, tad studenteem no wifa, kas notifikàs, nebija neka finat; jo bija no wimu gareem sobeem kò bihteess.

„Deews jums palihds, Trihnina kundse,“ Baltena kungs šveizinaja wezo.

„Baldees, paldees,“ ta ar šawu šmalto pusaisšmakušjo balši šajehma, redsot it preeziga tapdama, ka winas gaidišchana tahdâ patihkamâ wihšê tika istrauzeta. Par to wina nu šew diwi reises no weetas noslauzija peeri un waigus, kur nu ari daschi šweedru pileeni bija šaradušchees.

„Šche jums atwedu, Trihnina kundse, kahdu fungu no laukeem, kas leels teatra zeenitajs,“ Baltena kungs runaja, pee tam wežās wehribu us Smelti gresdams. „Smeltes kungs wakar bijis teatri un winam muhsu israhdiščana loti patikuse. Winšch tâ nu wehlejees ar israhditajeem, t. i. wiswairak ar israhditajam eepasihtees. Tamdeht, zeenigâ kundse, jaw esam ari šche.“

„Das jaw labi, ka wišs bijis par patišchanu,“ wežâ atteiza us Smelti paštatidamās, pee kam winas gihmis gan wairak no treknuma nekâ no škaistuma špihbeja.

Smelte nowirša šamifis azis, pee kam winšch it newikus paštatijās us Dseedrinu. Winam islikās, ka šchis par winu it kâ nirgatu. It dušmas winam šajehlās, eedomajotees, ka wina labais draugs liktenim talkâ gahjis, lai winu labi isfobotu un istaitinatu. Bet te winšch dširbeja, ka studenti it dširdami dšeebaja. Kamehr musika šchurp atškaneja: „Kahds puifitis mihleja meitinu.“ Waj ari šchee jaw wina šesu un klišmu finaja? Tâ eedomajotees winam wišs špehks suda, wehl turpmak apakšch šewis dušmotees. Winšch šajehmās un šahka nu pats par šewi šmeetees un šobotees; bet pee tam ari klušî nojehmās nahkanu reis wairs tik ahtri ar štatuspehletajeem ne-eelaištees. Bet waj tee šchoreis kô wainigi? tâ winšch tad atkal domaja. Das wišs te tâ no nejaušchi atgadijees.

„Lai Jupis, ka šche runâ par teatra israhdiščanu un apmekleščanu,“ weens no studenteem šazija, šawas mašās uhšinas škrulledams, „tad es jums paštahstičhu, kâ kahdam no maneem kōmmilitoneem (universitates draugeem) teatri gahjis. Winšch eet pirmo reis Rigas leelajâ teatri. Top israhdita Anglu leelâ šazeretaja Šhekspira luga „Zimbelins.“ Winam naw neweens no štatuspehletajeem pašihstams. Rehnina Zimbelina pati, šehnineene, kas šchini lugâ usstahjās, winam loti patihk. Das šehd pirmajā plazi, it tuwu škatuwei, un preezajās nu loti pahr šehnineenes isškatu, pahr daito šeweeti. Tâ ka tai ar' us publiku jaskatās, tad — waj nu no nejaušchi waj nê — winas azis greschās ar' us jauno dedšigo kōmmilitonu, — tahs mirds pee gaischās škatuwes uguns jo jauki — pat debeščfigi, kâ jauneklis domâ. Wina firds šahk pee šchihš šawadās šwaigšchnu gaismas arweenu wairak eefilt un beidsot, kad israhdiščana beigufes, tas jaw ais mihlestibas un pret šawu firds šehnineeni kaistin kaišt. Das wišadâ wihšê ranga otrâ deenâ ar daito štatuspehletaju šatiktees. Das noteek. Un kas ir? — ta no wina eedomatâ daitâ šeweete un weiklâ špehletaja ir wairak kâ peeždesmit gabus weza širmgalwe. Domajatees nu jaunâ dedšigâ zilweka istruhščhanos. Lai Jupis, es to šew newehlos.“

„Šh, kô? jaunškungs gan bija kâ ar španni aukšta uhdeņa apgahsts,“ Dseedriņšc nirgaja, us šawu draugu Smelti šahnis paštatidamees.

„Ne ween juhsu draugam, bet ir man tà ir isgahjis,” Smelte nu fazija ruhkti fmaididams, un domaja tà taišnibu runadams wišus jokus nobeigt. „Tà pat es biju domajis, ka juhs, kundse, buhtut jauna. Tà tad juhs man wakar loti patikat.”

„Es nešaprotu; juhs, kungs, jokojat,” Trihnina kundse atfazija, nešinadama, waj preezatees waj dušmotees.

„Tas kungs jaw juhs eemihlejis,” ņmehjās Baltena kungs un nu ņmehjās lihds ar winu it wiši ziti, kas ņahka jukas ņaprašt.

„Šums jaw, Baltena kungs, weenmehr tee ņobi,” Trihnina kundse fazija, peeri un waigus ņlauzidama un pee tam paħrdomadama, waj winai nu pateest nebuhtu jadušmojās.

„Ne, joki pee malas, Trihnina kundse, tà ir. Lai ņchis ņwešchais kungs pats teiz.” Baltena kungs atņauzās.

„Es jaw teizu,” Smelte goridamees runaja, „ka ešmu juhs wakar us ņtatuwes par jaunu noturejis. Ruhgtu man neņaunotees, ka es to isteizu, kas jums nepatiktu,” tas peebilda, kað wežà ar platam azim us winu ņtatijās.

„Lai Deews mani pašarg!” wežà nu it dikti, kaut ari tagad ar ņawu drušku aišņmakscho balši, eesauzās. „Baltena kungs, juhs gan ešat kaħdas aplamas leetas ņchim kungam ņateikušchi. Es wežs zilweks us ņtatuwes, Deews-Dehws, te man krusts ja-aišmet. Mana meita Marija gan, bet ne es, wežs prauls, kam kopà ja-eeet,” — wežà wehl nopuhtās.

„Waj tad jums, godajamà kundse, meita ar' ir?” Smelte jautaja it kà atdšihwojees.

„Lai Deews manu behrnu ustur,” wežà išmeta tos wahrbus. „Kau, kur wina jaw naht,” tad ta it preezigi eesauzās. Tuhlin bija Marija klahst ar Tibušchu un ņulainis neša tahm lihds no wežās jaw par leelu brihnumu aišmirsto kašiju.

Nu it wišs išņkaidrojās un Smelltim tagad kà peħz maħtonu debescha uslehza ņpošcha preeka ņaultite. Ta pate Trihnina no wakarigās ņtatuwes nu ņtahweja un bija wina preekšhà! Wina ņirds nu tàpat atkal eepuštējās, kà wakar teatri. To man us wišadu wišhi wajaga prezet; wišch domaja, jo peħz labas ņaimneežes wina išņkatijās, un pee ņaimneežes darba, pee kašijas apgahdašchanas, tas winu eeraudšija; tad tai, luhkt, bij ar' adellis rokà. Wišs, kà wajaga, ja tik wina mani jemtu, tas nopeetni domaja. Bet winu dabut us wišadu wišhi jarauga, tas zeeti pee ņewis nošpreeda. Wišch jaw bija wišhà pagastà jo goħdats wiħrs, — tà tas beidsot ņajutās.

Un Marijai? — tai Smelte, ņchis ņaħokšnais, drušnais wiħrs it labi patika. Ta jaw bij ari winu reis 30. augustà dširdejuše runu turam, tas bij it labi runajis un wina bij ari tà jaw no wina dašchu dširdejuše, un tas wišs labs ween bija. Wina weenigà waina tik wareja buht ta, ka wišch bija wahrdòs tahds pakuhtris; bet dašcham jaw ta waloda tà naw.

Kað Marija zaur Baltena lunkano mehli dabuja wišu finat, kas notizis, un kað Baltena kungs Smelti ņmalkti peesobodams wehl fazija, ka ņchis Smelte, ja Trihnina jaunkundse nebuhtu pasteigušes, tahs mahti buhtu noprezejis, tad ta gan pašmehjās, bet pee ņewis jaw klusi nošpreeda, ja

bagatais Smelte tik winu jentu ween, tad ta jo labpraht pee wina eetu; jo laiks jaw esot, reis par feewu tift.

Tibuscha, Marijas silaztainà draudsene, kahda semneeka meita, kas Zelgawas meitemu skolu apmekledama pee winas mahtes bija nomà, bija kahdas smilgas, kas turpat dahrsà gar takeem auga, sapluhkuse un fehja ar tahm katra laimi. Pee tam bija katram kaut ko domatees. Ja smilgas no nejauschi fahchjàs wainagà, tad tam, ko domaja, bija notiftees.

Nu bija Smeltem kaut kas jadamajàs.

„Labi, es jaw domaju; ja tik tas isnahktu ween,“ tas rahmi fazija, us Mariju ar garam azim skatidamees. Schi nolaida azis, gandrihs no-farkdama, kad ari ziti us winu ar dedfigam azim paskatijàs.

„Bet jums tad jateiz, ko juhs domajusch,“ ta fahchmufès fazija, lai buhtu kas ko runat.

„Tik jums ween es tad teiktu,“ Smelte atbildeja, duhschu fahchmis.

Wif dikti pafmehjàs; bet Marija aplaimoja runataju ar jauku ozu usmeschanu.

„Redsat, Smeltes kungs, tas notiks, ko juhs domajat,“ Tibuscha fazija ar smalku fkanu balsiti, pee tam kroni fapinuschàs smilgas wiseem rahdidama.

Smelte bij azim redsot laimigs; jo winsch bija domajis, waj winsch Mariju par feewu dabutu. Us to nu bija laba atbilde dota. Tà ka winsch tà jaw bija drusku mahntizigs, — winsch pr. p. stipri dusmojàs, kad winam us lauku isbrauzot, kahda weza feewa nahza preti — tagad winsch us fcho fihleschanu drofchi palaidàs. Mihlestibas leetàs jaw gandrihs it katrs dauds jeb mas top mahntizigs.

Kad beidsot wif skubinaja, lai ari Marija ko domajotees, tad ir winai smilgas wainagà faistijàs. Bet waj wina bija no Smeltes domajufe, to ihsti newar finat; jo feeweetes prot tahdas leetas us to smalkako flehpt. Warbuht ka ari winas masà draudsene ar noluhku wainagu faistija un tà wihla; jo feeweetes ir ari smalkas wiltneezes.

Tà ka nu bij usfahfts puku walodà farunatees, tad nabaga Smelte wairs ne pee wahrda nekluma. Te nu weizàs atkal studenteem wislabaki. Smelte jaw fahka gandrihs isfamist, jaw fahka greiffirdiba wina firdi plo-fitees, fchi flimiba, ko winsch tik leels isaudsis nemas nepasina. Tik weenigais falmisch, pee ka winsch kà flihzejs peekehràs, bija winam tahs domas: Tee jaw newar neweens prezetees. Ir schihs damas wareja winu tik mas ween apmeerinat; jo weens no teem abeem studenteem, proti tas runigafais, kas pirmit stahstija kahda fawa drauga teatra notikumumu, bija jaw noschdees it weikli Marijai blakus un tehrseja tahdas leetas pahr teatri un lugam, no furam Smelte neka nesaprata, bet tik ween fajuta, ka tas bija kas jauks, jo Marija ar abam aufim klausijàs un weenmehr jautaja. Tas otrs students fpehleja pa tahm starpam ar Marijas draudseni karu, ffdami turpat norauteem polifcheem un pruhfifcheem galwas kopà. Dseedrinsh klau-weja ar pirksteem us galbu kà us klaweerem un stipri schahwajàs, jo tas nebij isgahjuschu nakti dauds gulejis; wina draugs Smelte zepa kà us oglem

un Baltena fungam bija garšch laiks. Tik weenigā Trihnina bija pee ņawas kafijas kruhsas jo laimiga.

Tagad tur tee divi jaunakee ņhini pulkā, kas weda karu starp poliņheem un pruhņņheem, nu mineto karu nobeidsa; jo students bij ar weenu paņchu poli noņitis Tibuņchai weņalai ņaujai pruhņņheem galwas un tahbā wiņņe uswarejis. Nu apstahjās ari wina beedrs ņawā tehrņņchanā. Marija winam wairs neko neprafņja, bet tik domigi ņmaidija. ņhis jaunais zilweks, kā wina noprata, gribeja ņawā pahrgalwibā zaur to tik greeņt usmanibu us ņewi, ka tas zentās brihnuma leetas ņastahņtit. Pehz wina ņtikotās isņņaidroņchanas bija behdu luga ta, kuru israhdot mulki raudot un gudree ņmejotees, — un jokuluga atfal ta eņot, kuru israhdot gudree waj nu ņajuhtot garu laiku, jeb waj gahrdi paņmejotees, kamehr leelais neprafņchu bars stahwot muti papehtis un pastarpam ar kahjam un roņam leelu treeki taiņot. ņchi weiklā ehwergehligā jaunņunga jozigā isņņaidroņchana darija gan ņmeeklus, bet Marija negribeja ņchodeen pahraf daudņ ņmeetees; tamdeht ta ņahņa klusaka palikt, pee kam tad ari walodigais students apklusa. Pateņņbu ņatot, winam ņahņa pehz alus ņlahpt un ņhini pulkā lihds ar Baltena kungu garņch laiks mestees. — Kad nu ari Dņeedrinņch bija beidsis ar pirņieem us galdu klauwet, tad eestahjās ņhini pulzinā us reis tahds klujums, ka ausas wareja ņeht; ka tik wehl dņirdeja Trihninas kundses wirbu kniņņņchanu, adekli adot, un Smeltes ņmago puņņchanos.

ņhis klujums bija Baltena kungam kā Deewa dots, garajam laikam isjpruft.

Winsch ņametās ar abeem studenteem ar azim un deempalihgu dewuņchi tee aigahja. Wineem jaw bija leeli un ņwarigi noluhki, ko gribeja iswest, proti, eet pee buņetes, tur ņtiprinatees, tad braukt ņtatitees kahdu milņu ņeeweeti ar masu kruhpiti, kuri top par naudu rahditi; tad eet eekņch salon varieté, kur teef jauki un jozigi leņts un deets; tad beidsot braukt us Neu-Sorgenfrei, tur pee ņchkindena-ņkandena — kā wini tingeltangeli tulkoja — un pee Nikolafņkam ņagaidit ņaules uslehtņchanu. Dņeedrinņch ņtatijās wineem ar garam azim pafak. Tas labpraht buhtu gahjis lihds, bet pirmfahrht winsch nebij usaizinats un otrfahrht tas nedrihtņsteja ņawu draugu un kaiminu weenu atstahņt. Kad tee trihs, kas ari ņawds noluhkds bija weens un, kas tapehz nebija no neweenas draugu beedribas isņweesti, aigahja projam, tad Smeltim nowehlās kā ņmags atmenis no firds. Tas nu ņahņa it kā atdņihwotees, nopradsams, ka nu reis wina laiks nahjis, ar Mariju netrauzeti isrunatees. No ņemkopibas un ņaimneeziabas winsch wiswairaf prata runat. Un nu winsch bija pahraf laimigs, kad Marija pat ustapa no ņaimneeziabas runat, winam wajzadama, waj winsch isstahde ko atradis, kas wina mahjas darbds noderigs. Winam nu bija daudņ ko stahņtit pahr arkleem un ezescham, pahr grahbeekteem, ptaujamam un kutamam maņchinam un pat pahr biņchu stropeem u. t. jpr. Zik laimigs winsch bija, kad Marija ar' ar abam auņim us wina stahņtiņchanu klauņijās, kā wina to bija pirmit darijuse; pee tam wina ņchoreis nemas nebeidsa jautat. Ja wina to ari darija, tad tas tik notika, lai ta Smeltes gauņcho rumu daritu dņihwafu un winam jauki azis ņtatitos. ņchim jaw it ņwila, tik karņts

tam metàs ap firbi. Laimè bij ari, ka Dseedrinsch wiru nemaf ne-eeweh-roja. Tas tagad bija studenta weetà ar skoloni ussahjis faru west, kurà patlaban skolene uswareja, ar kahdu stipru pruhstti wina pehdigà polifcha galwu nofsdama.

Tagad buhtu bijufe Trihninas kundses reisa, ais gara laika schahwatees, bet wina pee tam nemaf netapa, weenfahrt naigi adidama un otrfahrt stipri pahrdomadama, ka Smelte un Marija buhtu itin brangs pahris. Wina jaw buhtu katru brihbi sawai meitai scho istikufcho fainneeku eeweh-lejufe. Wina jaw bija no ta pascha pagasta, kurà Smelte ir par wezako, zehlfes un pilfata eenahfufe; ta bija pasinufe Smeltes tehwu un wina mahjas. Tafs bija brangas, to newareja leegt.

„Sweifi!“ Baltena funks ussauza ar studenteem garam eedams, pee kam tee trihs, kas bija schoreis weens, zepures pazilaja un steidsàs us dahrsa wahrteem wini jaw bij ahrà.

„Weseli!“ atpakalpalikufchais pulzinsch atbilbeja, to starpà Smelte ar weeglu firbi, kad tas redseja, ka tee trihs nebehndeeke dewàs projam.

„Tur jaw kahdam japrezàs,“ dsirdeja Baltenu studenteem fakam un — pa wahrteem wini jaw bij ahrà.

„Tur jaw kahdam japrezàs,“ to wislabaki tagad Smelte faprata un ari Marija tagad domaja wislabaki faprast to lugu „Weenai japrezàs.“

Kad tee trihsweenigee gahja us salon varietè, tad wini no tahleenes redseja, ka tee peezi, ko wini bija dahrsà atstahjufchi, staigaja us isstahdi. Tur Smeltim bija rahdit Marijai wifu to, pahr ko winsch bija tai stahstijis. Kad tee trihs no salon varietè isnahfufchi fehdas ormani, braukt us Neu-Sorgenfreju, — tad nahza Smelte no isstahdes ahrà, starp mahti un meitu jo preezigs kahpdams, kamehr Dseedrinsch teem ar Tibuschu no pakalas gahja, sawai jauninai lihdsghahjejai schahbus tahbus jokus stahstidams, pahr ko tad abi jautri smehjàs.

Smelte tagad atradàs kà ehrfchfchis starp divi rosem — starp seedofchu un starp nowihtufchu un nobiruschu. Bet par to winsch newareja tik lihgfms buht, kà to tagad eeraudfija. Winam nebija tagad laika pahr to ko apdomat. Winsch tagad tik preezajàs pahr to, ka bij isstahde nogidib, zif jauki un ar kahdu fapratibu Marija finaja runat pahr fainneezibas leetam — pahr schfihwjeem un kannam, pahr kruhsam un pannam. Un tad wiru ari fagrahba tahdas ne-isprotamas faldas schaufmas, eezerotees, ka scho Mariju winsch rafst drihs warès redset par sawu fainneezi un pati sawàs tehwa mahjàs. Zif wina wezà mahte par to buhs preeziga.

Kad tee trihsweenigee jaunee laudib Neu-Sorgenfrejà pee „schfindena-fkandena“ fehra pehz sawam Nikolafchfam (neisbihstees, laftaj, tas naw nekaz zits, kà tik gahrds schhabis), tad jaw Smelte ar sawu laimi fehdeja pils dahrsà kahdà nomalè eepreti weefnizai Sanssouçi. Dseedrinsch ar skoloni apluhfoja abi sudraboto mehneft, kas schini mihligà wakarà spihdeja tik gaischi pee debefs, un abi starihdejàs pahr to, waj tas wihrs waj seewa, kas mehnescha ripà eeraugams. Skolene fajija, ka tas esot wihrs, jo Wahzu rakstneeks Hauffs taf esot farastijis grahmatu ar wirsrafstu „Der Mann

im Monde“ (wihres mehnesi); Dseedrinsch atkal atfauzàs us Satweeschu teiku un stahstija, kamehr skolene usmanigi klauksjàs, schà:

„Sahdà jaukà lehnà wafaras wakarà — un ko lai es jums teizu? us mata tahdà paschà kà schis — ne tahli no Wara-tilta, maſgajàs reif meita kahdà zaur eeleju tefoschà upè. Debesz bija ſkaidra, gaisz lehns un filts, un deewinsch Mehnesis laipni luhfojàs us meitas dseltaneem mateem un roschu waidſineem. Meita bija ſwehta un tikla, nesinadama no it nekahdas noſcedſibas; winas firds bija lihſma un ta nespehja nowehrst ſawas koſchàs aztinas no Mehnescha deewina gaischàs ſeijas. Tamdeht ka wina bija ſwehta un tikla, tad ta bija Mehnescha deewinam koti mihla un tas apſolijàs tai peepildit katru wehleschanos. Meitai bija tik weena pate wehleschanàs, kuras peepildischanu ta gribeja isluhgtees: ta wehlejàs scho semi atstahst un buht muhscham ne-atschirama pee deewina Mehnescha.

Gaisz bija lehns un filts, laſtigala pogaja wiſu zauru nakti un deewinsch Mehnesis luhfojàs pee Wara-tilta dsiki upè; bet tas nu ne-bija wairs weens, kà zitreis: meitas mihligà ſeija luhfojàs tàpat upè un no ta laika weenmehrer tur mehnesi redſama. Tur augſchà, pilnibà un preekà dsihwodama, ta tagad wehlàs, ka wirs ſemes ari zitas meitas peedalitòs pee winas laimibas. Tamdeht laipnigi semè luhfodamàs, ta aizina ſawas laizigàs mahſas pee ſewis. Bet tamdeht ka neweena no winàm naw tik ſwehta, tikla un beswainiga, tad ari neweena newar pee winas nofluht. Tamdeht ta behdigi nowehrsch ſawu waigu, to apſegdama ar melnu lafatu. Bet zeriba tomehr ne-atstahst meitinu; wehl weenmehrer ta zer, ka tak kahda no winas mahſam wirs ſemes tikſchot atraſta par tik ſwehtu, tiklu un beswainigu, ka ta no deewina Mehnescha wareschot tikf peejemta. Tamdeht ta ar jo deenas jo leekaku zeribu mihli ſmaididama, daschreis ſawu ſeiju pawisam atſegdama, to pret semi greeſch, kà toreis, kad ta pirmreis luhfojàs pee Wara-tilta upè. Bet ari tahm wislabakajam un prahtigakajam wilàs un tahs fluhp un naw tik ſwehtas, tiklas un beswainigas. Tamdeht ta no jauna noſtumft un nowersch lehnitinam ſawu waigu, to no jauna apklahdama.“

Ari wezà Trihnina bija tàpat kà jaunà skolene jo usmanigi klauksjufes Dseedrinam, kas tik bija tà pa garam laikam stahstijis. Un kad schis beidsa, tad wina ſazija, ka ta ſawàs jaunàs deenàs dsirdejuſe scho paſaku zitadi stahstam. Ta ne-efot wis ſwehta, tikla un beswainiga — bet niſna meita bijuſe, kura wehlà ſwehtwakarà uhdeni us pirti nesdama gahnijuſe ſaimneezi un tamdeht ar wiſam neſtuwem un ſpanneem tikufe usrauta mehnesi.

Kamehr ſchee trihs neweenadee gar mehnesi un wina melnumeem ſtrihdejàs, tamehr ſtaigaja Smelte un Marija pa tumſcho ehnaio „nopuhtu aleju,“ kas turpat pills dahrsà ſteepjàs ſtarp ſtalto ſimtskurſtenaio Kurſemes leekungu pili un fluſo, rahmo, ar leellaiwam pilno Deelupi. — Gaisz bija lehns un filts, laſtigala pogaja wiſu zauru nakti un fluſais mehnesis luhfojàs ſchur un tur zaur paschirtam ſaru ſtarpam „nopuhtu alejà.“ Wina ſubrabaſtari ſchad un tad pawiſeja pa diwu laimigo wai-geem, kuri abi zeeti ſakehruschees ſtaigaja pa ſcho ſaldi ſchauſmigo aleju

un weens otram tšhufsteja tik klusus un mihtligus wahrbus, ka tos neweena wehsmina nespehja aisneft zitu aufis. Ta bija ari pirmà mihtlestiba, kura šche dirwu firdis nolaidufes tik klufi un mihti tšhufsteja.

Kad wezà Trihnina otrà rihtà labi isgulejušes uszehlās, tad ta pee labrihta dabuja no šawas meitas Marijas finat, ka Smelte šcho par šawu šaimneezi isredsejis, un nu pee tahdas šinas wezai bija jašlauka ne ween peere un waigi, bet aridsan azis. — Kad Smelte mahjās pahrbrauzis, šawai wezai mahtei šawus Jelgawas isstahdes peedšihwojumus stahstiija un Mariju par wiša kroni un wezās mahtes wedeklu apšihmeja, tad šchi weenteešigà mahju šewina šposchu preeka ašaru no šawam wezam azim isritinadama, šazija: Ari pirmà mihtlestiba.

Šamahziba laulateem.

(1886).

„Pateefi, kas nekait prežeteem! Dšihwo wehl jaukati, nekà pa paradiši, waj ne tà, firdspukit?“

„Pateefi, wehl jaukati!“ daità Annina atbildeja us to wislaipnigaku šmaididama.

„Bija man to finat, tad jaw buhtu daudš ahtraf prezejees!“ Un pee šcheem wahrdeem Silneeks atflehjās šawà ehrtà krehšlā, ar labpatikšhanu noštatidamees us šawu škaišto šewinu, kas nupat kahdas grahmatas atluka nošt un dasčas zitas leetas atridoja pee malas.

Winaš bija taišniba; bija wišai patihkami. Ne ilgi, kamehr prezejušchees, tee bija lihds šchim dšihwojušchi eepirkās mahjās un šopšch kahdam deenam tee nu bija šawas mahjas ismakšajušchi.

Mahjas guleja jo šopšch weetā upmalē us eekalnina. Gar istabas weenu galu bij eeraugams ahbetdahršs, kas deesgan leels buhdams gahja lihds pat upei, kur eelejā, pawehni redseja daschus bišchu štopus. Preekšch logeem netruška pušu dobišchu ar daschām it grašnām pušem. Nama gals ar pretistabu jeb noleekamo rahdija šaimneežibas isškatu, kur peebeedrojās ne it leelā atstatumā zitas ehkas, kà: klehtis, laidars u. t. t.

Annina, kà jaw šaimneeka meitina buhdama, bija dšimufe šaimneeze. Tai bija leelum leelais preeks, kad ta pate wareja buht šawà šopibā wišur preekšchā-pakalā un, kad winas šmalšās azis wišu redseja, šo tahs šaudis darija. Wišs bija Silneekōs tahdā kahrtibā, kà tas tik jaw atrodams, kur walda teizama šaimneeze. Ari pats šaimneeks bija zaurum zauri teizams wišrs un preekšch šawas weetas kà no Deewa isredšets. Tas bija šawas tehwa mantotas mahjas labi dšinis us preekšchu un tahs maš gadōs pawišam ismakšajis.

Tik weenas ruhpes bij Anninai, šchij peekšopigai Silneeku šaimneezei, — ka winas pašcham bija nelahgs eeradums, šawas drehbes,

ſawus apawus atſtaht wiſur pa kaſjam, preeſch azim, eeradums, kaſ preeſch taħdas kopigas, maſas ſkaiſtas dwehſelites, kaħda Annina bij, pahraſ loti nepaneſams.

Sewiſchi ſwehtdeenās tai it reebigi atſtās, kaħd winas wiħrs noſweeda ſawas darba drehbes ſchur tur us krehſleem un benkeem, un welti ta winas iſ reiſ nolika aiſ gultas ſchirmja pee malas, kur taħs naw azu preeſchā, winas miħlais wiħrs ſcho to meħldams iſwilla taħs atkal aħrā un taħs guleja atkal kur nekur noſweeſtas. Pee tam wiſch weħl daſchahrt pufojās:

„Taſ buhtu man labaki, kaħd es ſawas leetas iſ reiſ tur atraſtu, kur es paſ taħs nolizis.“

„Un man taſ buhtu wiſlabaki, kaħd taħs iſ reiſ ſawā weetā noliktu.“ Annina atteiza druſku ſkarbā baſi, un winas miħligās bruħnās aztinās luħtojās ugunigaki neka žitām reiſam.

„Ro nu liħdi, drehbes waſat faktōs? Atſtaħj taħs te pat, kur taħs man pa roſai,“ wiſch teelejās.

„Bet“, Annina atzirta, „man gan taſ weenalga, naħt neħaħtigas ſaimneežes neſlawā un negodā, un tiſ zaur to ween, ka tewi atſtaħju pee taħda ſlihta eeraduma.“

„Neeki! It kā kaħd wiħrs newaretu darit, kā tam tiħt.“ Annina jaw atweħra ſawas luħpinās, gribedama atbildet, bet ta apdomajās weħl pee laiķa, un lai ſtrihduſ ne-iſzeltos, ta aiſweħra ſawu roſchu mutiti zeeti kā weħl ne-uſplaukuſchu roſiti un neſazija ne neka.

Domehr ta ſtipri nojeħmās, ſawu wiħru dſeedinat no ſlihta eeradumu — un proti, tā ka taſ žitadi negaħja, zaur wiltuſ.

Seeweetes gudrais praħts, ja tam ſkaiſta firdeſ peebeedrojās, panahſ gandriħi weenmehr ſawu noluhku. Pirms tadeħt Annina ſchowakar gulet eedama ſawas azis aiſdarija, ta jaw bij ar ſawu nodomu ſkaidribā.

Kaħdu ſweħtriħt preeſch noturameem paħtareem eeraudſija Annina, ka taħs paſ bij atkal, kā pa laiķam, ſawas neſamās drehbes noſweedis pa kaſjam un taſ winai nu weħl teiza:

„Klau, ſaimneež, ka tu man taħs no Deewa puſes atkal neaiſwelz projam, lai man naw riħtu pee darba ejot peħž taħm daudſ jamellejās.“

„Bet, miħlais, kamdeħt tu taħs nenoleež labak ſawā weetā?“ Annina jautaja, raudſidama weħl peħdigo reiſ panahſ bez wiltuſ ſawu nodomu.

„Pahraſ daudſ puħles. Wiħram newar buħt paſcha maħjās deeſgan labi, liħdi kameħr taſ nedriħkt ar ſawām leetam apeetees, kā patihkt.“

„Bet taſ tā ne-iſſkatas jauki. Zaur tam padara wiſu iſtabu nelahgu.“

„Ej, neeki. Taſ tā iſſkatas itin jauki,“ Silneekſ teiza teepdamees, kā taſ wiħram, kaħds wiſch bija, nemaſ neklahjās. „Eſi dro-

ſcha, Annin'. Leetas iſſſtatàs til pat jauki un labi, lai taħs nu buhtu weenà, lai otrà weetà."

"Waj tu pateefi tà domà?" Annina taujaja it meerigi; un ja winas pats un fainneeks buhtu labaf usmanijis, tad tas buhtu pamanijis fawas feewinas azu wiltigo ſwehroſchanu, kad tas to peħz pah-tareem noſkuħpſtija un tad kaut kur aisbrauza.

Beſ kaut kaħdas jauſmas tas brauza ſawu zetu un wina pate, mahjàs palikdamàs, gahja fawas fainneezes darifchanàs.

Tà ka jaw bij jauni rudſi eekulti, tad Silneeks gribeja ſchodeen us puſdeenu pee jaunrudſu beſputras pajemt lihbi ſawu zeenijamo faiminu Sahbaku. Silneeki turejàs pee ſawu tehwu-tehwu teizamà eeraduma, iſ gadus eefahdam ijauno maiſi baudit peħz notureta Deewa wahrda. Kad bija falittas us galda beſputras blodas, kuràs widù iſkuſuſchais ſweeſis iſſſſtatijàs kà pee puſapmahkuſchàs debefſ pilnais mehneſis, tad ſtahjàs wiſi kaudis ap galdu un til peħz kaħdas ſlawas un pateizibas dſeefmas un kaħdas iħſas luhgſchanas jehmàs ehſt. Pee tam ſinams fainneeks zeenaja wiſus ſawus gahjeus ar glahſiti ſihwà, pee ka dereja kaħds klibs kauts jehrelis par uſkodu. Zitu lopu ap ſcho laiku Silneekòs wehl nekawa.

Pate Silneeze nu gahdaja par wiſu preekſch ſchihs deenas us to wiſlabako. Meelaſtam bij us to wiſjaukako iſdotees, taħ ſawam paſcham wina gribeja pee tam dot pamahzibu.

Ta nu ridajàs ſawà deezgan jaukà iſtabà, apluhkoja fawas lo-gapuķes, notihrija taħs no putekleem — tad ta iſwasajaja ſawa fainneeka wezàs drehbes labi pa kaħjam, ta iſzehma kaħdu kſehpi wehl zitu drehbju no ſſapja, noſweeda fainneeka leelo kaſchotu ais galda us benka, nolika pahr krehſlu us paſcha mehteli ſawus apakſchſwahr-tus, pakarinaja pee krehſla atſweltenes ſawu aubi, nometa kaħdu pahri wezu paſtalu un wiſſchu gar galdataħjam un noſtahdija tur, kur pats weenmehr pee galda ſehdeja, preekſchà ta leelos breenamos ſahbakus.

Tà tad pateefi nepalika wiſà iſtabà neweena leeta un weeta tuſ-ſcha, kur wiſur nebuhtu kaut kaħds drehbju gabals uſliktis wirſù, tà ka nekur newareja apſehſtees, eekams nebija waj kaħds drehbju gabals waj kaħds apawſ pee malas biħdits.

Silneeze apluhkoja wehl reiſ ſchihs fawas ridas un gaidija tad ſawà firbi ſmeedamàs paſchu pahrnahlam. Kad tas ar zeeminu pahrbrauza, tad Silneeze gahja abeem us leewenem preti; wina apſweizinaja zeeminu it firſnigi un wadija tad toſ iſtabà.

Chrmigais giħmis, kaħdu Silneeks taiſija, eeraudſidams iſtabas ne-eeraſto nekahrtigo iſſſſlatu, buhtu gandriħf fainneezei laupijis taħs ar puħlem tureto ſawaldiſchanos no ſmeekleem; taħ wina noturejàs meerigi, liħdama beſ behdu kaħdu mehteli no weena krehſla us oturu un to us to wiſpeemihligako peedahwadama weefam; pate ta noſehdàs us fainneeka mehteli.

Welti Silneeks publejas zaur daschadu sijnmigu azu mirkschkinaschanu Anninas wehribu greest us fewi. Schi nebehdigâ, masâ zeelawina, palika pilnigi meeriga un nelikâs ne neeka manam no fainneeka bailem un nepatikschanas; pehz kachda lomina ta atluhdsâs, eet eht paraudsit un ta aisgahja, ne azi us winu nepamefdama un it neko par nekahrtigo istabu aisbildinadamâs nefazidama.

Rad ta atgreesâs atpakat istabâ, klahd galdu, tad ta buhtu warejuse ditti eefmeetees, redsedama, ka galds, krehfli un behtis bija noridati un ka neweena drehbju gabala nebija wairs wifâ istabâ eeraugama.

Rad pusdeena bija patureta un Silneeks ar sawu zeeminu atkal aisgahjis projam, tad Annina sahka meklet pehz sawam nosuduscham drehbem un ta atrada tahs wifas it kahrtigi ais gultas schirmja fakahrtas.

Ta it ferfnigi pee fewis pasmehjâs, daschados gabalus atkal katru pa kahrtai sawâ weetâ noglabadama.

Tawa mahziba, mihlo wihrin, ka leetas isfkatas tif pat jauki un labi, lai tahs nu buhtu weenâ lai otrâ weetâ, naw wis wifur deriga, it ihpafchi istabas jauku kahrtibu usturot ne?" wina prahtoja.

Silneeks pahrnahza wafarâ mahjâs, un Annina i schita, it kâ ka tas nofaunejees isfkattitos, noglabajot schoreis it jauki sawas swehtdeenas drehbes.

„Waj tu ar sawu zeeminu labi isrumajees?“ ta wajaja mihligi.

„Tâ puslihds — gahja deesgan labi. Bet kas man nebija pa prahtam, ta leela nekahrtiba.“

„Kas tad nebija kahrtibâ?“ Annina prahtja kâ newainigs behrns.

„Waj ehdeens nebija labs?“

„Ehdeens bija it labs. To es nedomaju.“

„Un ko tu tad domaji?“

„Nu, scho nelahgo istabu.“

„Kas tad bij istabai notizis? Waj ta ne-isfkattijâs labi?“ ta taujaja, nojemdamâs preekschlaikâ neko neisteikt.

„Es nedomaju wis!“ tas afsazija dusmigi.

„Un kas tad nebija pareisi?“ ta turpinaja.

„A, nefas, ja tu pate neredsi. Tif es domaju, ka istaba naw ihsti ta derigakâ weeta, kur jalauj apafschwahreem un ziteem bruntscheem meh-tatees apfahrt, tas ir wifs.“ tas norahwa errigâ wihse.

„Tâ, to tu domâ? Un es atkal tureju, ka tu buhtu teizis, leetas isfkatas tif pat labi un jauki, lai tahs buhtu weenâ weetâ, lai otrâ, waj tu to neteizi?“ jautaja Annina ar kusla behrna newainibu.

Silneeks nu apjuka. Tas fkatijâs weenu azumirkli winai zeeti azis, it kâ tas nefinatu, ko no tahs buhs domat. Bet tad winsch eefahka fmeetees. „Bats sawâs zilpâs!“ ar Jingu fakot, tas isfauzâs. Nahz mana Annin, schoreis esmu noferks us to wismanigako! Tu efi mani ar mana pascha mahzibu ismahzijuse. Glabâ tu tif sawas drehbes, sawus

apafchjwahrkus, es gahdaschu no fchi brihscha par fawejam, ka tahs nehahf wairs pa kahjam."

"Lihgkop!" Annina isfauzàs smeedamàs. "Es tew apfolu no fawas pufes stingri eeturet fcho lihgumu, lihdsf kamehr tu to nepahrfahp."

"Ja, lihgkop! Nu dod weenu mutiti un buhfm atkal labi draugi. Tew nebuhs wairs par mani fo fuhdsfetees."

Un no fchi laika Silneeks peekopa us to wisazigako fawas drehbes, tà ka tahs nenahza nekur wairs klajumà un pa kahjam. Un kad tas kahdreis lifàs newihshot, ar fawàm drehbem peekoptees, tad Anninai waja-dseja til grafitees atjaunot fawu pirmo pamahzibu, un nelahgais wezais eeradums bija pee wihra us wifu muhschu isdfeedinats.

Rungu starpà.

(1886).

Ram gan nepasihstams tas troksnis, kas walda tuhlin pehz Jehfabeem pa Kursemes mescheem? Kas gan naw tad dsirdejis tauru lozitàs fkanas un dsineju sumu kwefschfeschanu? Ja, kas gan naw fawà laika peedalijees pee medibas preekeem un gawilem, kas tad trafo pa mescheem, birjem un gar laukmalem: lai nu kà lihdsmeditajs — kungs un meschfargš, lai nu kà dsinejs un sumupuisis, lai nu ari kà griboschš waj negriboschš klaufitajees un noskatitajees?

Tà tad tas bija drihs pehz Jehfabeem, kad meschfargi, dsinejus apstelejuschji un jaw fawas plintes tihrijuschji un lahdejuschji, fahka dotees projam us meschfunga muischu, tee, kam fchi weeta bija tahku, jaw no wakara pufes un tuwineeki no rihta preekch gaiteem. Redseja ari schintis deenàs baru bareem Jelgawas kungs kofchà medineeku apgehrbà, waj nu pa pastu, waj pa dselšszeketu, waj nu us weenu, waj otru pufš aisbrauzam. Rahdà fcho deenu rihtà eeraugam pa Palejas eelu diwi kungs tuwojamees dselšszekam. Weens no teem wezs, otrs jaunš. Gadu wefela feschdesmits nobalinajufe ta weena matus, bet tas otrs, bruhnmatis, peedšihwo nu til fawu diwdesmit peekto wafaru.

Wezajs brauza meerigi pa preekchju ar kahdu patuklu Latweefchu ormani, deesgan brangeem sirgeem un jaunais fehdeja nemeerigi kahdà pehdigo azumirkli fagrahbtà Schihdu kasu-ormani, kas fchuntfchinajaja ar fawu klazku, kà waredams. Wezais kungs eefehdàs ari pa preekchju dselšszeketa ratòš, bet drihs pehz tam atwehràs ratu durwis un nu eekahpa ari jaunais. Brihtinu fkatijàs tee weens otram sithwi azis, tad usfahka wezajs walodu.

"Waj re, S . . . kungs; preezajos, juhs eeraugot," tas bilda, leekuligi speesdams jaunà roku.

"Ir es, F . . . kungs," jaunais atbildeja; „efmu no preeka pahrfsteigts. Ne-efam til ilgi redsejuschees."

„Ari fchodeen to nebuhtu wehlejees,“ wezajs domaja, bet fazija: „Jo patihkamati, ka, ka man fchkeet, braukfm kahdu gabalu kopam. Us kureeni juhs laifchatees? Es redsu, juhs esat us medibam fataifju-fchees.“

„Ra tad, tapat ka juhs, es dodos us B... Tur buhs leelas medibas.“

„Ro! Mefchungs N. juhs eeluhdsis“ — F. eefauzàs fawam zeta beedram starpà, bet tad peepefchi apfheeràs.

„Ja, mefchungs N. mani eeluhdsis us B., tur lihds ar winu medit. Un juhs, us kureeni juhs fchaujatees?“

„Turp pat, turp juhs!“

„Ro — ari juhs?“ Jaunà balfs ftaneja ka brihnifchanàs un ne ka preezafchanàs.

„Sinams, finams. Jaw lahgu lahgeem efmu pee fchi mefchunga, fawa drauga medibam peedalijeess. Ta tad negribu ari fcho Zehkaba medibu laift garam.“

„Zif jauki tas eegadas!“ kundsinfch isfauzàs ar balft, no furas wareja isdfirdet, ka winsch melo.

„Pateefi, it laimigi eeteefas,“ F. teiza, ar tahda wihra paklanifchanos, kas usaiжина fawu paradu peedfineju, nahft rihtu.

Un kamehr bij abeem medus us luhpam, tamehr wahrijàs teem fchults pa eefchu. F. kungs klufumà pee fewis pahrdomaja:

„Nemas ne-isprotu, ka jel pee welna wareja tas mefchungs buht tahds aplams, fcho ispufchkoto lelli un feeweefchu medineeku pee fewis ee-ajinadams? Es winu, ka prezejufchos wihru, nebuhtu turejis par tif ne-apdomigu. Ja pahraf par peezezfmit gadu wezs wihrs prez aptonpadfmit gadus wezu meiteni, tad tam newajadsetu eeluhgt tahdus kundfinus, ilgatu laifu pee wina weefotees. Un ihpafchi tam nenahktos eeluhgt tahdu wehja grahbekli, kahds fchis, kas jaw fen rauga gar wina pati lufstotees, parahdidams tai daschdaschadas usmanibas. Un tomehr tas mefchungs to darijis. Ai, ai, zif aplam!“

Ari jaunajam bruhmatim bija fawas klufas domas:

„Zabpraht finatu, kamdeht man ar fcho wezo tif daudfahrt jafateefas? Zeefas, it ka kad tas buhtu mans isluhks. Kad tif tas nepamana manu noflehpumu! Bet, kas winam tur par datu? Tas jaw naw jaunàs mefchkundsjes radineeks. Safodits wezs nelga! Kahds man wakar teiza, fchis esot us Tukuma puft aisbrauzis, bet nu tas fehð manà preefchà!“

Kahdu brihtinu abi fungi ftatijàs weens us otru ar grihnàm azim, bet tad winu gihmji nogludinajàs tà, ka tur nelas fewifchks nebija redsams. Brauzeens rihebeja, tahlaf ritedams. S. kungs iswillka fmalku zigaru no kabatas un aisdedfinaja to. Tad tas teiza, kahfchu tas winam nu tif eefchautos prahtà:

„Ai, luhdsami aisbildinat, domaju, jums tabaka duhmi naw patihkami.“

„Ne jel, kungs. Kas jums gan nahk prahtâ,“ atbildeja F. kungs. „Es jaw esmu stiprs smeķketajs.“ Un tuhlin pehz tam winsch eekurinaja pats jo kuhposchu un jo smarschigu zigaru.

Pehez kahda laizina bij abi tahdôs duhmôs, ka newareja wairs farebjet weens otra waigu. Duhmeem wajadseja isgaist. Brauzeens jaw fasnedsa stanziju un meschkunga fuhžitee rati tur jaw us wineem gaidija. Kahda lomina braukums gan pa klajumeem, gan pa mescheneem winus noweda meschkunga muischâ. Teem pee leewenem islahpjot, meschkungs pats isnahza preti. Winsch fahetra it filti F. kunga roku, apfweizinaja jauno aukstaki un pawehleja fulainim, fcho aishwadit ta eerahdamâ istabâ.

„Bet juhs, wezais draugs,“ tas fazija us F. kungu, „nahkat wispirms man lihds dahrsâ. Tur juhs warat drufzin atpuhstees majajâ dahrsa namina, un es tad isluhgfschos no jums tur kahdu padomu.“

„Bet waj juhs ari klausifat?“

„Sinams, zitadi jaw pehz ta neluhgtu.“

„Tas ta arweenu tâ naw. Padomu meklê gan, bet reti to klaufa. Behrgad ap fcho paschu laiku juhs man waizajat, ko es domaju, waj jums buhschot prežetees. Es jums dewu padomu, nodsihwot fawu muhschu par wezpuiski; bet kahbus mehneschus drihs pehz tam juhs jaw bijat feewas wihrs.“

Wini fehdeja abi diwi, un meschkungs spehra it kâ no duhmam ar jahbatu papehdi pee semes.

„Nu, kas tad ir?“ F. kungs jautaja.

Meschkungs zeeta brihtinu klufu, beidsot tas teiza ar mokam:

„Mana pate.“

„Ko? Ta jaw?“ F. kungs tiraja.

„Ne-eejemat nekahdas aplamas domas,“ meschkungs atteiza it nepazeetigs; „ta ir bes wainu.“

„Bet jums kaut kas gul us firds!“

„Ja, tâ ir! Man ir greifa firds!“

„Pret S . . . ?“

„Kâ juhs to finat?“

„Es sinu tapehz, ka esmu redsejis —“

„Redsejis!“ meschkungs eeblahwâs, kâ plintes fchahweens no fehdeklâ usfchadamees augschâ. „Redsejis! Redsejis! Ko redsejis?“

„Ne jel, F. kungs fazija, „ne-eejemat nekahdas aplamas domas fawâs smadsenes. Es ne-esmu wehl neko kaunu redsejis. Bet gan pamanijis, ka fchis lepukule, S., ir pret juhfu zeenijamo pati pahrat usmanigs un eewehrigs.“

„Nu, par to jaw gribeju ar jums parunat. Tas aplamneeks pat usdrihtstejees, winai peefuhitit kahdas fazeretas dseefminas.“

„Kas tanis eefschâ?“

„Kas tur lai nu ir eefschâ? Nekas zits, kâ leetas, par kahdam tahdi dseefmu kaleji muld — mehnefniza, swaigsnas un pukes, lehnas

weshminas, debeschfigas azis, engelu weidi, weenadas, juhsum pilnas dweshfeles, roschu luhpas un wehl daudj tahdu trafu neeku."

"Protams," F. domaja, "to jaw wareja sagaidit. Bet tà juhš pee tam kluwat, schihs dseefminas lasit?"

"Mana Silwija rahdija man jaw tahs."

"Waj wina to darija pateefi? Nu, draugs, tad jums waru us tahdu feewu wehlet laimes. Bet nu klaufatees, to jums teifschu. Waj darifat pehz mana padoma, to doschu?"

"Us mata!"

"Waj nepretofatees, to es ari neteiftu un nedaritu?"

"Apfolos, jums klaufit."

"Loti labi. Jaunais S... tad nepaliks ilgi muhsu starpa. Klaufatees, kas jums jadara: Kad juhš pee wakarizam redsat mani tabaku noschnauzamees, tad fitat ar duhri us galdu, ar dobjū balfi fazidami: Es to paschu daritu!"

"Wai Deewin," meschkungs nopuhtas, "jums tabaku noschnauzatees, fit ar duhri us galdu un dobjā balfi runat. Ramdeht? Rapehz? Rā tad tà?"

"Neprafat neko," F. kungs runaja, "darat tik, tà jums teizu, draugs mihtais, un wihs buhs labi."

Wakara fehbeja pulks kungu pee meschkunga galda. Kungi ween wehl bija gar galdu. Rundsjes bij jaw aisgahjuhshas fawās istabās. Tufcho butelu leelais skaits rahdija, ka sche atrodas labi, ihsteni medineeki, kas prot it tapat ar dseramu fulu apeetees, tà jautri studenti. Tik weens kungs bija mehginajis aisbehgt, lai waretu kundschu starpa jauttees. Tas bija S... kungs. Winsch bija reisu reisam uszehlees, bet F... tam jautaja ik reis ar leelato laipnibu: "Kas jums kait, mihtee, waj ne-efat ihsti wefeli?" un tà winsch nabadsinsch bija peefpeests, ari palikt kungu starpa.

Un tomehr rahdijas, ka F... buhtu weenigais skumdulis schini jautra fabeedriba. Sawads fehruminsch bija nolaidees wina feija. Un to driht ari ziti pamanija.

"Kas jums schowakar notizis, F. kungs?" kahds no weeseem wai-zaja. "Juhš jaw isflatatees, tà kad buhtu behrēs."

"Misbildinat mani, kungi," skumdulis runaja; "ktra zilwefa muhscha ir daschas deenas gada — bet ne; tas notikums naw patihkams."

"Par to nu nekas! Stahstat tik ween," wairaf fauja weena mutē.

"Nu tad, kungi," F. fazija, nolikdams fawu seltito tabaka dosi fawa preefscha us galdu un ar skumju pilnam azim us to luhkodamees, "es stahstischu jums to notikumumu. Sawds jaunods gadods, wairaf Rurjemes lejas gala usturedamees, es peedsihwoju gauschi behdigu notikumumu kahda gimenē."

"Juhš!" meschkungs eefauzas starpa, "juhš behdigu notikumumu gimenē?"

Atbildes weeta F. kungs peeग्रुहदा fawam draugam apafsch galda ar kahju, jo projam stahstidams:

„Toreis biju trihsdesmit gadus wezs un tureju par draugu kahdu meschlungu, kas ta bija juhsu gads. Ta mihla pate bij itin jauna. Tai bija tik diwi behrnini, puiseninsch un meitenina. Tas mihleja wimu par wifu pasaulē un fchos diwi eljas jarinus tik pat firsnigi. Wina muischa flehpas jauki kokos, pazeldamās Wentas krasdōs, ne tahlu no Kuldigas. Tas bija kaislīgs medineeks. Winam kaimindōs dsihwoja kahds it jaunš kungs. Tas stahweja, waretu teikt, it tōs paschōs gads, kurōs S... kungs un, waru peeblasfus peesihmet, tas aridjan isfkatijās schim it lihdsigs. Mēhs daudsfahrt fatikamees un kluwām draugi. Winsch nahza tant meschlunga muischā weefotees un — kungi, aisbildinat mani, bet manas pat wezās asinis fahf wahritees, kad to eedomajos — winsch fuhtija meschlunga patei mihlestibu smilktoschas dseefminas. Nu, ko meschlungs darija? — Winsch aisjahja pee jaunā zilweta un fazija tam, ka weenam no wineem jamirstot. Tai schis treekis ne-ispauštos pasaulē, wajagot plintes peelahdet ar leelām ftrotim un abeem esot janostahjas meschā us mastā un, kad funi dšenot kahdu putnu wineem garam, tad teem ne-esot wis us putnu, bet weenam us otru jafchaujot. Tā tad ari notikās. Schodeen kahdus trihsdesmit gadus atpakal wini abi diwi stahweja mastā galā tur meschā pee kahdas semneeku kapfehstas leelzeta malā ais Kuldigas, kur brauz us Wentspili, un abi gluhneja weens us otru ar nahwigām azim. Sumi usjehma pehdas. Tee dsina kahdu stirnu. Wini diwi fcho paredseja; bet tee nelehseja wis us stirnu, tee lehseja weens us otru un — diwi schahweeni norihbeja. Waj nu kauna apšina lita jaunā zilweta rokai padrebet, waj zits kas, Deews to fasin. Meschlungs palita bes kahdas rehtas; bet tas otrs pluhda asinis un bija nost un pagalam. Nekahdas teefas pehz meschlunga nemelleja. Israhdijs, it ka tas buhtu notizis no nejaušchi. Bet, Deewam schehl, wina zeenigā pate beidsjās traku namā un atstahja gruhti peemelletam meschlungam diwi bahrinus. Scho behdigo notikumumu atgahdinotees, es allasch nofkumstu.“

F. kungs tagad jehma weenu schnauzeenu tabaka no fawas kofchās doses ahra.

Meschlungs fta tik spehzigi us galdu, ka wifas glahses nofchkindeja.

„Es to paschu daritu!“ tas tad eeblahwās. „Tam meschlungam bija pilnigi taisniba. Es pateesi to paschu daritu!“

Otrā rihtā pee brokasta fapulzejotees, S... kungs wairs nebija eeraugams. Meschlungam pikeeris eenesa kahdu sikhmiti, ko tas wifseem dsirdot islasija:

„Dabuju wehstuli, kura mani ftubina, tuhlin aiszetot projam. Zeeta ir no jo leela fwara. Luhdsu tā tad, mani aisbildinat.“

„Waj re,“ F. kungs eepuhyta nama tehwwam auzi, „ko es jums teizu?“

„Draugs mihkais,“ meschkungs fazija brihnidamees un preezadamees, „es domaju, ka wehl nekad naw neweens zilweks tik kreetni un tik derigi famelojees. Es jums pateizos!“

„Lai nu gan,“ F. fmaidija. „Pateefiba kluwa ais augstprah-tibas eemefleem un netaisna wihsē tas nabaga meschkungs noschauts. Un wehl tagad tur pa to peemineto zelu brauzot, stahsta par scho nelahgo notikumumu.“

„Lai nu ka,“ meschkungs it firsniigi fazija, draugam un few glahses pilbidams, pehz kam tad abi us weseelibam tahs tuffchoja.

Sunu deenās.

(1890).

I. Mahloni.

Tā ka man Laimas-mahmina naw lehmuse weenumehr dahrgā tehwu semē peemist, tad steidsos sunu deenās, lihds tik ween dabonu pilfata pihschlus no kahjam nokratit, projam us dsimteni, us tehwa mahjam. Ak, nekur naw tik jauki, kā tehwa mahjās! Tur jaw winas pazelas us apaka kalnina ar sawu wezo ahbeku dahrsu eepreti pafalnitei ar behrsu birfiti, kur sehns buhdams mehdsu pawafari fulas laist. Ak, juhs jaunibas sapni, kā juhs it kā gahju putni, kas rudeni projam laischas, un atkal wisi ar pirmajeem filteem faules stareem eerodatees un pufstoschā firdi, kā agrak atstahatā ligsdā, fahkat no jauna nomestees! Zik mihku un saprotamu walodu tšchalojat, juhs strautini, pa tehwa druwam un atmatam tezedami! Sem klusā wezaku pajumta, esmu no wisam ruhpem un raisem, kas pilfatā daschdeen wajadamas usmahzas, tihri kā juhgt isjuhgtis un starp semneeka gan weenfahrscheem, bet jo weseeligeem ehdeeneem lai ari, kā ihstis Kursemneeks, tewi sche nepeemirstu, tu fhabā putra, tu ihstenais Deewa semites spirtums. Ja es ahrstis buhtu un dsihwotu kautkur ais Kursemes robescham, tad fuhtitu ik kuru, kam flims, zeets widus, us Deewa semiti, lai tur, fhabbo putru strehbot, fawas eefschas atkal kahrtibā wed. Bet zeru, ka ahrsti paliks reis tik gudri, ka wini daschus ar widu flimus tāpat fuhtis us Kursemi fhabbo putru strehbt, kā wini tagad prot daschu labu ar delamo faflimuschu pee Tatarzem raidit, tur no ruhgušcha sehwsu peena taifitu dšchreenu, kumifu, dsert un tahdā wihsē ahrstetees. Dauds, dauds gadas tiklab to patihkamu kā derigu leetu, kas sunu deenu weefam fkrej it kā zepti baloschi mutē. Tā nometees augšchpehdus lahmas fakā fahlē wari lomeem noskattitees mahlonu nerimstoschu nahfchanu un eefchanu plaschās, augstās debefis. Daschada, bagata ir scho gaisa behrnu klišchana un mainischanaš. Drihs eeraugi lidojam kā spahrnotu engelū baru, ko daschdeen us turgus reds fliftās bilbes; drihs kā kad fwehtwatar nahf

kaudis no meschplawas mahjâs. Pa preefchu meitas un feewas baltôs preefchautôs, grabbelkeem us plezeem, weenai spannitiz, otrai podinsch, treschai sweesta bunduls, maies kule waj zits kas rokâ; tad, kâ sma-gakais lahbinsch, wihri un puifchi ar iskaptem us pleza, zits kreklôs, zits kamsokôs, zits paltrakôs, wehl zirwi waj zitu ko nesdams. Kamehr tahdu gahjeenu nobeidj kahds wezitis waj wateneeks, kas knapaks eefchanâ, tamehr wisam plahweju spehkan gabalu preefchâ eerauga daschreis puitu sehdam sirgâ, kusch well kahdas ispihtas feena wedamas ragus ar stahweni un wehrpeli atlikuschâs putras. Ar tam, ka tas puifis, kuram fawa sirgu nedela, ar puifam, kas us jahschanu kaulet kaulejas, sirgus padfirdijis, tos jahj auredams waj peegukâ, waj tik kahdâ drofchâ lihzi, waj aplokâ, — ar tam eefahkas zits mahkonu ftats. Bet tas jaw ari tuhlin aischahwees projam, jeb pahrwehrtees it kâ lopu ganilkâ, kas nule kâ feidsas no ganibam mahjâs. Preefchgalâ tek prahwais aitu bars, westis no mahtes aitas, kurai ir ragu netruhtst, un ais ta eerauga fainneejes eefopto gowi, Zuschu, paschigli nahkam. Ta ir pastahwiga wedeja wisam leelajam fmaulu un ragaimu pulkam, kas lehneem it kâ domigeem fokeem stumjas pakal. Re-est wehl beidsis pehdigo kustomi eewehrot, te jaw zita, ne masal raiba bilde atklahjas wehrigam azim. Parahdas it kâ dschandschallas tauta, sagligee Tschigaini. Ir branga wehsa, bes kahdas kahr-tibas, juku jukam. Brauz kahdi augsti us pripaschki aischuhgti rateki, kurdôs feewas, pehles, behrni kâ neta fakrawajuschees ar kahdu wezigu jo melnu tehwinu preefchgalâ par sirgu wadoni. Behz rateem nahk wairak mahtites, ik kura leelu sagfchu segufes, ar spanniti rokâ un wehrjaku pahr plezeem. Tad atkal kahdi rati, kureem zeturtais ritenis faluhfzis. Teem jahj gan blakus, gan pakal tâ daschi puifeki kâ teh-wini, kam gandrihs neweenam naw mugurâ kahds drehbju gabals, waj tas nu buhtu kaschoks, waj fwahrki, waj paltraki, kas deretu wina mehram un, kam nebuhtu gan schahda gan tahda kaite, waj pus no-rauta rokâ, waj zaurums fahnôs, waj kameefi; bet gan katram tehwinam ir, waj rokâ, waj ais jostas aischahfts, faws ar alwu apleets pahtagas kahts, fawa dschandschala. Atkal nahk feewas, behrni, kuzeni, sirgi, rati, tehwini u. t. pr. No Deewa pufes fargees winus par lihku wedejeem nosaukt, zitadi wini spehj pat no mahkonu tahluma, lihdsigi pehrfona ruhfschanai, tewi fahneegt ar jawu tik fwehto lahdschenu un lamaschanu, kas ne masal daschadi neisklausas un neskân, kâ kad pupas waj zitu rupjaku beramo pa lubam bahrsta. Bet nu Tschigainneem meschâ pasuhdot un mahfoneem nemitigi klistot un mainotees, leekas it wesels karaspehks usstahjamees. Labi redsi gan jahtneeku, gan kahjeneeku pulkus, gan ar kwerem, gan ar zepurem galwâ; drihs pamani ari daschadus eerotfchus, tâ plintes ar spihkeem kâ sobenus un pistoles, ir sirgeem wedamus leelgabalus un pulwera ratus. Tak, nu ihsti trahzis eefahkas. Teescham kâ cenaidneeku pulks dsenas pakal un abejeem pulkeem kopâ sagruhshotees, nu aridsan iszelas knada un fihwa kauschanâs. Redsi kahjneeku ar kahjneeku un jahtneeku ar jahtneeku nikni zihnamees un duramees. Sirgs pret sirgu zelas

us pakatas kahjam, kamehr karawihrs karawihru ar fchkehpu, fpihki waj sobenu strahdat apstrahda; reds pistoles un plintes isfchaujam, reds karotajus krihtam, zelamees, fkrejam, stahwam, daschadus gabalus stary zilhoekeem un firgeem fchfihstam un mehtajamees. Ta ka fchewehl nekaro ar bes duhmu pulweri, tad nu leelgabaleem jawu milfigo rihkli atwerot, un milfigu duhmu dwaſchu isdweſhot, naw drihs wairs nefas zits redsams, ta duhmi un atkal duhmi. Kad fchee pehz kahda laizina isfuhd, tad eerauga kahbus filonus ar gareem fnukeem un refneem wehdereem us stabu kahjam. Teem peebeedrojas lauwas ar kuplam frehtem un rinkotam astem, ari pluschfaino lahtſchu netruhfst. Zadoma tihri, ka weens karapulks peebeerejis kahdam rihtasemes kehnam, kurfch ari fchos swehrus webdis zihninâ. Tik tik-ko fcho domu isdomajis, te jaw atkal zits ftats preefch azim. Weefs meschs luhfojams un ais kahdeem pareteem kofeem pamani gan kalnâ, gan lejâ kahdu pilſatu pazelamees. Bet tas tik weenu azumirkli. Jaw eeraugi leelas lankas, tad diſchjeki, kam katrâ puſe kupli kofi noeet lihds pat kahdai muiſchaj ar daudſ ehkam, stary furam ari kahds tornis fneefſas gaiſôs. Redſi aridſan it ta kahdu eſaru, kam weena mala doneem apauguſe; tad tihri fageuwuſchi pilsmuhei ar isdrupuſcheem logu zaurumeem; kapeſhta kahdâ fmilſchu kalninâ ar walni un reteem kofeem, stary kureem pamani daschus krusus. Nis kahdas wehſminas mahſoni kuſtas atkal dſihwafi. Râ jaw Latweeſchu ſemê, redſi isklaidus gulofchas mahjas un zee-matus. Metas wafars. Paſkat, tur zuhtu bars. Stary wepreem un fukeem kahda behrnu mahte ar defmit ſiweneem, kuri jaw it nemeerigi gar mahti gruhſtalejas. Deelais Refkis patlaban nogreeſchas us labibas lauka puſt; bet tur stary jaw stahw zuhtganitis, pahtagu wizinadams. Ak ja, zuhtganitis, kuru leelee laudis daschbrihd ſobo: „Zuhtganitis zuhtu ſlauza, us ſtrumpula tupedams.“ Te parahdas kalnâ, iſtabas galâ kahda zehla ſeeweete. Ta gan pate ſaimneeze, kas nu laikam ſauz, lai puiſens dſen zuhtkas mahjâs. Deefcham ta ir. Zuhtganitis jaw pazehlis galwu augſtak un pus us mahjam pus us ganamo pulku atgreeſees, droſchi nule ta urrina: „urr! urr!“ jo ta diſchâs ta maſâs rafainites ſkrej nu wiſas us mahjam.

„Labwafar, jaunſkungs!“ atſtan man no weenas puſes kahda balſs.

Sehdus uslezis, ſtatitees, no ka fchis labwafars nahk, eeraugu garu plezigu wihru ar lahpfu pahf kameeſt. „Labwafar, labwafar, Gewalt!“ atbildu, klaht peenahkufcho wihru par ſawa tehwa paſtahwigu grahwju razeju paſihdams.

II. Grahwju razejs.

Scho grahwju razeju, ar ko tik laipni ſadewos labwafarus, wiſâ wina druknumâ un ſtiprumâ. ſawâ preefchâ eeraudſidams, tiku tuhlin pee agreem jaunibas gadeem atgahdinats. Un ſewiſchki kahds behrnu gadu notifikums ſtahweja man ta dſihws lihds ar fcho grahwju razeju preefch azim. Bija ſeema ar ſtingru ſalu un ſtipru puteni; bet tas neattareja muſhu kaiminu muiſchinâ, kur bija kahds jautrs Latweeſchu wihrs par andateri, ta ſauzamu

balli turet, lai waretu wina diwi daitās, wehl neprezejuschās mahšas ar zeema puischeem padanzot. Audaterim bija muischinā tik pirmāis gads, kopsch tur winsch no zitas puses bij atnahzis un dsihwi usjehmis. Tā tad to balli gan dewa ar' eepasihšchanās pehž. Us to tad it ihpafchi preezadamees tairšjas tā puischi kà meitas un ari man, jebfchu warbuhst tikko desmit gadus wezam sehnam, stahweja fchi dsihra prahtā. Mudinats us tam tikū gan zaur tam, ka man bija nupat kà jauni fwahrki paschuhiti un ari fkroderis, kas ap fcho laiku wehl pee mums fchuwa, nemitejas mani trazinat, lai ejot winam lihds us balli. Bet tahds eedomš atrada pee manas behrnu audsinaschanā stingrās mahtes it nepahrwaramu pretoschanos.

„Ro tu, behrns, darisf starp discheem laudim?“ mahte bahrgi eefauzas. „Ir ari gaušchi aukstis. Tu fafaldefees, dabušt gruhtumus, buhšt tad man glahstams un kobjams. Ne, behrns tas ne-eet!“ Tā norahwa mahte strupi walodu, ne-eewehrodama ne manu tahlatu luhg-fchanos, nedf ari nu manu usfahktu raudafchanu. Pee tehwa greef-damees nepanahzu neko wairat, kà tikai to atbildi:

„Rad mahte nelaisch, tad japaleef. Mehs jaw ar mahti ari ne-ejam.“

Tā nu man buhtu bijis ar noraudatam azim japaleefas mahjās, ja nebuhtu mans toreisejs labais draugs, fkroderis, us manu pušt metees, lihdsedams manu mahti luhgt, pee tam nodeewodameees un galwodams, ka winsch mani tiklab aiswedifshot, kà pahrwedifshot un ari starp fweefcheem mani usflatifshot. Tam newaredama beidsot pretim atturetees, mahte mani nu ari palaida un es nu paliku fchi fkrodera leels peekritejs, lai gan wiku ta teewuma, garuma un kalf-numa pehž kauschu mutē dehweja par Zenkli.

Ballē gahja deesgan raibi. Weenā istabā puischi ar meitam leza un deiija, otrā daschi wezaki wihri spehleja kahrtis, treschā fpeedas gan jauni gan wezi, no kureem ziti malzinu dferdami tehrseja, ziti kannas istufschojufchi dseedaja, kamehr es, ar kahdeem ziteem puikam fabeedrojees, dischos noflatidamees, klaidijos drihs pa weenas, drihs otras istabas malam. Mans usflatitajees, Zenkle, eetapa drihs dsitās farunās ar trim amata beedreem, kureem it wifseem ari bija fawas pasihstamas palamas, kà: Raibajs, Ruskfkis un Rungis. Raibajs, turets no wifseem par to gudrako un mutigako, eefauzas, manu we-deju eeraudsidams: „Labwakar, Zenkle!“ Schis errigs tapdams, atteiza: „Labwakar, Raibo!“ pee kam Rungis pafmehjās, kamehr Ruskfkis jo dikti degunu fchrauza. Ja fchee tšchetri kreetnee amata beedri nebuhtu, fawu amatu kopdami, fawu laiku wiswairat starp feewam palaidufchi un tamlihds feewu dabu peefawinajufchees, kura islaisch dufmas wairat wahrbdōs, nekā darbōs, tad pehž daschu domam nu buhtu bijuse duhru zelafchana fagaidama. Bet nu wifš tšchetri ar palamam weenadi ap-balwoti, fahka drihsat weenprahrtigi kopā turetees, nekā fchkeltees, kad wehl kahdi droschneeki sobodami eedseedajas:

„Bee Rigas, masâ krodinâ,
 „Tur fanahja tee srodeki,
 „Simts bewindesmit bewini.“

Tâ ka Raibajs us tam it dikti eesauzas: „Sumi, fe! nahkat faukt, tur tee deedelneeki stabulê,“ un nu drofchineeki no Raibâ pahrat afchâs mehles bihdamees palika klusu, tad mehš puikas te nu wairs neatrafdami ihfu laiku, speedamees zaur dantschu istabu, tur starp musiku un sahbatu klaudsefchanu pastarpam tik dsirdeja eesauzamees: „Gewalt, greef us fawu puif!“ speedamees zauri us leewenem ahra. Weens no puikam bija leelijeas par mums ziteem stipraks efam. To nu ziti gribeja redset un isfauza leelibu, nahkt us biffam. Un, pa-teeft, tas meta ari wifus zitus puifenus, kas tik ween ar wihu zihf-stojas. Tik es ween wehl biju palizis. Weentahrt negribeju famus jaunos fwahrtus ar sneegu nowahrtit un otrfahrt kaunejos gauschi, tikt gar semi mests, kas taf weegli wareja notiktees, tapeh3 ka tas leelibneeks bija daud3 dischaks puifens, nekâ es. Bet drihs man mah-zijas tillab schis, kâ tee ziti puifeni wirfû, lai ari es paraugot. Beidsot bij ari man ja-eet us biffam. Gribeju tik turetees, bet ne-sinaju, kâ tas darams. Tâ kahwos no fawa pretneeka tik tuwu pee-willktees, ka tas mani pazehla un tad kahju aislizis fweeda, bet trih-tot es tam patapu wirfû, par ko tee ziti preezigi gawileja, ka lee-libneeks apafschâ. Kad nu man bij wehl ja-eet us spehkeem, kâ to tas stipreneeks wehlejas, tad nu biju jaw manigaks palizis. Melahwos wairs ned3 klah3t peewillktees, ned3 kahju likt preekschâ un zit ilgi ari nelaujamees, mans pretneeks newareja un newareja mani gar semi nofweest. Un es pats nemas neraudsiju fawu pretneeku fweest; jo ned3 es gribeju ar jauneem fwahrkeem sneegâ wahrkitees, ned3 ari biju drofchs, ka nepaleeku apafschâ. Tâ tad pehdigi laimigi isfchkih-ramees.

Tas puika, ar ko tâ biju zihnijees, bija nu schis pats plezigais grahwju razejs, kas tagad manâ preekschâ stahweja. Un wehl weens zits brihdis nahkt man prahtâ, kad schim wihram azis paskatos. — Kad skolâ gahju, tas bija pee mana tehwa par puif. Loschu gabôs stahwedams, tas bij iswilzis pirmo losi. Tehws pats wihu bij us pilfatu nodofchanai atwedis. Tas wakars preeksch tahs deenas, kuzâ wihu bija nojemt, man wehl tagad dsihwâ atminâ. To palaidam wif trihs tai weefnizâ, tur tehws ar wihu bija peestahjis, masus zukura kringelischus ehfdami. No-ehdam kahdu fintu no schi saldâ baudamâ. Winsch, Gewalts, buhtu labpraht ko stipraku baudijis, bet deemschehl no rihta bija tuffschâ duhschâ us kumifjoni eet. Tâ ka winsch bija pratis pa loschu laiku weenu azi few schauraku padarit, tad dakteri to isbrahfeja. Bet tagad, tur loschu gabi fen pahri, tam abas azis jauki platas un plintes weetâ tas nu zelâ kâ waronigs grahwju razejs lahystu.

Tâ ka man ihstenu preeku dara, ar jaunibas beedru fatiktees un brihtinu parunatees, tad tuhlin peh3 kahdam deenam, lihds biju tehwa mahjas

pahrnähjis, staidfos us lauku, kur ichis grahwju razejs, Gewalts wahrda, raka, ka to no sawa tehwa biju dabujis finat. Bija kahbi desmit gabi pagahjuschi, kopsch nebiju ar winu tizees. Kad tam klast peegahjis, labdeenu dodams, roku sneedsu, tad tuhlin tiklab no wina bals, ka sawadas mitras azu mirkschfinaschanas, ka ari no wifas wina istureschawds nomaniju, ka mana sneegta roka winam nebija weenaldfiga. Kad winsch preeksch tam, man winam klast ejot bija passlepus it ka bailigi us mani passatijees un tschakli razis, ka to labi redseju, — tad winsch tagad, kur to biju tik draudfigi sweizinajis, isturejas ka tahds, kas nupat it ka buhtu no manis kahdu dahwanu sajemis. Tas apstahjas tuhlin no ratschanas un nu preezigam azim mani no galwas lihds kahjam apstatisis, fazija:

„Baldees, ka juhs, jaunskungs, ar' reis us muhs' pufi pahrnahkuschi.“

Kad nu us grahw mali nofehds, ar winu runa eclairdamees, tad winsch pats ari, buhdams lihds schim us lahptas atspedees, nu us grahw mali man preti nometas.

„Bet neleefatees juhs jel sawa darba kawetees,“ tam tagad faziju.

„Ro nu juhs mani, jaunskungs, kawejat,“ tas atteiza zaur sobeem ta, ka nu winam to atlahwa pihpe, ko bija patlaban mute eelizis un ar sobeem tureja. „Safaka ta,“ tas pihpi no mutes us brihtinu isjemis un nosplahwees, runaja, „zilwekam pee darba jaw atpuhtas ar' wajag. Peggurst jaw ar' wifu zauru deenu strahdajot. Weeniga atpuhschandas ir, kad dabu kahdu duhmu ustaisit. Ne-esmu wehl wifu scho preekschpusdeenu smehkejis.“ Ta runadams, winsch nu bija pihpi ustaisjis, uguni sameklejis un wilka nu jaw kuplu duhmu, tad man praxija:

„Waj juhs nemas nesmehejat?“

„Ne,“ tam atteizu.

„Ka juhs bes tam warat istifti?“ tas brihnijas. „Es ka darba zilweks,“ tas atteiza, „newaru pihpi peezeest.“

„Darba zilweks, mihlo Gewalt, ir ik katrs, lai tas buhtu augsts, lai sems un nelaimigs ir tas, kas newar strahdat. Bet weens peeteel tik ar to, kas preeksch meefas usturas wajadsigs, otrs turpret jaw no jaunam deenam eejemas eeradumus, no ka winam naw neds dsert neds pa-est. Un tahds eeradums ween tik ir jums ari smehkeschana.“

„Teefa gan. Juhs jaw, jaunskungs, ar' wairaf finat, nekà mehs, tee nemahziti. Ta jateiz, zilweks eeron dauds ko, kas winam nemas naw par labu. Es to pats pee fewis redsu. Ta smehkeschana nu nebuhtu nekas; bet es senaf ar dschru. Un tas tatschu ar' bij eeradums, no ka nemas newareju nost tapt.“

„Kad juhs pee mana tehwa par pufi bijat, tad jums jaw tahds netikums wehl nepeemita.“

„Ne; bet kad biju apprezejees un ainsgahjis froga turwumà dschwot, tad paradu eedsertees ta, ka wifa mana eedschwewe sahfa isputet. Ta isdschru bandas, isdschru gowi, isdschru seewas leelo skapi, pat jaw it wifu. Biju jaw tiktahf dserschanai nodewees, ka mani neweens saimneeks wairs par kalpu nejemha. Paliku us waku un nu ihsti fufaju dsert wifu zauru

nedelu, aïsnesdams wîsu us frogu, fo tik ween wehl wareju mahjâs feewai aïsgrahbt un pret brandwîhnu ismiht. To Deews Rungs sin, kâ ar mani buhtu gahjis, ja nebuhtu pehdigi feewai puifens gabijeas. Te it kâ pats Deews manu prahtu pagreesa. Sakta palikt schehl, kad dsirdeju feewu un mafino raudam. Domaju, tâ ne-eet. Saktu atkal strahdat un atmetu dserschanu. Us waku buhdams, atnahzu wispirms pee juhsu tehwa un faliktu winam grahwjus raft. Biju lihds freklam pliks un tik pamafit atkal wareju eedfihwotees. Nodsert war jaw lehti, neba tik ahtri eespehjams to atkal fapelnit. Mairi gan, lihds fainneekt eekuhla, drihs dabuju, bet kâ nu istikt bes jebfahda pawalga? Te eedewa man juhs' mahte fivenu, fo lihds rudenim pabarot. Biju pa wasaru ar' schur tur feenu faplaustijis; bet kâ pee gowes tikt? Tur jaw tew wajaga peezpadsmit lihds diwdesmit rubuku un tad jaw ar tikai tahds knaps lopinsch, fo dabu. Te fahdu deenu pee darba ejot, jateeku Druku Trihni ar kasu. Es prasu: tur tu to kasu wedisî? Ta teiz, ka wedisichot to us Sabili Schihdam. Newarot ar to wairs glahbtees. Meschsargs it deenas tikfojot to meschâ noschaut. Un fainneeka gami meschâ ween wiswairaf laisichot. Es winai faku pa preekschu tâ tik joku deht: „Aldod winu man.“ — „Waj tew ir nauda?“ wina prasa. „Tahs nu gan tagad man naw, bet waj tad Schihds tew tuhlin naudu dos?“ tai teizu. „Retihk man ar' tik tahlu lopinu wadat, ja tu man pa Mikeli trihs rubulus par winu dod, tad wari winu jemt,“ wina fajija un es tâ dabuju kasu, ar fo to feemu istiku. Otrâ wasarâ pahrdewu to par peezi rubuki. Kad nu rudeni tirgus nahza, tad domaju, nu wajadsetu gan gowes; jo feena jaw tik dauds kâ ismitinaschanai biju fagahdajis; bet kâ pee tik leela lopa pectikt? Pawisam tik peezi rubuki eetaupijuschees. Domaju, fo darit? Geschu us tirgu pastatitees. Lihds tur nonahku, redsu, ka nupat Skurbuku Kahlitis ar gowi usnahk us tirgu. Tahda masa, wahja gowfnina; bet, domaju, lai buhtu, ar peezi rubuki ir pee tahdas jaw newari zeret. Bet paraudsit jaw wari, domaju fawâ prahtâ, kas tur teef — teef. „Zik tu gribi, Kahli, par fawu gowi? tam prasu.“ „Peezpadsmit jaw gan gribetu; bet ja tu isprakt labas magritschas, tad falihksam ari lehtaki,“ tas man atteiz. „Ja laidisi par desmit rubukeem, tad doschu labi dsert. „Lai tad ar' eet,“ tas faka, „fo lai stahwu isflahpis warbuht wîsu deenu sche pee gowes klahk? Nahz, dod tik labas magritschas un jem, kâ jaw stary pasihstameem, par desmit rubukeem. Tas jaw otrs tirgus, furâ scho wedu un japahrdod ween ir, newaru pa feemu mitinat.“ „Tâ runadams, tas jaw greeschas pee bodes klahk. Es nu isprasu tuhlin leelo korteli. Kad bijam tâ tahs magritschas nodsehruschî, fo ar feewas naudu famafaju, tad dewu nu Kahlitim fawus peezus rubulus, teikdams, ka man tagad wairaf naw; bet ka pehz fahdam nedelam winam to zitu atdoschu. Tâ tad ar' palika un man nu bija gowe. Nu atkal, tâ jateiz, lai Deews dod tik weselibu un lihds ar' us preekschu, ir wîs, tâ drehbes kâ zita istikschana. Lai Deews lihds tik strahdat.“

Kamehr schis grahwju razejs tâ man no fawas dsihwes stahstija, bija fahds peezus waj feschus gadus wezs puifens, pus bailigi pus sinkahrigi us mani skatidamees, klahk peenahjis un grahwju razejam mihligi pee glauf-

damees blafus nofehdees. „Un tas gan ir juhf' dehls, laikam tas pats, kas no stahrka atnefts, zaur ſawu brehſſchawu ſawu tehwu nogreesa no plihntneeka poſta zela?“ es taujaju, us peenahkufcho puifenu laipni ſtatidamees.

„Tà ir gan,“ man atteiza grahwju razejs paſmeedamees.

Kad bijam wehl kahdus wahrdus par zeetu un mihktu ſemi, par gruhtu un weeglu rafſchanu runajufchi, tad gahju atkal projam, kamehr Cewalts, rokàs eefplahwees, atkal uſſahka knaſchi ſawu lahpfu zilat. Raut if katram nahktu wina peemefleſchanas brihſchi par ſwehtibu, kà ſchim grahwju razejam, domaju gar nupat kà israktu grahwju eedams.

Raut if katrs dſehrejs tà pee laika atgreestos un par kreetnu ſtrahdneeku paliktu, kà ſchis grahwju razejs, — tà domaju ir tagad, kur tas man labwafaru dewis, us netahlu maſu mahjina aisſteidſas pee ſecwas un dehla.

III. Waleneeze.

Es klaidos, lai buhtu laiks kahds buhdams, koti daudſ pa ahru. Bet tà ka nu bija kahda jo jauka julija deena, tad biju ſewiſſchi jo tahlu no mahjam atgahjis noſt. Biju pa diwu kungu robefſham, kur auga beefa ihſa ſahle, kà ſata wadmala pa kahjam iſklahta, labu gabalu noſtaigajis un us augſtu kupatſchu nofehdees. Ta pazelas pakalnes malà, no kurenes us leju ejot tuhlin purws eefahſas. Te penahk robefſchu zetam pa kreifai rokai ſihku preediſchu meſchs, kahds mehds tik tahdà purwà augt, kahds ſchis ir, un pa labai rokai iſpleſſchas Deewa meſts eſars, droſchi deſmit puhru weetas leelumu. Wiſà manà tuwafà apfahrtnè neweenas dſihwibinas. Es no-grimſtu Deewa laiſtà eſara uſluhkoſchanà. Zif ſawadi tas ſpigulo un laiſtàs, kur winu pahrklaſh wafara-ſaules ſtari lihdfigi ſelta putekſeem. Te pamanu us robefſchas ſtigas eſara galà ſtarp preedelem maſu melnu ſchunelitti, kurſch mani eeraudſijis, galwu pazehlis lominu brihnidamees ſkatas, tad druſtku eenurdedamees ſtarp kofeem noſuhd.

„Brihnumſ! kà tur tas funſ? gana neweena jaw tuwumà nedſird,“ domaju pee ſewis, nu ſmalſkafi us to puſt ſtatidamees. „Tur taf wajaga ari kahdam zilwekam buht,“ domaju tahlak, weenumehr turp raudſidamees. Un, pateefi, tur pareſſu ari kahdu ſewiwu ar ſaku ſaru neſchlawu pahre plezeem us manu puſt ſchurp nahkam. Melnais ſchunelis tek nu winai no pakalàs. Nu ari ſewwina leekas mani buht eeraudſijufe. Sawu naſtu, kas tai jaw labi us ſemi noſchlufufe, pehz eefpehjas us augſchu ſaraudama un ſakratidama, nahk ta taiſni us mani ſchurp. Zitadi ta ari newar; jo tà jaw tas zekſch wed. Es paleeku wehl arweenu us kuputſchas ſehdam. Nedſeſchu, kas ta par tahdu ſewu un, kà wina iſtureſees.

„Waj tad juhs ar' reiſ us to paſauli iſnahkufchi?“ ſewwina uſrunà mani bes kahda deewpalihga, ſawu deesgan ſmago neſamo tahdu gabalinu no kupatſchas atſtatu us ſemi nolikdama. Es nu redſu, ka ta ir deesgan jauna ſewwa no kahdeem trihsdeſmit peezeem gadeem. Ta ir, kà man ſchkeet, weena no tahm ſewwam, kam pee jo kreetna meefas ſpehka, no kura winas druſknumſ un plezigumſ leezina,

ne pahrat daudj smalki fajuteja firids. Pehz usfkata waretu winu par deesgan dauku turet, ja tik nebuhtu tai us zitadi kahrtigi noanguschà deguna, tai weetà, kur tas pee-eet pee peeres, labi paleela kahpra, jeb tahds galas gabalinšč usmeteēs. Jo zitadi weenmehrigais, ee-apalais waigs ar spehzigam, gaisčham azim un widuwejā mute, kur runajot wefeli, balti sobi parahdas, naw ne buht nepatihkams. Us winas tik sawado usrunu nesinu neto zitu atbildet, kà tik:

„Rà tad.“

„Rad pa tam winas schunelis peenahza un ofchnaja manas kahjas, ko biju sehdedams it tablu issteepis, tad prasiju: „Waj tik juhs' funs nekofsch?“

„Ne, tas jaw wehl jauns kuzens,“ skaneja feewinas droščà atbilde. Tad ta sawu nesamo atkal us kameescheem jemdama, taifijas eet tablak.

„Juhs, kà rahdas, mani pasihstat; bet es juhs nepasihstu un nesinu, no kureenes juhs esat,“ tai kafu.

„Es esmu ta waleneeze; es dšihwoju tur bodē, kur juhs us sawa tehwa mešča plawu eedami, garam ejat,“ ta man atbild, sawu nastu walstidama.

„Ak, tà? Bet kur tad juhs no schihš pufes nahkat ar flotas sareem?“ usfahku ar feewinu tablak runat, no kupatščas tagad uszehlees un nu pa to pasčhu robesčas zeku, pa kuru biju atnahzis, feewinai lihds atpakat eedams.

„Biju tur ais pura no sawa wihra saplaustito feenu sagrahbt un tad nolausu ar' schos sawus, ko faseet fewim pirtsflotas. Tihl tà wihram, kà pasčhai dasčhu fwehtwakar' ispertees; bet kur to zilweks dabus, kad naw pasčham flotas? Mehš jaw gan tik diwi zilweki esam, tomehr fainneeki neatklauj ne labi pirti, kur nu wehl flotas dabus.“

„Jums, zil sinu, jaw nemas ihsta fainneeka naw. Tas jaw pats ari tik waleneeks, kas tik nomojis no ihstā fainneeka tahš mahjas, kur juhs tai bodē eedšihwojat? Rà tad winsch jums war pirti leegt?“

„Lai nu gan; bet ta feewa pagehr, lai es ar sawu malku un sawam flotam kurinu pirti weenu fwehtwakaru, wina liks kurinat to otru.“

„Tas tad jaw gan nepareisi; jo wini tatschu ir daudj wairaf zilweku, nekā juhs diwi tik?“

„Ja, bet wina atbild: par ko es tad fainneeze?“

„Nu, waj juhs tad ik pahrfwehtwakar winai kurinat to pirti?“

„Ne, kur to nu nabaga zilweks war eespeht. Mehš ar wihru pajemam sawu flotu un tad aisejam daschreis juhs' mahjās, daschreis zitur faimindš nopertees.“

„Kur tad juhs wihrs tagad strahdā?“

„Winsch Matkulē leen krumus nost. Es winu gaidu schowakar mahjās. Gribetum rihtu sawu schur tur saplaustito feenu pahrwest. Ischuwis faufs nu gan buhtu, ja tik Deews schehligais ari rihtu to laiku tahdu jauku usturetu.“

Tà runadami bijam no kupatſchas jaw gabalinu gahjuſchi un atradamees nu pilnigi klajumà. Pa labai rokai bija, mums pa robeschu ejot, krona data, pa kreisai muiſchneeka. Tiklab weenà kà otrà puſe eeraudſija gan muiſchas, gan mahjas, kuru lauki peenahja lihds robeschas ſtigai.

„Tur tam arendatorim,“ es rahdiju pa kreisai rokai, „wehl, kà redſams, labi daudſ feena japlauj un rudſi ari birſt jaw ahrà.“

„Ja, wiſch ir bagats zilweks; bet gauſchi badojas, netura tit daudſ laudis, kà darbus pee laika noſtrahdatu. Gribeja lai mans wihrs tam eet pee plaufchanas; bet netihk wiſ labi maſfat.“

„Ro tad wiſch dod?“ tai eeprafos.

„Ro tad wiſch dod? Wiſch dod pa nedetu diwi rubuki ar wina, trihs rubuki ar paſcha maiſi; bet mans wihrs negahja. Paſihſt jaw leelos isdſihnejus un, kur wehl ſihſtums?“

„Zuhs turat winu par ſkopuli?“ tai atkal eeprafos.

„Par paſchu wehl waretu. Tas jaw wehl zilweks; bet pate — pehdigà Tſchigainu mahte un gauſchi badiga. Wina jaw nenowihdas otram ne kruhſu uhdena dſert eedot. Un tad ta isdſineja.“

Pa tam bijam nogahjuſchi lihds meſcha ſuhritim, kur man nu bija us zitu zeku janogreeschas. Wateneeze bija tà eetapuſe runaſchanà, kà ta nemas ne-apſtahjas un ne-eewehroja, kà es tai wairs negahju lihds. Ta ari nedſirdeja, kà tai ſchſirotees nowehleju jauku rihtdeenu preekſch feena eewahſchanas, kà ari, kà tai fajiju: ar Deewu! Wehl weenmehr runadama, it kà kad es tai blakus eetu, gahja ta tahlak. Un kad es winu wairs neredſeju, dſirdeju wehl winas atbalki meſchà.

„Te ta wateneeze,“ domaju pee ſewis us mahjam eedams, „ne ta man deewpalihgu dewa, nedſ ari no manis tahdu fajehma. It tàpat, kà tas pumpulis us winas deguna, tahs waiga ſkaiſtumu isjauza, it tàpat ſchis gadijums padarija, kà wateneezes iſtitureſchanàs nebija wiſzaur ſkaiſta.“

IV. Paſaku teizejs.

„Nu iſteiz, iſteiz mums kahdu paſaku“, tà plijamees un uſtahjam behrni buhdami kahdam wihram, kas pee muhs' tehwa dſihwoja, it reiſ, kad tas wafaròs no darba cenahja eekſchà, waj ſwehtdeenas pehzpusdeenàs us ſawas gultas iſſteepas. Mahtes un wezmahtes paſakas bijam jaw pa reiſam diwam — trim dſirdejuſchi. Tahs muhs wairs neſpehja pee meerigas klaufſichanàs noturet. Tahm jauzamees ſtarpà, ſaufdami: „Do jaw dſirdejam! Do jaw ſinam!“ Bet kad tas wihrs jehmas mums kahdu paſaku teikt, tad tuhlin noſtahjam kihwetees, delweret un ar abam auſim klufftinam klaufſjamees, ne wahrdina ne-eeminedamees. Tas tit bija leels paſaku teizejs! Tas ſinaja wiſu zauru gadu teikt paſakas un weenumehr jaunus, wehl nedſirdetas. Un ja tas kahdreij negribeja us muhsu plihſchanos un wirſu ſtahſchanos klaufſitees, tad tatſchu it reiſ, kad tam nu ari lihds ar mums mahte waj wezmahte luhdſa, labi ſinadamas, kà tà muhs

wislabati no reeweleschanas attura, tas ar eesahka stahstitt. Wispirms mums bija katru reis winam atkaut, pihpi ustaifit. Lihds tas bija iswilzis pirmo duhmu, tad tas ar' eesahka tuhlin pehz tam, kad bijam ap winu meerigi fahchdufchi. Pehz pirmâ duhma tas tif retu kahdu reis wehl pee otra un trescha tapa, jo teifchanâ nogrimdams, tas fawu pihpi tif ween wehl rokâ tureja, waj newilus atkal kabatâ eebahja. Isdfifufe bija ta if reis jaw fen. Wisapfahrt bija pilnigs flufums, ari starp ziteem discheem laudim eestahjees; dsirdeja tif weenigi pasafu teizeja balsi, kas nebija ne rupja, ne smalka; ko kâ balsi par sewi ari tagad neweens ne-eewehroja. Behrneem pee klaufifchanas bija nu if reis ari wif dischi peebedrojufchees. Darba wakarôs pastarpam seewam un meitam apstahja ratini us pasafam klaufotees; tehws pats, traufus taifidams, daschreis nostahja ehwelet un dikti klawwet. Swehtdeenâs pehzpusdeenâs atkal apklufa daschs, kas bija dsesmu grahmata dsedajis un daschs islika no rokam ahrâ grahmatu, furâ bija lasijis un farunas, kas kahdâ zitâ faktâ atskaneja, nu apklufa. Wif klauifjas muti paplehtufchi pasafu teizejam, pat Ratneeku Janis, kam weenmehr tee sobi tahdi un, kas to muti labpraht palaisch, muhsu pasafu teizeju deesgan dikti un saprotami daschreis par „pasafu leiti“ nosaufdams, klauifas nu muti paplehtis, lai gan allaschin jawâ faktâ palidams. Tâ pasafu teizejs zaur fawam pasafam wifus, fchiltus peretus — waj nu tee dischi waj masi — kâ burtin apbuhris. Weenigais, kas tiklab teizeju kâ wifus klauifajus wareja us lominu isjaukt, bija tas, kad seemas wakarôs fskals lahkturi isdfifa un zaur tam galeja tumfiba eestahjas. Tad pasafu teizejs bija pirmais, kas meitam usfauza, ka uguni neuskatotees. Ari weens waj otrs no klauifitajeem tad par uguni eerahjas, pehz ihstena wainiga mekedams. Bet kad fskals bij' atkal aisbedfinats un lahkturi eesprausts un teizejs wehl flufu zeeta, tad weenam kâ otram no discheem waj maseem zitam ais zita prafot: „Nu, kâ tad bij' tahlaf?“ tas usjehma no tahs weetas, fur bija palizis, atkal tahlaf teikt. Tas, ka fskals, kaut gan no behrsa plehsts, daschreis tumfchi jo tumfchi dega, neko nefaitēja. Pasafu teizeja azis nu spihdeja jo sposchi. Un us tahm wif fkatijas. Ja nu beidsot mahte jaw trescho reis eeteizas, ka laifs nu behrneem gulet eet un nu bija ar klauifchanos meers jamet; jo tâ jaw bija mahte diwi reis nokaulets, lai wehl lauj klauiftees, — tad nu pee treschâs reijas bija gribot negribot pee gulas ja-eet. Ka schahwas nahza, to ne-eewehrojam; bet nu ari teizejs bija apstahjees. „Lai nu paleef schoreis, zitu reis atkal“, wezmahte meerinaja behrnus, kas wehl negribeja ihsti kustetees. Gan bija pasafu teizejs apklufis un jaw ruhza atkal seewu un meitu ratini, jaw ehweleja un klauweja tehws atkal, tomehr behrneem gruhti nahzas no weetas kustetees. Un ahrâ iseet, kâ tas preefch gulet eeschanas bija wajadsigs, nu tee baidijas it wif. Tur jaw wareja warbuht melnâs jumprawas parahditees, no furam nupat kâ bija dsirdejufchi. Tif ar leelam mokam isdewas wezmahte tos iswest ahrâ, proti tad tif, kad ta eeteizas, lai tee jele nahkot winai par fargeem lihds.

Lai gan scho pasafu teizeju behrns buhdams biju tâ un tikdauds klauifjees, tad tomehr to wehlat pa fskolas gadeem aismirfu, it ihpaschi, kad

nu to wairs nefad neredseju tamdehl, ka tas bij us zitu pufi aïsghajis dšihwot. Bet nu sunu deenàs man pa tehwa druwam flaidotees, ſchahwas ſtarp daudš zita no behrnibas gadeem ari ſchis warenais paſafu teizejs prahtà un tuhlin pee tehwa pehž wina apwaizajos, waj tas wehl ſtarp dšihweem un, fur tas uſturas. Man atbildeja, ka tas eſot gan wehl dšihws un, ka tas ari ne wiſai taflu nedšihwojot. Wehl preeſch nefahda ilga laika eſot ar winu ſatizees un runajis un tas ari wehl par mani apjautajees un tad atminejees, ka eš kà behrns buhdams eſot uš paſafam judis un miris. Nu tuhlin apſtelleju, lai tas pee manis atnahš; bet tas bij atbildejis, ka ne-eſot neka wainigs un ne-atnahža. Kad to otrreiš aizinaju, tad atnahža tiš wina ſeewa; jo kahdu deenu man tiſa teiktš, ka kufinà eſot paſafu teizeja ſeewa. Ta wehletos ſinat, ko eš no winas weža wihra gribot. Eš liku tai eenahšt eekſchà. Atteiza, ka ta baidotees un kaunotees. Kad tatſchu to mahte bij eeweduſe eekſchà un zeenaja, tad eš no ſawa kambara isnahzis, eefahku ar to runat. Kad waizaju: „Kur tad juhš' wihrs?“ tad tiš ko azis pazehlufe ta atteiza: „Kur nu, jaunſkungs, wihrs; tam jaſtrahdà ſainneekam par ruhmi. Muhš' ſainneeks eefahzis kult, lai pee jaunàs maiſes tiſtu un manu wežo ari nomoza, tas nepatop nefur noſt.“ „Waj juhš' wihrs teiz ari wehl kahdreij paſafas?“ jautaju ſeewinai, kaš azim redſot droſchaka palika. „Teiz jaw gan, jaunſkungs, daſchreiš, kad tiš taš watas. Ihpafchi ſwehtdeenàs, kad no baſnizas pahrnahzis un tam kahds ſchnapſis galwà, tad jaw teiz teikdams, lai tiš ſpehž klaufitees.“ Pee tam wezene druſku ſmihneja. Kad nu par winu dšihwi apjautajos un ta man bija par dehleem un meitam ſtahſtijuſe, ka daſchi jaw prezejufchees un teem jaw paſcheem behrni, tad pehdigi ſeewina iſmeta toš wahrduš: „Taiſnibu ſafot, manš wihrs baidijas, waj juhš ar winu maš jel runaſchot; bet nu redſu, ka juhš, jaunſkungs, ne-eſat nemaš lepni. Wai, tu ſcheh, zits, kaš naw nefahdà augſtà ſkolà ghajis, wiſch jaw mahjàs pahrnahzis, nemaš wairs ar maſu zilweku nerunà; bet juhš, tee mahzitee, runajat tišlab ar ſemu kà ar augſtu.“ Ta nu folijas ſawu wihru jaw nahlamu ſwehtdeenu pee manis atfuhtit. Kad ta bija dabujuſe no manas mahtes kufuli maiſes, kaš maſam zilwekam it ihpaſchi wehlà waſarà leela leeta, tad ta wehl nofolijufes ſwehtdeen ſawu wežo man atfuhtit, mudigi aïsghajia.

Drihš atnahža ta ſwehtdeena, fur bija paſafu teizejs gaidams. To ſinaja wiſi mahju laudis, ka eš uš winu gaidiju. Un weens otrs pee fewis klufi, gan ari dikti ar ziteem domaja un runaja, ka eš tà tiſai pa garam laiſkam jeb pa joſam to paſafu teizeju aizinajis. Bet ko fewiſchku, kà rahdijas, ſagaidija wiſi. Pušdeena bija klaht un lihds ar to eenahža kahds it wežs un ſakaltis wihriſch. To eeraudšiju preeſchiftabà ar tehwu runajam. Tuhlin wehroju, ka tas buhš manš paſafu teizejs un ſteidſos turp. Kad tas nu manim labdeenu dewa un eš to ſajemdams tam roku ſneedsu, tad tiš ihſti paſinu aizinato paſafu teizeju. Gan wina azis tà wairs neſpihdeja, kà toš

behrnibas gadôs, kad pee wahjas skala uguns us wina pasakam klau-
fijos; bet bija tatschu wehl tahs paschas pasihstamâs azis. Bija
kahdi trihsdesmit gadi pagahjuschi, kopfch nebiju sawu pasaku teizeju
redsejis. Nu tas stahweja atkal manâ preekschâ, nu zereju atkal wina
jaukâs pasakas klauftees un schoreis tahs ar' usrakstît.

Kad mahte tam bij ehst eedewuse un es pats tam par wehdera
sahlem labu „schnapf“ isnesu, tad to kâ ogu eemetis, tas tik fazija:
„Tas bija labs gan!“

Behz paturetas maltites, tas nu eenahza manâ kambari un fa-
zija: „Ko nu tã labi pa-ehduſchi darisim?“ „Zums nu man jaisteiz at-
kal kahda pasaka,“ atteizu wihrinam, tam rahdidams pee tam krehflu,
kur noschstees. Tagad pee mana tehwa nebija wairs weena leela
istaba ween, kur wifl laudis dsihwoja kopã toreis, kad behrns buhdams
us pasakam klauftijos. Tagad man bija pascham preeksch fewis kambaris
un maneem wezakeem ari preeksch fewis pascheem istaba. Sawſchu istaba
bija nu fewischki. Kaut gan tã tad zitadi retais manâ istabã kahju
eefpehra, tad tak schoreis, kur pasaku teizejs bija pee manis eenahzis,
pamasit faradas manã kambari it wifl mahju laudis, dsichi masi,
schkilti, pereti. Un kad atkal, kã pa wezam, pasaku teizejam, biju
attahwis papreeksch „pihpi ustaisit“ un tam tuhlin pasaku teifschanã
nogrimsot, ta jaw pee pascha pirmã duhma isdsifa, tad bij' ir masais
trofnsis, kas laudim eerodotees fazehlas, apstahjis. Wifl klauftijas
klustinam tã, ka tik elpu ween welkam dsirdeja; tik atflaneja pasaku
teizeja nu drufku dreboſcha bals un dsirdeja weenigi manu sofu spalwu
pah papihru sklidam. Zitadi wifl bija klufu, wifl klauftijas abam
aufim klustinam, muti papehtuschki. Wezais pasaku teizejs bij atkal
zaur muhschigi jauko pasaku waru wifus kã fabuhris un apbuhris.
Tas patlaban stahstija us manu wehleſchanos no dewineem dehleem.
Schini pasakã domaju sawas tautas ziltsteiku atradis. To biju ari
pa datai no agrajeem behrnu gadeem wehl paturejis. Wezais teiza
arweenu dsihwals tikdams, schad un tad no krehfla pazeldamees. Un
kad nu us winu no sawa papihra azis pazehlis pasfatijos, tad man
rahdijas, it kã wezais pasaku teizejs nu buhtu jaunaks tizis, wina azis
nu spihdeja atkal tã, kã tôs behrnibas gadôs, kad pee wahjas skala
uguns tas pasakas teiza. Ja, ja, tahds bija tas leelais pasaku teizejs,
kã nu ihsti atminejos.

